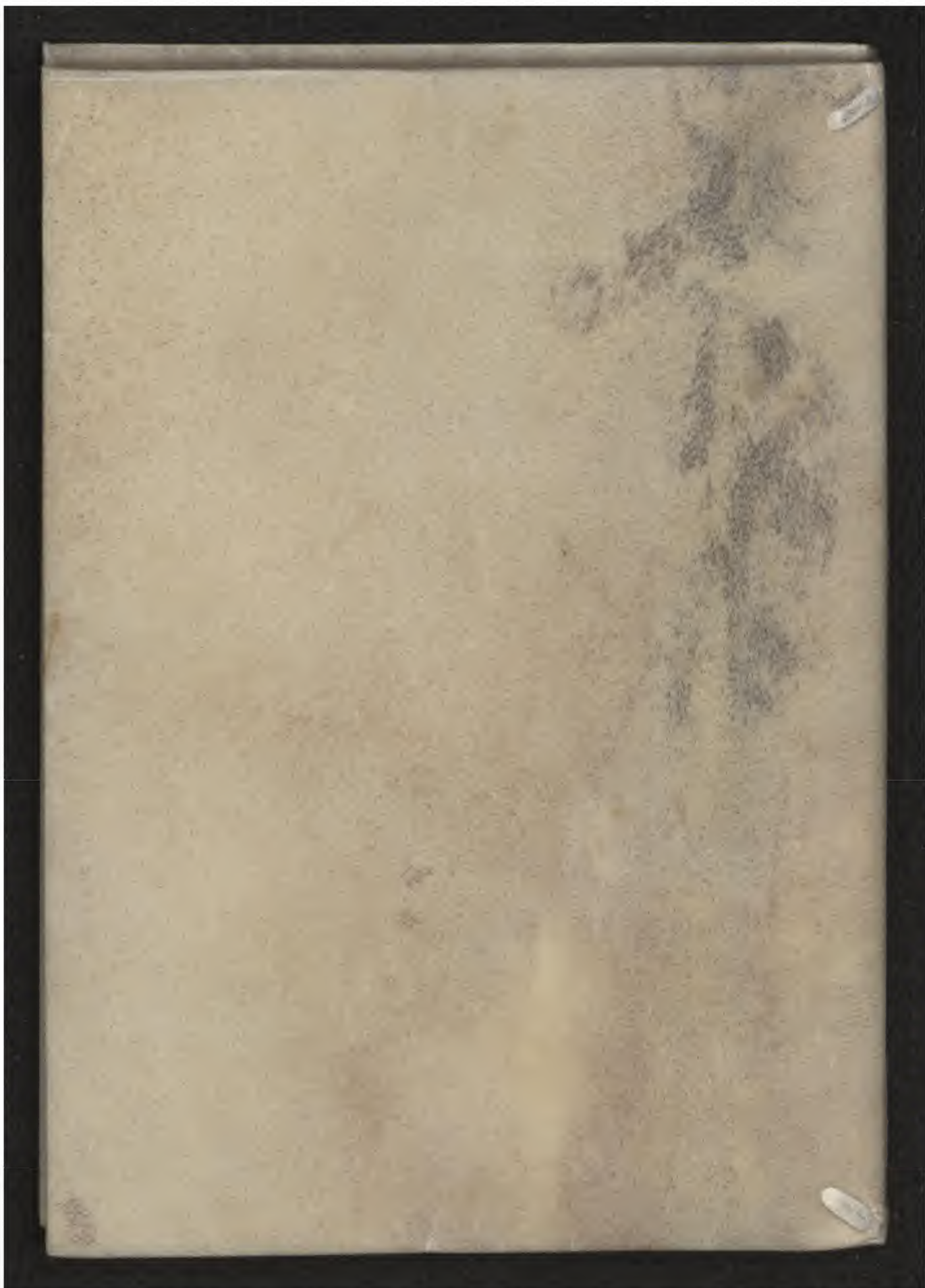
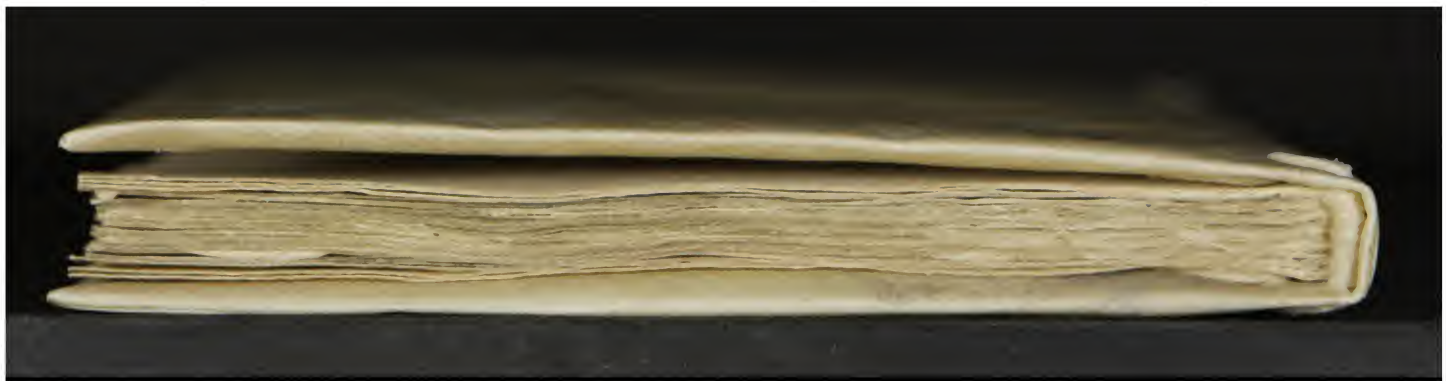

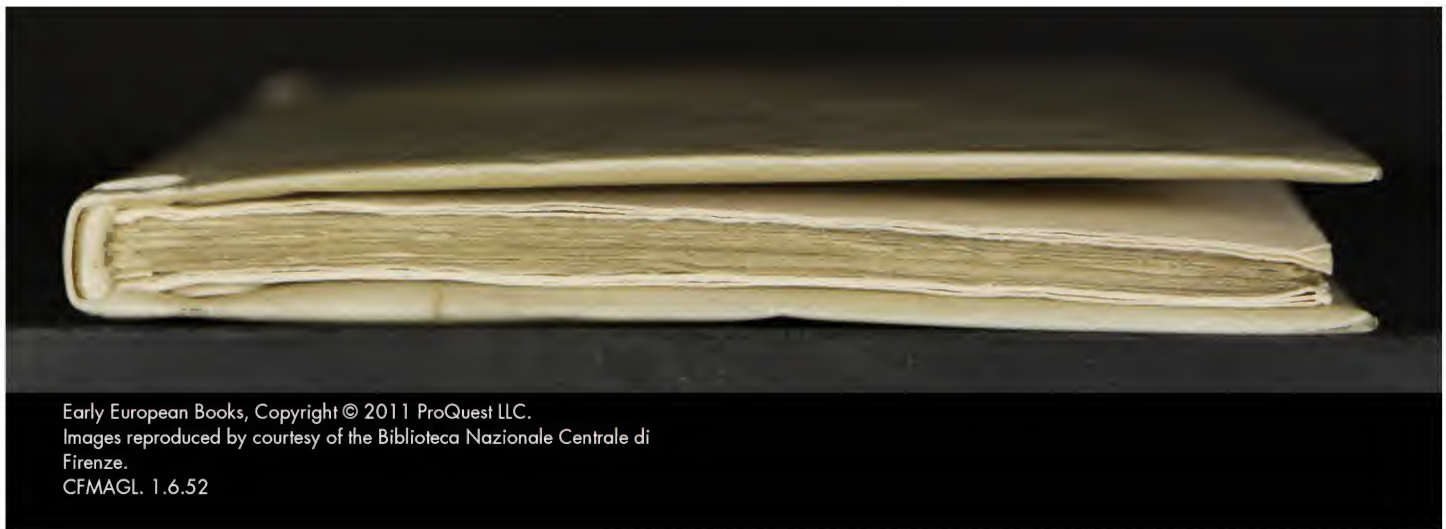

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
CFMAGL. 1.6.52

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
CFMAGL. 1.6.52

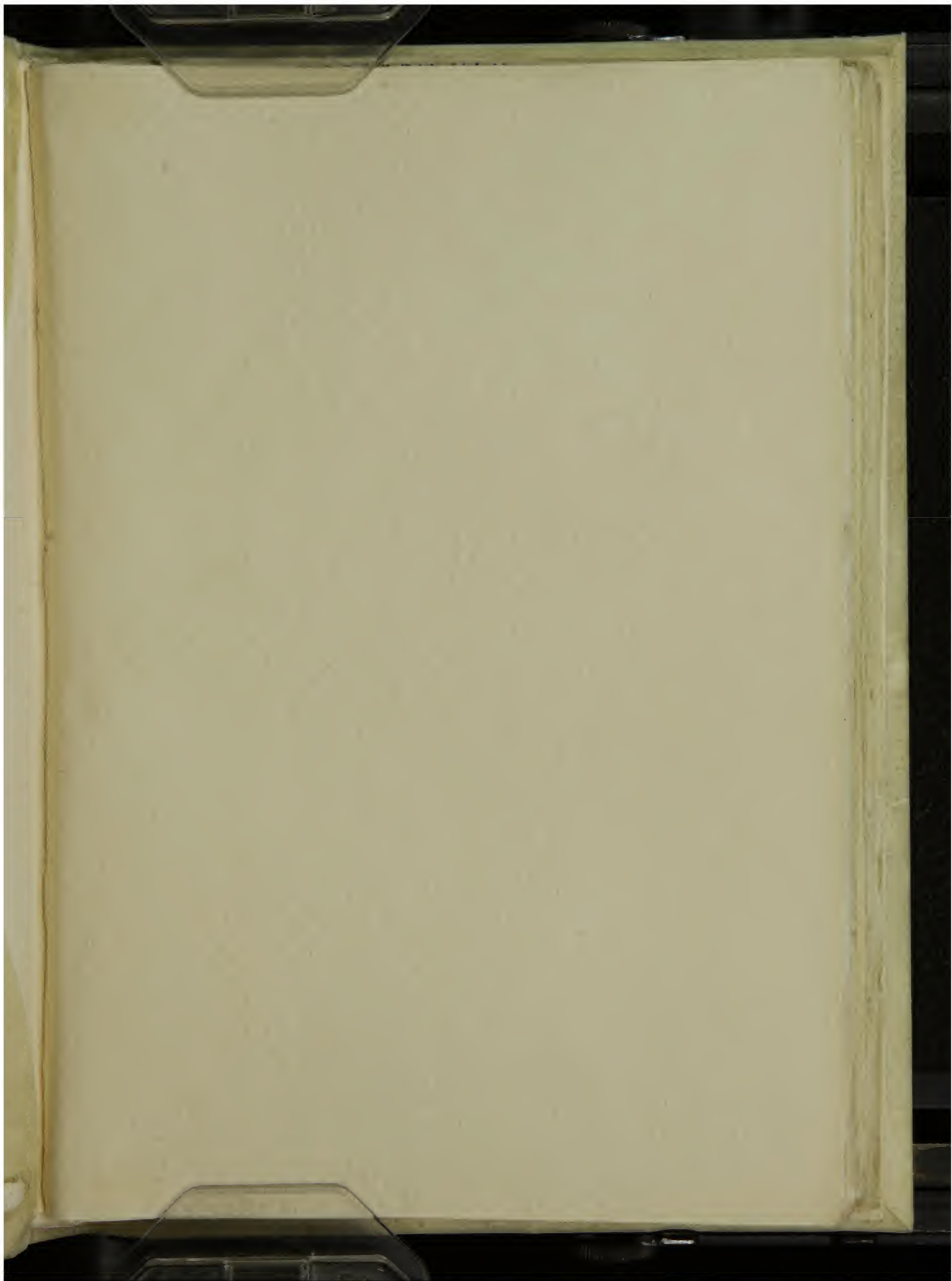

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
CFMAGL. 1.6.52

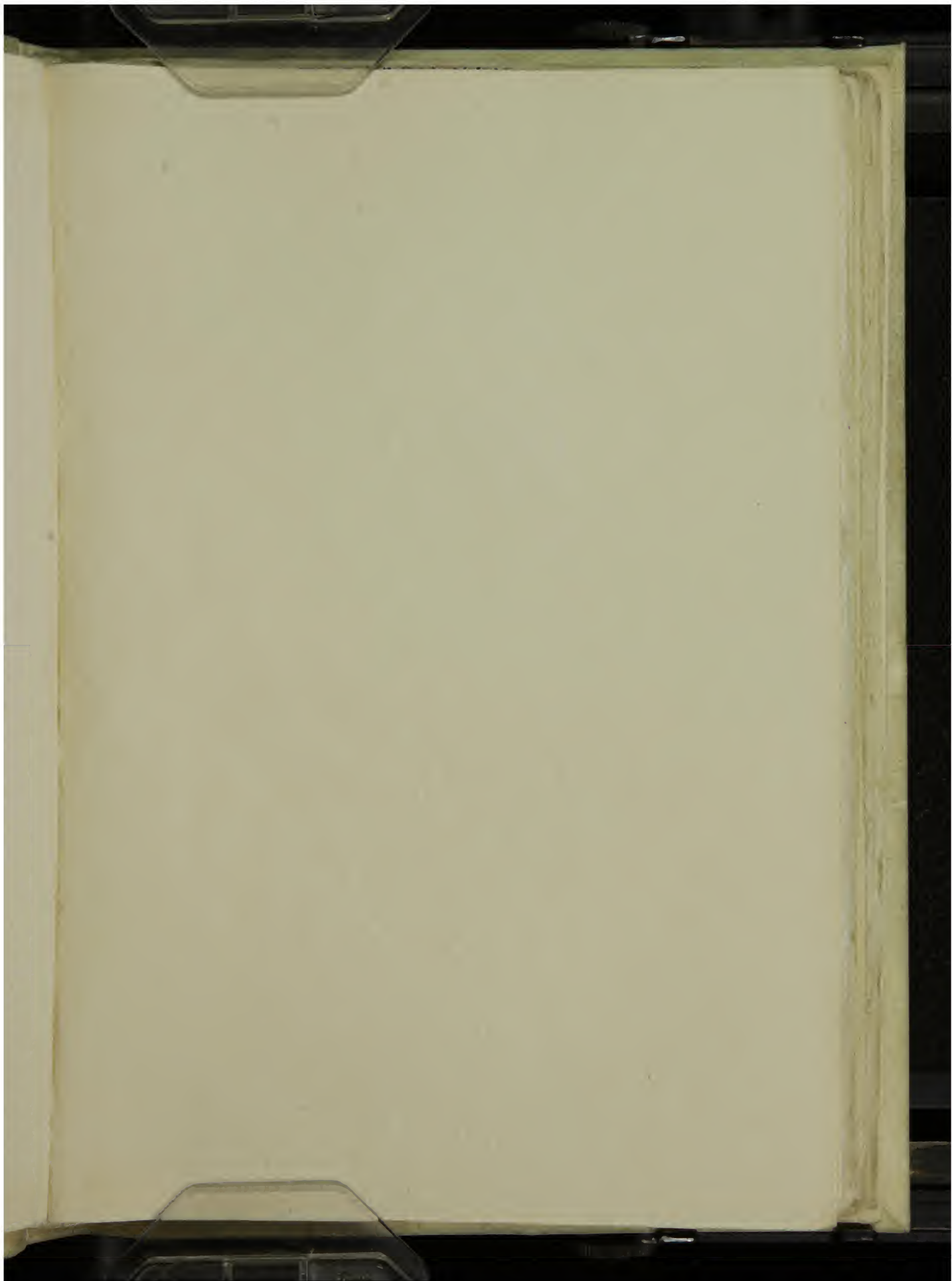
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
CFMAGL. 1.6.52

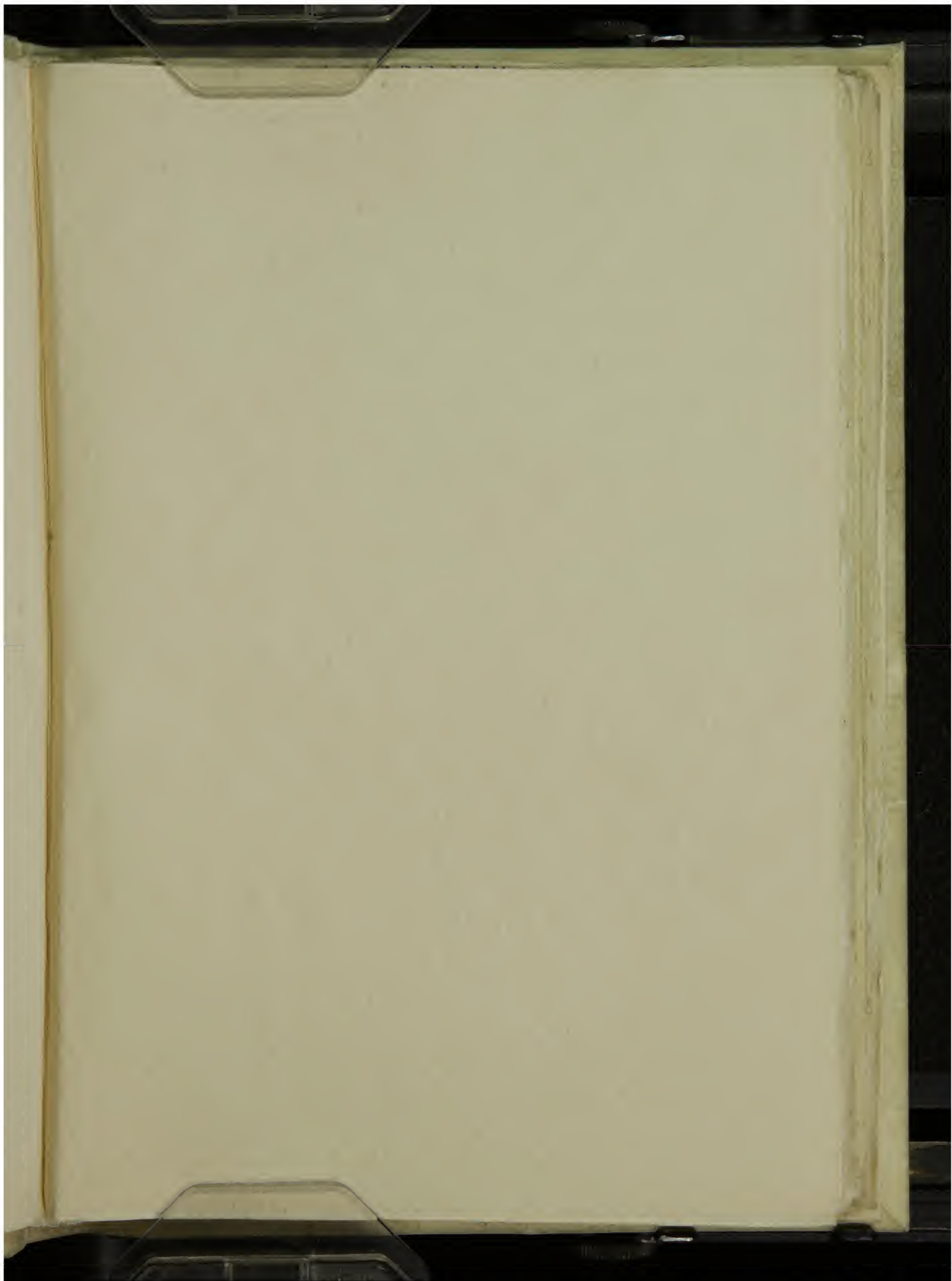

1. 6. 52

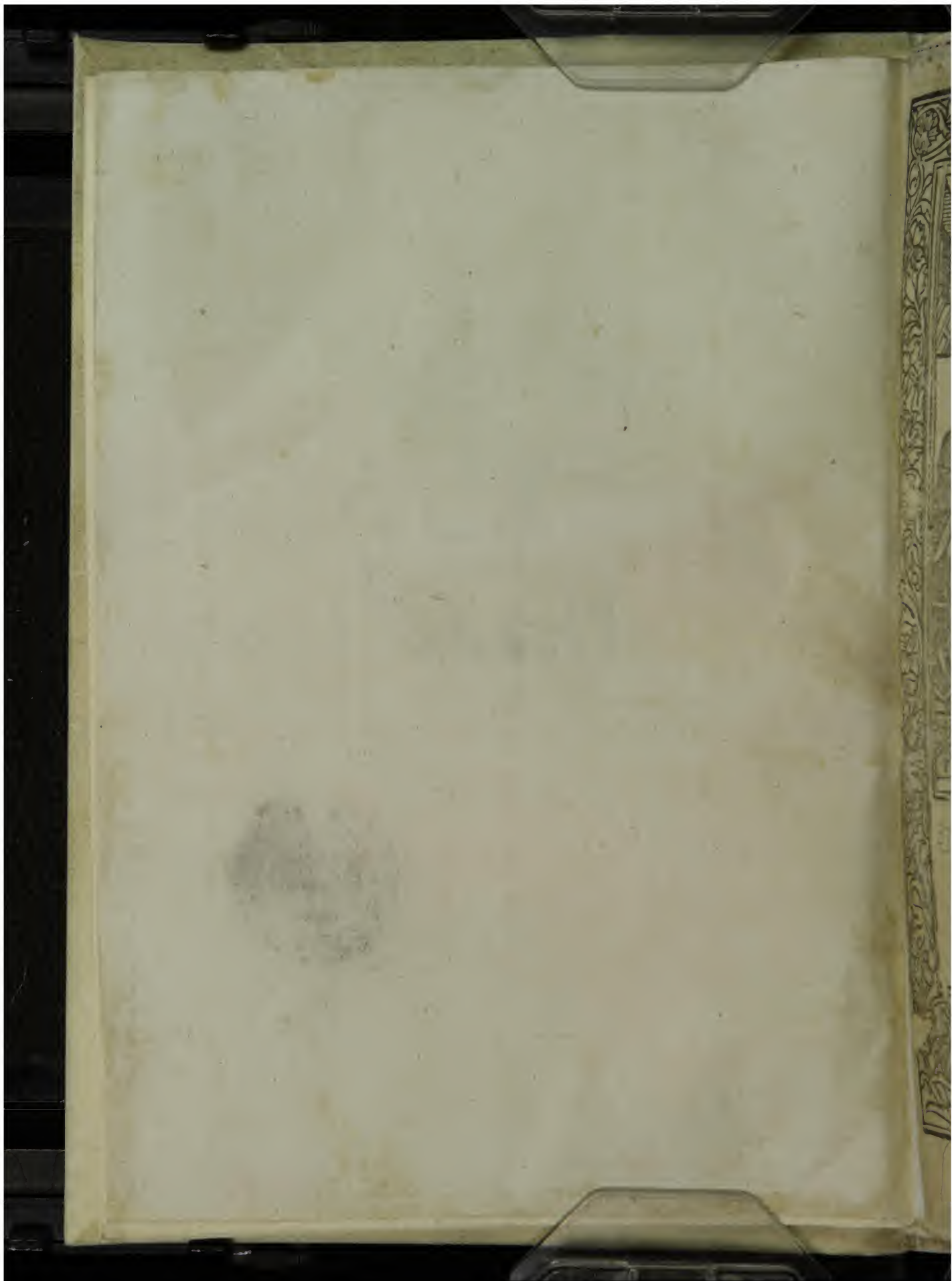
1A.6

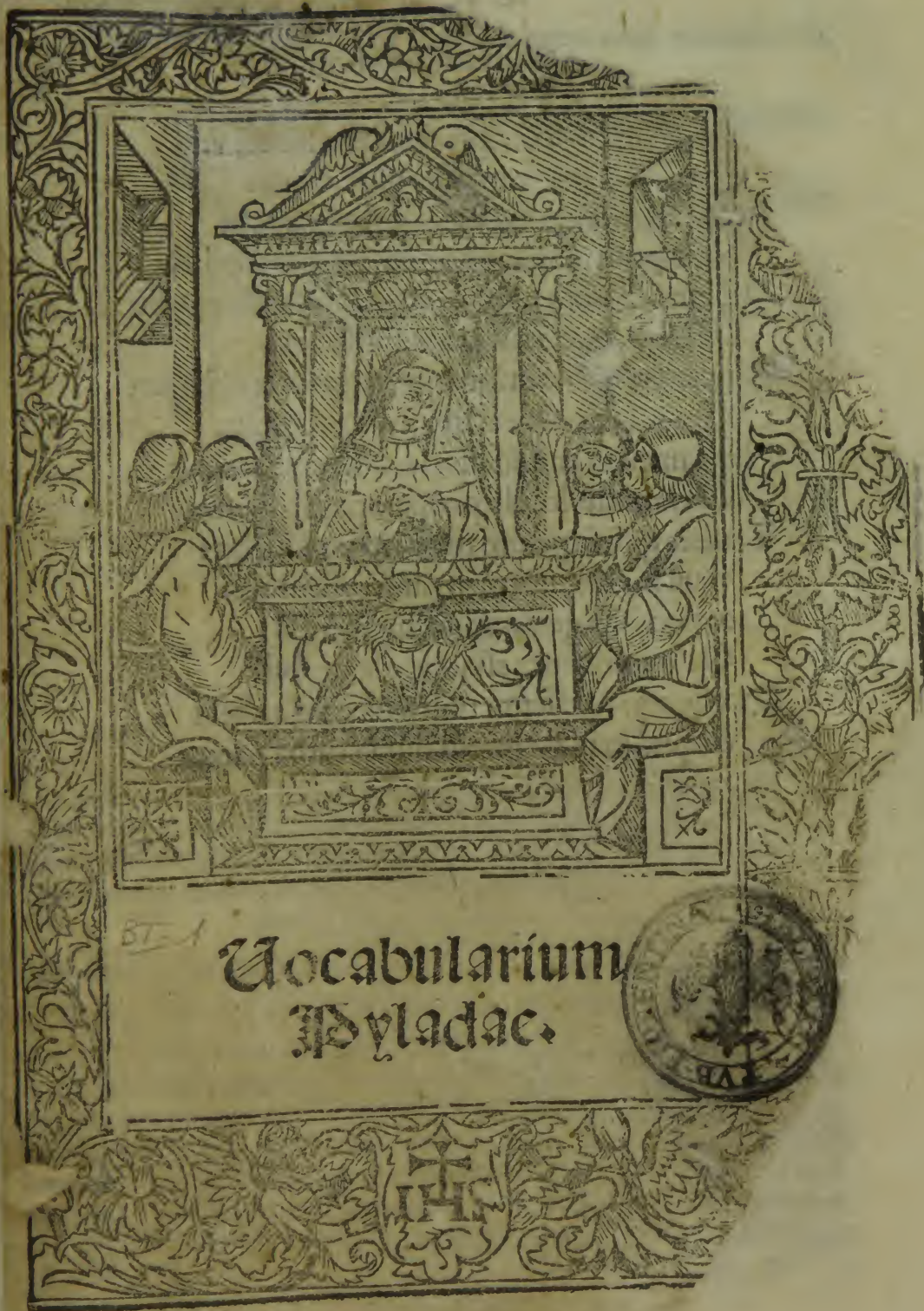

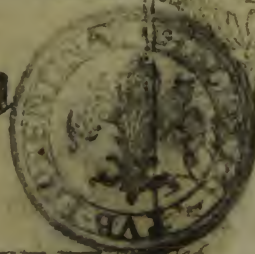
1
6
52

I
PYLADAE
Vocabularium

BT-1
Vocabularium
Pyladae.

Patricium Brixianum
consulem æquissimum.

¶ Pylades.

Scopio certa mea: spes & tutela senectæ.
Quo Pylades saluo tristia nulla timet.
Accipe non longo digesta uocabula tractu
Verborum: & paucis multa recepta modis.
Quæ modo lecta probes: non & discenda pigebit
Dulcibus hæc natis præposuisse tuis.
Vt quibus ingenium: probitasq; paterna refulget:
Mox & in iis latium fulguret eloquium.
Hæc tamen in partem tibi: cui debere fatemur
Maxima: de loculo paupere parua damus.
Tradere quû superum nutu maiora licebit:
Viuat in officium mens animosa suum.
At tu Brixiaæ gentis iustissime consul:
Quo mercatura est iudice lesa nihil.
Dux quoq; & assertor nostri sis quæso libelli
Siquid in hunc morsu liuida turba paret.

¶ ABACVS.

Lanicies abacus ligno : uel marmore facta est.

Structuraue; habile sessum quæ præstet; habendis.

Quæq; tabella notis fuerit numeralibus apta.

Vnde abacū dicūt numeralē sæpius artē.

¶ Abacus ut hermo. Barb inq̃t planiciē ad sessum habilem sig. factam e ligno marmore uel structura: unde & columnæ abacos: & podiorū apud Vitruuiū legimus. Et abacus pro mēsa accipitur: supra: quam uasa & pocula reponūtur Iuue. urceoli sex ornamentum abaci. Auso. Atq; abacum samio sæpe onerasse Iuto. Est & abacus gypso oblita tabella; in qua arithmetici numeri scribuntur Persius. Nec q abaco numeros: aut secto in puluere metas scit risisse uaser. & abacos uel abaculos & calculos etiam uocant eos: quibus in disputatione supputationeq; numerorū utebantur antiqui: & inde abacus ars ipsa arithmetica nuncupatur: ut idem testatur Hermolius Barbarus in castiga. plinia.

¶ Abigo: Abactor: & Abactus.

¶ Expellens abigit: pecus & furatus abegit:

Hinc furto pecus abripiens dicetur abactor:

Inde magistratu pulsusq; uocatur abactus.

¶ Abigere est expellere quasi extra agere: ut abige muscas a facie: abige capras a uitibus. Inde Abacti dicuntur: qui coacti deposuerunt magistratum: & ab eo expulsi sunt: ut inq̃t Fest. Abigere etiam est furto tollere: & latrocinari: sed de pecuariis tantum animalibus: unde Abactores dicuntur pecuariorum animalium fures: quos Vlpianus & alii abigeos uocant.

¶ Abyssus: & Byssus.

Immensus gurgēs tibi: sitq; profundus abyssus:

Quodq; ingens Hecates templum concluserat aurum.

Coccus erit byssus: lini genus: est quoq; gurgēs.

¶ Abyssus aquarum est ingēs multitudo: & pfunditas: dictus ab a particula: quæ iterdum priuat: interdum auget: ut hic abyssus quod gurgitem seu pfundum sig. apud grecos. Abyssus etiam erat templum pserpine multum auri habens omni tpe custoditi intacti ut inquit Suidas auctor græcus Byssus uero & coccus granum sig. ex quo fit color purpureus: & gurgitem seu profundum ut dictum est. Et est etiam genus lini: ut est apud græcos in magno etymologico

Abolla.

Abollis: & grauium sit uestis abolla uirorum.

Abolla uestis militaris signi. ut inquit No. de q̄ Varro sic ait. toga tracta est: & abolla data est ad turbam secundam militiam. Signi, et uestis grauior ac magis uirorum. Iu. atq; audi facinorosi maioris abollae. Idem Rapta propter abolla pegasus

Absonum: & Absurdum.

Absona sunt priuata sono: discordia recto:

Que non conueniunt: aut quae prolata repugnant.

Absurdum & discors: stultumq; uocare licebit.

Absonum dicitur sono priuatum uel parui aut nullius soni. Ci. in Oratore: sed sunt quidam aut lingua ita haeritantes: aut ita uoce absoni, Absonum etiam dicitur discors & inconueniens: uel repugnans quasi sine sono uel a sono alienum: hoc est non consonum. Hor. Si dicentis erunt fortunae absona uerba. Absurdum autem est: quod & stultum est: & in ipsa stultitia diuersum: & quasi repugnans sibi: ut inquit Do. super Ter. in Adelphis: ibi inepta atq; absurda ratio.

Abstemius.

Qui non uina bibit: nobis abstemius ille est:

Quod temeto abstineat: uinum id dixere meracum.

Abstemi? ut No. ait sig. eum qui uino abstinet: q̄ temetum apud antiquos dicebatur: & praecipue quod grauius erat. Lucil. sat. yi. ualua sorore lanificam dici siccam: atq; abstemiā ubi audit. Varro de uita patrum quātope abstēias mulieres uoluerūt eē uel ex uno uideri potest. Hor. Si forte in medio positore abstēi? herbis uesceris &c.

Acer.

Fortis acerbus: atrox: uelox: austerus: acutus:

Prouidus est acer longans: sed acer brevis arbor.

Acer prima longa forte sig. Ver. aut aerē dubites in plia poscere Turnum. acerbum ut acia poma acre acetum. atrocē. Verg. aut acres uenabor apros. idē acereq; Molossum pascere fero pignus. uelocē. Verg. Calidūq; ais & cursibus acere. Auspex ut acre uinum acre iudicium. Cic. Suum igitur quicquid noscat ingenium: acere & bonorum & malorum suorum iudicē praebet. Acutum. C. Acri homo ingenio prouidus seu diligētē. Ver. iam tum acer curas ueniētē extēdit inanum. rusticus. Acer aut prima breui est arbor. gen. Oni. Et platanus genialis: acereq; coloribus ipar. unde acer/nasina num. Ver. praecipue quam iam hic trabibus cōtextus acernis, staret equus.

Acerra: & Acerra.

Thuribulum fuerit: siue arcula thuris acerra:

Araue defunctis quia incendebantur odores.

Verus urbs Campanae fertur regionis acerra.

Acerra thuribulum sig. ut inquit Acrō super illud Hora. Quid uelint flores:

acertat huius plena miratis. Festus autē ait: Acertam esse arculā thoratiam. i. ubi thus reponebāt: uel aram que ante mortuum poni solebat: in qua odores incendebāt. Acerrā autē numero plurali urbs est in Campania ut ait Strabo.

¶ Accessus: & accessio.

¶ Accessus notat aduentumq; aditumq; marino.

Fœmineo genere augmentum hæc accessio præbet.

¶ Accessus & Accessio differunt ut ait Lau. nā accessus aditiōem: atq; appropinquationem sig. & est maf. ge. & quartæ declinationis. Accessio autē fœmi. & tertiæ declinationis. Incrementum: qbus contraria sunt recessus: & remissio.

¶ Acies.

¶ Summum acies ferri: atq; oculi dicetur acumen:

Bello & structa cohors: q acutis fungitur armis:

Dicta: uel a forma: qua sese extendit acuta.

¶ Acies summū & acum ē dī cuiusq; rei: & ob id ferri acies oculiq; acies appellantur ab acuo uerbo: eo q; i utroq; acumen insit. Et acies etiā in bello instructa est cohors. cuius sunt multa uocabula ut frens subsidia cunei &c. sic appellata ab acuta sui forma: uel quia acutis telis & armis ad uulnerādū hostē utamur.

¶ Accipio.

¶ Accipiens tractat: capit: atq; intelligit: audit

Quæ data sunt: carpit: simul in conuiuia sumit.

¶ Accipere sig. tractare in bonā & in malam partē: in bonā: ut **Ci.** roga ipsum quēadmodum ego eum Arimini accepi. In malā: ut **Ter.** ego abste miseris sum acceptus modis: **Carpere.** **Verg.** Alii uentosis folli⁹ aures accipiūt redduntq; **Intelligere.** **Ter.** Clinia aliter de amore tuo: atq; est accipis. **Apulei⁹** neq; tu ita accipis: ut res se habet **Audire Ve.** Accipe nunc Danaum insidias. **Datum carpere.** **Ver.** Accipe & hec manuum tibi quæ monumenta mearum sit puer. In conuiuium recipere. Illos porticibus rex accibiebat in amplis.

¶ Accola & incola.

¶ Accola montis erit: fluuii: campi: marisq;

Qui prope sorte colit: uerū incola qui colit intus.

¶ Accola ut inquit. Lau. is dicitur: q ad locum habitat. hoc est prope uel iuxta ut accula ultarni: uesui: campi: uel maris. Incola uero q in loco est: ut q i mōtib⁹ urbes posit⁹ habēt. ii. n. incolæ mōtiū dicunt⁹. similiter qui habitaret in fluuiis campis: uel mari: ut pisces aues & etiam homines incolæ eorū dicerētur.

¶ Actor: & Autor.

¶ Affingens uultum: gestumq; uocabitur actor.

Conditor aut princeps dux: causaue dicitur autor.

¶ Actor ut Lau. asserit ille orator ē q causam agit quicq; gestū uultus & corpo

ris fingit: & sic cōmædi tragoedi: histriones: & mimi: actores dicant: q̄i scena agere & recitare pœmata: & fa. uult⁹ & corporis gestib⁹ cōsueuerūt. Autor p̄t. absq̄. c. scribēdum est nō ab augeo descēdens ut Lan. Plane differit. Nec ut Seruius & alii sentiūt a se nascitur: quinnimo a græco autos deducit mutatio ne tantū littere. s. in. r. quod in multis fieri cōsuevit: ut inuicem altera in alterā mutet: ut ēt apud nos lepos & lepor. honos & honor &c. & quod dicitur apud græcos trumos: apud nos tremor. rigos: rigor: ombros imber: & multa alia huiusmodi: autos autē græce idem ē quod ipse. Quum igitur autor ut Lan. asserit factorē significet: & eum in quo ē uis: potestas & dignitas: & q̄ princeps est & primus iubet a nullo dependens: cōueniens: & recta erit huius nominis deriuatio ab autos q̄d ut dixim⁹ ipsum significat: tanq̄ is: qui autor dicatur: ipse sit ueluti princeps: & dux: & cōditor: aut causa: & nō alio depēdere: ut quum dicimus Autor. Ver. fuit: ænei. i. cōditor. Autor belli autor pacis autor sentētie. i. princeps. dux uel causa quasi a quo primo & nō ab alio initium ceperūt.

¶ Acus & Acicula.

¶ Hic acus est minimus piscis: norma q̄ secunda.

Hæc acus ex acuo quarta: & sutoribus apta.

Et qua discernit pexos sibi uirgo capillos.

Tum uittas: crinesq̄ tenens: & acicula dicta est:

Atq̄ acus: ut uates perhibent: acus hæc quoq̄ sæpe.

Instructa est bellis acies: acrisq̄ Acus esto:

Et generis neutri paleæ: aut purgamina grani.

¶ Acus huius aci: secunde declinationis & maf. ge. est piscis minimi genus ab acus similitudine dictus: quæ græce Gelœ appellat⁹. Mart. & sati⁹ tenues duce credis acos. de hoc Ply. sic ait. Acus siue gelone unus piscium de hiscente propter multitudinē utero parit: a partu coalescit uulnus: quod & i cæteris serpentibus tradunt. Acus autē fœ. ge. & quartæ declinationis ab acumine dicta quā tamē & acumen & aciam & acuere. Fectus ab acone q̄ cos. tis dicit⁹ deriuari dicit. sig. instrumentū illud ferreum paruum: atq̄ acutum: quo sarcinatrices utuntur: & ēt instrumentū maiusculum ad eā similitudinē quo ornatrices utuntur ad discernēdos mulierū capillos. Itē acus & eius diminutiuum acicula sig. acum illā: qua mulieres utuntur ad sustinēdū uittas. & comes intortas de qua Mar. figat acus tortas sustine atq̄ comas. Sed & hæc acus quartæ declinationis gen⁹ est aciei in bello ut ait Fest⁹ dicta ab eo: q̄ acumine telorū multum ualeat ad uulnerandum ac summouēdum hostem. Acus autē. n. generis & tertie declinationis sunt quedā paleæ de frumento ut Festus ait: & purgamenta grani.

¶ Accuso: Incuso: Recuso: Excuso.

¶ Iudicio qui te: aut aliis peccasse reuelat:

Accusat: causa & qui te quacunq̄ reprehendit.

Incuso alterius mores: iniuria quodq;
Sit mihi facta quæror: renuens oblata recuso.

Ex causa trahit excusans: obiectaq; purgat:

¶ Accuso ut Lau. ait sig. ut apud iudices: vel aliū quēuis ēt apud illum ipsum quem accuses aliquem: peccasse ostendere ut autē Perotus inqt. Accusare proprie sig. in causam trahere: & ut supradictum est: & plerūq; accipitur p. reprehēdere Incusare autē ut Lau. ait est reprehendere mores alterius: & plerūq; cum querela q; ab illo iniuria sis affectus: ut apud Ter. quid me inclusas clitipho: nec attēditur differētia ulla de maiori ad minorē uel parē uel e contrario: qā eius/ modi differētiæ assertio falsa est, ut apud. Cæsa. cōmētario primo: hec cum animaduertisset Cæsar cōuocato cōcilio: omniumq; ordinum ad id cōciliū adhibitis cēturionibus uehēmēter eos incusauit: similiter apud Ver. ii. æne. Quē nō accusaui amens hoīumq; deumq;. sic. n. legit Lau. Recusare est renuere tractā ut Perotus ait ab iis q; ad cām actitādā asciri. on^o reiiciunt. Excusare autē est ut idē inqt q̄si ex cā detrahare & absoluere sig. q; pprie obiectū crimē diluere

¶ Addico: & addictus.

¶ Addicens damnat: dicendoq; approbat idem:

Destinat & uendens in euentem uendita transfert:

Venditus addictus: deuotus: suppositusq; est.

¶ Addicere ut Fest. inqt dānare est: ille. n. mos fuit apud ueteres: ut quā debitorēs nō essent soluendo: prætoris enūciatiōe creditorib⁹ damnarentur: hoc est in solutum traderentur: itē ut idē ait. Addicere est dicēdo approbare. Ad dicere itē ut Ser. inqt destinare est. Ver. huic me q̄cūq; fuisset addixi. Ci. & is q; mortis addictus esset paucos sibi dies cōmendandox suox causa postulabat Addicere quoq; apud iurifconsultos est per licitationē uendere: & quod in uēditione huiusmodi dicitur liberare. Quinti. Omnes facultates in p̄cia collegi Rus: seruulos: & omnia utiliora properatī seilinatione parētis addixi hinc addictus uēditum sig. Pli. tabulas inde oēs ex publico propter æs alienum ciuitatis addictas scauri ædilitas romam transtulit. sig. etiam deuotum seu destinatū uel obnoxium ut ait No. Ci. qui certis quibusdam destinatisq; sententiis quasi addicti & consecrati sunt. Idem & is qui morti addictus esset &c.

¶ Admitto: amitto: Admoueo. amoueo.

¶ Admitto assumor & pecco est. mittoq; perdo.

Admouet apponens. remouens tamen amouet ipse.

D. scribas primis: sed eadem tolle secundis.

¶ Admitto cū. d. sig. assumo. Iu. Infans est admitte uiros dormitat adulter & sig. pecco. Qui. qd̄ tñ admissum q; sit uindicta docebo. Terē. Hec te admittere idigna genere nro. Admitto autē absq;. d. sig. pdo. Propter. amisit lusus delitias q; suas. Admoueo autē cum. d. appono siue iuxta pono significat. ut Lau. ait & Luca. declarat his uersibus. Miseriq; fuit spes unica mundi posse duces parua

campi statioe diremptos. Admotum damnare nefas. Amoueo autem absq. d. remoueo significat. Ter. age tamen hinc amouebo eum.

¶ Aduersus: & Auersus.

¶ Dicitur aduersus contrarius: oraq. monstrans.

Auersus qui se uertit: tergoq. uidetur.

¶ Aduersus ut Festus ait contrarium sign. & id quod erga: hoc est qui uersus aliam ora sua fert. aduersus autem qui se uertit: & quasi abominatum. Verg. Diua solo fixos oculos auersa tenebat. Gi. & aduersus & auersus. ipudicus es Similiter aduersor ut Lau. ait. idem est quod contrarius sum: ut aduersor tibi auersari autem est quotiens ab aliqua re: quam detestamur uultum auertim⁹ Qui. officioq. leuem non auersatus honorē. uel illam a nobis remouem⁹ Ver. Dii talem terris auertite pestem.

¶ Adulterium. Stuprum. Incestus.

¶ Famur adulterium: quum uir seu foemina rumpit

Fœdera cōubii: & uetito fœdatur amore.

In uidua stuprum, seu uirgine fertur id ipsum.

In consanguineis: sacrisq. incestus habetur.

Stuprum etiam uetitum coitum complectitur omnem.

¶ Adulterium ut inqt Lau. cōmittitur in nupta similiter ait & Serui⁹. Festus autem. dicit: adulter & adulterā dici: & ille ad alteram: & hæc ad alterū se. cōferat. unde nos recte dicimus adulterū uocari: quum uir uel uxor rumpit fœdera cōubii: & fœdatur amore alieno & illicito. Stuprum autē ut Lau tradit in uidua: aut uirgine cōmittitur. At incestus cōmittit^r cum consanguineis aut sanctimonialibus: q̄q. & lege Iulia: & maiorē fere auctoritate stuprum cōplectatur oēm illicitum coitum: & tam in maioribus: q̄ in cōsanguineis & ceteris Suetonius in Tiberio. Captus facie ministri acerrā p̄ferētis: neq̄ssime abstinere: quin ibidem seductū statim cōstrupraret. Idē in Caligula. Cū oib⁹ sororib⁹ suis stupri cūsuēdinem fecit. Vnde ut festus. ait stuprum pro turpitudine: antequi dixerunt: unde est in carmine: fœde stupræq. castigor quotidie.

¶ Aditum: & additus.

¶ Hoc adytum templi locus est secretior. y. q.

Græca tenet mediam: quasi quo non ire licebat.

Vox aditus nostra: accessum tibi significabit.

¶ Adytum per y ut inquit. Ser. locus est tēpli secretior ad quem nulli est adit⁹ nisi sacerdoti: & est uocabulum græcum dictū ab a priuatiua particula: & dyo ingredior. Ver. hisq. adytis hæc tristitia dicta reportat. Aditus autem latinum nomen est mas. ge. & quartæ declinationis: accessumq. sig: ab adeo is: quod est accedo. Ver. Lusitrat equo muros: aditumq. per auia quærit.

¶ Aedis: uel ædes in singulari: & edes in plurali.

¶ Hac ædes: ædis ue sonat templum: atq; sepulcrum.

¶ Ha domus una ædes: pluresue: ac templa feruntur.

¶ Aedis uel ædes. g. f. ntō singulari tēplū sig. Oui. quā steterit Iouis æde: Io/
uis succurret i æde: & sig. et sepulchrū. Ver. est mihi marmorea sacrat⁹ in æde
lyche⁹ ædes aut i plurali domū priuatā sig. unā uel plures uel tēpla ut Lau. ait.

¶ Aeger: ægrotus: languens.

¶ Corpore siue animo est: aeger: sed corpore tantum

Aegrotus: languens: quem torpor: & occia soluunt.

¶ Aeger & ægrot⁹ differūt: qā aeger & aīo & corpore dī ut inqt Ser. Ver. **Eslo**
agrā nulli quodā flexere mariti. Oui. i tristi. Aeger in extremis ignoti partib⁹
orbis. Incertusq; meæ penæ salutis erā. Aegrot⁹ aut corpore dī. Ci. in tul. sed
pprie ut egrotatio i corpore: sic ægritudo in aīo est. Languēs aut is est q corpe
& inertia detinetur. Idē est lāguidus: & abstractum inde substantiuū languor.
Ci. offi. primo. Nihil autem magis cauendum est senectuti: q̄ ne langori se de/
sidiaq; dedat. Ver. x. Qualem uirgineo demensum pollice florem: seu mollis
uiolæ seu languētis hyacinthi. Hor. uisendus acer flumine languido Cocitus.

¶ Aerugo: & Ferrugo.

¶ Aerugo est aeris scabies. Ferrugoq; ferri.

¶ Aerugo aeris scabiem siue rubiginem sig. ferrugo autem ferri ut Perot⁹ in
quit q̄q̄ inter rubiginem & æruginem non nihil distet: ut idem asserit: quando
qdē rubigo in metallis situ quodā cōtrahitur arida & rubra: metallum paula
tim absumens: qualē in ferro uidemus: dicta rubigo a rubo colore: ærugo uero
est quæ in metallis ex humore cōtrahitur nō ruffa: & sicca sed uiridis atq; hu
mida dicta ab aere q; proprie ætis sit erugo: ut ferri ferrugo.

¶ Aestus.

¶ Solis & æstiuu feruor sit temporis æstus:

Impetus atq; maris: fluctu quum littora pulsat.

¶ Aestus pprie calor est solis & flagrantia æstiuu tps Ver. æstib⁹ in mediis am
brosam exgrere uallē: & fluctuationē atq; ipetum maris si. q; feruore quodā id
fieri uideatur. Plau. Quo magis te in altū capeffis: æstus te in portum referet

¶ Aetates in hominibus quinq;.

¶ Quinq; hominum ætates: Infans: Puer: atq; adolescens

Tres faciunt: Iuuenes quartam: Quintam seniores.

¶ Quinq; hominum. quinq; sunt ætates hominū ut in uersu patet. secundum
Varronem. Infantia uidelicet. Pueritia. Adolefcentiæ: Iuuenta & senectā.

¶ Aeternum: & Perpetuum.

¶ Aeternum sine principio. & sine fine tulerunt.

¶ Perpetuum cœptum quandoq; at sine carentem

¶ Aeternum. Aeternus dicitur qui sine principio est: & absq; ullo fine ut de⁹ perpetuus autē dicitur: qui principium quidem accepit: sed nullum est finē habiturus ut anima: & propter hoc quum beneficium ab aliquo accipimus dicimus nos perpetuo memores fore: non autem æterne: & quodcūq; bonū a nobis factum perpetuum est futurum: non autem æternum.

¶ Affines. Agnati. & Cognati.

¶ Affines aiunt: qui sine tenentur eodem:

Sic & agri affines: dominiq; feruntur agrorum
Coniugis atq; uiri sed & hec ratione propinquos
Dicimus affines: agnatos iura paterni
Sanguinis at matris Cognatos iura dederunt.
Includit tamen Agnatos Cognatio sæpe.

¶ Agaso. Mulio. Opilio. Bubulcus.

Subulcus: Aepolus.

¶ Non asinos tantum: sed equos quoq; ducit agaso.
Mulio mulorum est ouium opilioq; sit actor.
Duxq; bubulcus erit bobus Suibusq; subulcus
Aepolus a græcis: nobis Caprarius esto.

¶ Agaso cum quoq; sig. q equos ducit. Pli. Athenis in una tabula qua maxie inclauit: agalonem cum equo pinxit &c. Plau in mercatore. Ego met mihi comes clauator: equus: agaso armiger. Hor. ut modo si patinam pede lapsus frāgat agaso: ubi pro seruo rudi agalonem accepit.

¶ Ager: & Agger.

¶ Est ager hic primaq; breui: quem uertis aratro.
Quæ regio & monti: fluuio aut circumiacet urbi:
Vt Romanus ager: uel Beticus atq; Phalerus:
G. duplici in uallum tellus aggreſta sit agger:
In medioq; uiæ quem præbet terra tumorem.

¶ Ager mal. g. & prima breui locus est in rure: quem colimus siue aramus & serim⁹. Ver. Sepe etiam steriles incendere profuit agros. Syl. vii. latos correpta per agros. Armēta assueto belli de more sequuntur. Ager etiā significat territorium quod urbi: monti: aut fluuio circumpositum est. ut ager Roman⁹ ager Beticus uel padanus. ager Phalerus. albanus. Matinus. Agger uero generis neutri & duplici gg scriptum sig. coacervationē terræ & cuiuslibet rei: in formam ualli. Luc. denso sese aggere firmat. Ver. aggeribus murorum. Item sig. eminentiam mediæ uiæ exaggeratis lapidibus stratam Ver. Qualis sæpæ uiæ deprehensus in aggere serpens.

¶ Agmen
Seq; mou
¶ Agmen e
ut alienis uir
agmie remoga

¶ Quisquis
Cognat: in se
Extendit: tra
¶ Agere sig. d
cufas: & res ag
Pronunciare: t
et Celius ad C
Verg. Id quide
cul incauta nem
perinde ac si fuit
agebat. Varro
ris. Facere Ver
quo hinc te ag
propagatur. T
gere ut ego age
res qui uultum
ut agere grati

¶ Ala extol
Ala atq; ax
Cappadoc
Quodq; p
¶ Ala est qu
als. Et ad illa
nem de extra
mius phar
tionem signi
ant grana
dicibus tra
Ales ante
Ouidia
moqum

¶ Agmen.

¶ Agmen agatq; se: multorum est unio facta.

Seq; mouens proprius aut uiribus: aut alienis.

¶ Agmen est unio multoꝝ siue uiuētium siue nō quæ tamē mouētur aut suis aut alienis uirib⁹ Ver. Illi agmine facto lachoonta petunt. i. unione facta. Idē agmie remoz; celeri. Idē uocat agmina Turnus. Et uocat agmina seua soroz;.

¶ Ago.

¶ Quisquis agit: dicit: tractat pronunciat: efflat:

Cogitat: insequitur: iurgat: ducit: facit: aufert:

Extendit: trahit effingit: redditq;: fugatq;.

¶ Agere sig. dicere. Ter. est ne ille de quo agebam. Tractare Mar. Semp agis causas: & res agis Attale semp. Ci. id nūc cum hoste agam⁹: ut induciæ fiant. Pronunciare: unde actio dicitur oratio habita: uel ēt scripta. Efflare uel expirare Celsus ad Ciceronē Hortensius quam has scripsi animā agebat. Cogitare. Verg. Id quidem ago & tacitus licida mecum ipse uoluto. Insequi Ver. quā pcul incautā nemora inter Cresia fixit pastor agēs telis. Iurgare uel litigare. Ci. perinde ac si furti cum eo egisset. Ducere Seneca. ut qui tamen regis armenta agebat. Varro. Non hos Pactolus aureas undes agens eripiet unquam e miseris. Facere Ver. his actis propere exequitur precepta sibillæ Auferre ut Ter. quo hinc te agis. Extēdere uel porrigere. Ci. uera gloria radices agit: atq; etiā propagatur. Trahere, Apuleius. Tot simul casus diuersum eum agebāt. Effingere ut ego ago stultum. i. fingo me stultū siue represento stultum. unde acto res qui uultum gestumq; effingunt diuersorum hominum in scania: reddere. ut agere gratias fugare ut Ver. & membris agitata uenena.

¶ Ala: Halis: Ales.

¶ Ala extollit aues: equitum simul ordo feretur.

Ala atq; axilla est: ubi brachia iuncta uidemus.

Cappadocum sed flumen halis: uolucrisq; sit ales:

Quodq; parem uolucris celerem dat in aere motum.

¶ Ala est qua aues in altum tolluntur. Ver. ut reduces illi ludant stridentibus alis. Et ad illaz; similitudinem. Alæ in exercitu dicuntur ordines: qui circa legionem dextra atq; sinistra tanq; alæ in animum corporibus locantur. Syl. vii. Eoa timidus pharetrati militis ala gens cadmi eleades: Ala etiā: & Axilla ei⁹ diminutuum significat eam corporis partē: ubi oriuntur brachia. Horatius polyppus aut grauis hirsutus cubat hircus in alis. Halis autem flui⁹ est cappadocia: i. radicibus tauri montis nascens: lydiam a persis diuidens: & in Euxinum fluens. Ales autem significat. Verg. in moreto. Excubitorq; diē catu prædixerat ales. Ouidius. psitacus eo is ales mihi missus ab indis: & ales significat celerē: quasi motum aui similem per aerem facientem: unde dicimus alite plumbo.

¶ Alga. Vlua.

¶ Vlgā uenit pelago: sed nascitur Vlua palude.

¶ Algor.

¶ Tristitiam frigusq; algor notat: atq; dolorem.

¶ Algor græce to algos dicitur: & significat frigus: tristitiam & dolorem.

¶ Alo is: & Halo as.

¶ Pascit alo aut nutrit: sed spiritus exit ab halo.

¶ Huic longa & densa est: brevis illi exilis & alpha:

¶ Tertiaq; inclinat primum: sed prima secundum.

¶ Almus.

¶ Almus Festus ait: pulchrum: sanctumq; & alentem.

¶ Altare. Ara. & Hara.

¶ Sunt superis tantum constructa altaria diuis.

¶ Infernis: superisq; aræ de more dicantur.

¶ Ast hara contineat brevis: aspirataq; porcos.

¶ Alter.

¶ Est alius: sed erit quandoq; secundus & alter.

¶ Vnus & alter erit lauo sermone duorum.

¶ Alter aliū sig. Platus in persa. Dii immortales nullus leno te alter erit opulentior. Pl. tabulas plures pinxit: e qbus unā in foro alterā in comitiis: duas in pompeii porticibus uidemus. Alter sig. scdm Ver. Tu nūc eris alter ab illo: sed pprie alter unum de duobus sig. ut Hannibal i trāsitu alpiā amisit alterā oculū

¶ Altilis.

¶ Altile dixerunt: quod factum est pingue: ab alendo.

¶ Anser uti: & cortis uolucres: sus: taurus: aperq;.

¶ Hinc opulenta solet dos altilis esse uocata.

¶ Altile pingue significare dicit. Nonius ab alendo. Lau. uero altile autē qua drupedem piscem dixit qui sagina altus fit atq; saginatus: sed opulentum ait No. Altile ēē. Plau. icistellaria phibet diuitiis maximis dote altili atq; optima.

¶ Altus.

¶ Altus & aerium pariter dabit: atq; profundum.

¶ Alumnus.

¶ Nutritum appellant: uel eum qui nutrit Alumnus.

¶ Alūnus ut No. inq; is apellatur qab aliquo ē nutritus. Ci. Italia aut alumnus suū seruitutis extremo summoq; supplicio fixū uidere. Varro. Et ecce de

improbo ad nos accedit sana ueritas atque philophras
pro eo q alit uel nutrit accipitur. Martians ut cygnos ad alumna flagna reuo
lantes uidemus. Syl. sed lumen alumnae hānibalē libia pelli florētib' annis ui
ta atq; extingui primordia tanta negabam. Augu. vii. de ciuita. De iex Varro.
& aliorum opinione etiam iouem appellatum ait alumnum q; aleret omnia.

¶ Ambitus: Ambitus: & Ambitio.

¶ Urbis circuitus domum: terræ ambitus hic est:
Equum muneribus precibusq; petuntur honores.
Ambitus septus: siue exoratus habetur.
Protrahis hic mediam: nomenq; est mobile. at illic
Corripis: & fixum est: rursum tamen ambitus actus:
Ambitioq; animo studium dicetur honoris.

¶ Amentum & amento as.

¶ Amentum cuiusq; rei dic esse ligamen.

Amento hinc uerbum: sunt hammata uincula græcis:

¶ Amentum sig. omne ligamē: nam græcæ hāmata ligamenta significāt. Pli.
Sedes. n. huic posita: soleisq; sine amento in signis in Metelli publica porticu.
inde etiam capitur pro uinculo quo iaculum mittitur. Syl. ix. & uelut amento
contorta hastilia turbo adiunat: & inde uerbum amento as. Luc. y. Quum ia
culum parua lybis amentauit habena.

¶ Amita & Matertera.

¶ Dicta patris soror hæc amita est: & Matertera matris.

¶ Amita dicitur mihi patris mei soror: q̄si a me: tertia: quasi a patre amata sic
nam plus sorores a fratribus: q̄ fratres diligunt propter dissimilitudinē per
sonarum: in quibus minus est emulationis. Matertera autem matris meæ so
ror. quasi mater altera: ita Festus utrunq; uocabulum exponit:

¶ Amitini: Patruelles: Conso brini: Sobrini.

¶ Hinc fratre exortos: atq; inde sorore amitinos

Dicimus: a patruis patruelles scito creati:

Sed consobrinos dixere sororibus ortos:

Sobrinos genitos iuris scripsere periti.

E consobrinis: patruelibus: atq; amitinis.

¶ Amor qualis pingendus est.

¶ Cecus amor tibi sit pigendus: & aliger atq;

Nudus: & ad faciem pueri: pharetraq; superbus.

¶ Annales anni breuiter cuiuslibet acta:

Historiæ gestas longo res ordine pandunt:

Consilia: atq; acies: orata: litusq; locorum.

Perq; dies omnes confecta Diaria monstrant:

Græcus ephemerides: chronicaq; hæc sermo uocauit.

¶ Annales & historie inter se differunt: ut i uersib⁹ apparet ex Augu. sentētia Diaria autem que græce. Ephemerides appellantur: eos libros significant: in quibus continentur ea: que fiunt per singulos dies: ea etiam cronice dicuntur.

¶ Anceps.

¶ Scito anceps dubium: duplex: utrinq; & acutum.

¶ Anceps dubiū sig. ut igt. No. Verg. x. Anceps pugna diu. Significat duplex Varro de uita patrū. ut accipiti urgeret bello: & sig. acutū ex utraq; pte. lucillus ueste atq; accipiti ferro effringā cardines. Verg. Sed ferro accipitū decernunt.

¶ Ancyle.

¶ Et breue dixerunt scutum: atq; ancyle rotundum:

Quod sub rege Nume summo defluxit olimpo:

Huic quoq; pluralis generans exit in orum.

¶ Ancyle scutum quoddam fuit rotundum: & breue: quod e calo cecidit sub Numa rege: portēdēs ibi futurum imperium: ubi id esset: proscuto postea simpliciter accipitur. Verg. Leuaq; ancyle gerebat. Reperitur genitiuus pluralis ancilorum: ut ait Macrobius & legitur apud Hora.

¶ Angina.

¶ Angina est morbus: fauces sic dicta q̄ angat.

¶ Angina ab ango dicta morb⁹ est faucium: quam uulgo squilentiam uocant: cui⁹ tamē diuersæ species sunt: ut Cor. celsus & alii de medicina tractātes asserunt. Plau. uellem me in anginam uerti: ut huic aniculæ fauces precuparem.

¶ Anguis: Hydrus: Coluber:

Draco: Serpens.

¶ Anguis & hydrus aquam. Coluber nemorem colit umbras:

Sed templa ingenti uisu Dracone seruat: & aurum.

Qua serpit terram Serpens habitare feretur.

¶ Anima: animus.

¶ Spiritus est ille quo uiuimus: est aqua: uentus.

Halitus oris: odor rerum: aer: ire sonusq;

Sæpe homines animas etiam dixere poetæ.

Ventus.

Hoc dist.

¶ Anima et

us in ultimo

ignis sign. Pla

uentū. Verg. C

impellant aie d

dora fœrent illa

ferida aia ralam e

eracta femina tem

Sorum. Ver. & p

egregias aias qua

Ver. mollior aia

idem iuu. zent. he

animus sumitane

¶ Antiquum

¶ Antiquas signi

fig. catum ut Seru

pro italica gentefu

mentes significat

¶ Suspendit

Fertur arachn

¶ Accet qui

Continet ille

Exercet colit

¶ Arcere est re

atq; ei abereat

he concere lio

quod nominis a

quonstellare

futurum exet

alutudo anim

¶ Arcus

Iris iter

Ventus item est animus: sæpe ira est: sæpe uoluntas.

Hoc distant: sapimus nanq; hec: sed uiuimus illa.

¶ Anima est spūs ille: quo uiuim⁹ ut ait. No. aius autē quo sapimus: ut inferi
us in ultimo uersu huius diferētia. Verg. aiasq; in uulnere ponūt. Item anima
aquā sign. Plau. Ni ego illi puteosi ocepio aiam oēm inter traxero. Significat
uentū. Vergi. Quātū ignes aiaq; ualēt. Plau. ne qd aiaē emittat dormiēs. Hor.
Impellunt aiaē linthea thracia. Significat halitū oris. Verg. Alas: & olentia me
diora fouent illa Plaut⁹. An ferat aia uxoris tuae. Odorē reg. Titinius. Interea
fetida aia rasum oppugnat. Aerem. Verg. Nāq; cauebat. uti magnum pinane
coacta semina terrarumq; aiaq; marisq; fuissent. Irā Plautus aiam cōprime.
Sonum. Ver. & phrygias audite animas. Interdū hoīum significat. Ver. ite ait
egregias aias: quā sanguie nobis hanc patriā perpetere suo. Aius uētum signi.
Ver. mollitq; aios: & tēperat iras. Et significat irā. Ver. pone aios: & pulsus abi
Idem. iiii. aene. Ire iteq; in lachrimis iteq; tentare peccando Cogitur: & supple
animus summittere amori. Et uoluntatem. Teren. mala mens: malus animus.

Antiquum.

¶ Antiquum uetus: & carum: uel nobile dicunt.

¶ Antiquus significat ueterem. ut No. inquit. Ver. Antiquasq; domos auitū.
fig. earum ut Seruius ait Salu. in Iugur. Tantum antiquitas curaq; maioribus
pro italica gente fuit Ci. ad herēmum Salus antiquior militum: quam impedi
mentorū: significat nobilem: uenerabilem. Verg. Terra antiqua potens &c.

Aranea.

¶ Suspendit tenues qui uermis Aranea casses.

Fertur arachne etiam: uel aragne & araneus idem:

¶ Arceo: Aberceo: Exerceo.

¶ Arcet qui remouet: sed idem quoq; signat Abercet:

Continet ille arcens simul ille cohercet.

Exercet colit: insequitur: mouet atq; fatigat.

¶ Arcere est remouere. Ver. hostesq; a manibus arcēt: & idē sig. abercere. Pla.
atq; eā abercet domo. Itē arcere est cōtinere ut Fest⁹ ait. unde arcus in edificiis.
Itē coercere siue arctare. Neui⁹ Arguit linguā in palatam. cepit labia sugere.
quod nonius allegat. Exercere autē est laborare seu colere. Ver. Exercetq; fre
quens tellurē atq; iperat aruis. Inseq idē Tum uos o Tyrī stirpē & gen⁹ omne
futurum exercere odis. monere uel agitare. Ci. exercenda etiam est facilitas &
altitudo animi fatigare. Terē. ego te exercebo hodie: & dignus es silicernium.

Arcus: uel arqus.

¶ Arcus celorum est: fornix: & circulus arcus.

Iris item est Arcus: potest & c. scribere: uel. q.

¶ Argutus.

¶ Argutum resonans: breue falsum dic uel acutum.

¶ Argutus sig. resonantem uel canorum, Vergi. Forte sub arguta confederat ilice daphnis. breue uel exile. Idem illi ardua ceruix argutumq; caput. Salsum uel acutum ac cum lepore quidam dicentem facientem ue quæ cupit unde argutie malitiose dicta: uel facta significant.

¶ Arista.

¶ Quod spicæ arefcat pars summa: uocatur Arista.

¶ Aries.

¶ Vir pecudum est aries: pugnandi machina: Sydus.

¶ Arma.

¶ Sunt cuiusq; artis Arma instrumenta uocanda.

¶ Armentum: Grex.

¶ De magno armentum pecore est: Grex omnia claudit.

¶ Armentum proprie cōgregatio est maiorū animalium. Sylius. vii. Latos correpta per agros armenta assueto belli de more sequuntur. Vir. hec satis armētis superat pars altera curæ lanigeros agitare greges. Grex autem ut Seruius ait cōgregationem omnium animalium significat siue maiorū siue minorū. Verg. De grege nō ausim quicquā. d. t. Ci. in his bonis gregibus omnes aleatores: omnes impuri: impudiciq; uariantur. Ter. atq; hic hercle grege illorum est.

¶ Arundo: Hirudo: Hirundo.

¶ Motat hirundo caput: nat hirudo: uolabit hirundo.

¶ As & partes eius.

¶ Ex ærea tractum: libra uel pondere constat.

¶ Vncia bissenā est: pondus seu libra feratur.

¶ Sextans pars assis: quod sextans sit uncia duplex.

¶ Tres capiet Quadrans: quoniam pars quarta sit assis.

¶ Tertia quodq; triens: mihi quattuor ordine signat.

¶ Quinq; dabit quincunx quod quina sit uncia dictum.

¶ Sex semis: tanquam Semias. Septenaq; Septunx:

¶ Vncia quod tribuit septem prebebit. At octo

¶ Bes beßis: seu Des: dempto uelut inde Triente.

¶ Datq; nouem Dodrans: quod quadrans demitur illi.

¶ Bis quinum dextans: dempto sextante uocatum.

¶ Sitq; undena Denunx: quod ab asse est uncia dempta.

¶ As ut patet in littera libram significat seu pondus: quod quidem est unciam
xii. ut inquit Varro ex cuius sententia quaecumque in littera continetur. scripta sunt
hoc est Sextatē duas uncias significare: & dictum ab eo: quod sit sexta pars assis.
Quadratē tres uncias: quia sit quarta pars assis. Trietē quattuor uncias: quia
sit tertia pars assis. Quicuncem quinque uncias: dictum a quinque & uncias: Et
aduertendū est in nō dici quicunx p. x: & nō p. s: ut imperiti dicūt: nam si per, s.
scribere non quicuncis: sed quicunq; faceret in gē. sicut & deunx, cis p. x: scri-
bendum est: & nō p. s. Semis mas, ge. est: & facit i gē semissis: ut in carmine nō
scholastico dicim⁹: & significat sex uncias quasi semias. i. medius as unde ibi di-
xim⁹. Semissis semis mediū quū denotat assem. Sēptunx septunci⁹. vii. uncias si-
gnificat compositum a septē: & uncia q̄si septem uncie: Bes uel bestis uel Des
sic enim: Varro & alii tripliciter appellant: significat octo uncias: dictū ex eo quod
dēptus ab eo: si triēs: uel quod his sit triēs: quāuis ut Festus ait: fiat dura cōpositio.
Dodrans. tis. nonē uncias significat: dictum quasi dempro quadratē. Dextās de-
cem uncias significat: quasi dempta se. tātē. Deunx, cis. antē. xi. uncias signifi-
cat: q̄si dempta uncia ab esse quē diximus in principio. xii. uncias significare.

¶ Ascendentium & Descendentium nomina.

¶ Ascendens genus hinc capito pater ordine primus:

Inde aus est: proauusq;: abauusq;: atauusq;: sequuntur:

Tum Tritauus: reliquos maiorum nomine dicunt.

Descedente gradu ubi filius est: neposq;.

Et pronepos subit: absubit atq; nepos trineposq;.

Dicta fuit post hos: sed cætera turba minores.

¶ Assiduus.

¶ Dic ex assideo assiduum: intentum: adq; frequentem.

Ex asse & dando assiduum quoq; dic locupletem.

¶ Assiduus frequentem & intentum significat, ab assideo. es quia ut Festus in-
quit in ea re quam frequenter quis agit quasi confectū esse uideatur. assiduus etiā
ut inquit locupletem significat quasi multorum assiam hominem: uel ab asse &
dando: is appellatus est: qui sumptu proprio militabat.

¶ Aura.

¶ Splendorem: & uentum: simul & notat aura fauorem.

¶ Aura splēdorem significat, Verg. discolor unde aurei per ramos aure refulsit
Ventum idem dulcis: compositis spirabat crinibus aura. Fauorē. Idem: nuac quo-
q; iam nimium gaudens popularibus auris.

¶ Auris Auricula.

¶ Audimus capitis qua parte: ea dicta sit auris.

Auriculamq; auris partem dic exteriorē.

¶ Auris proprie significat eam partem capitis: qua audimus: Vergili. uocemq;
his hauribus hauri. Auricula autem significat exteriorem partem auris: hoc est
Cartilaginem illam quæ est circum circa foramen illud: quo audimus. nam male
dictum illud est: aures esse hominum tantum: auriculas uero reliquas. Plau. in
Asinaria loquente Leonida adolescente ad Philenium sic ait. Deigitur metus
um esse passerulum: gallinam: coturnicem. prende auriculas: compara label/
la cum labellis.

¶ Auritus.

¶ Auritus facili auditu fit: & auribus amplis.

¶ Auritus qui facili auditu est. Hor. Et auritas fidibus canoris ducere quercus
Et qui magnas aures habet Ver. Auritosq; sequi lepores.

¶ Ausper & pronuba,

¶ Parte uiri auspicium capiens ut prefuit auspex.

Pronuba connubiis pro coniuge præfuit olim:

Dux quoq; militiæ proprie appellabitur auspex.

¶ Auspex ut inquit: Lau. is erāt: qui præerat nuptiis celebrandis: qui auspicit
pro nuptiis capere solebat: adhibebaturq; hic pro parte uiri. Pronuba quæ præ
est ipsa nuptiis celebrandis pro uxore. Et ut idem Laur. inquit Interdum Au/
spex magis proprie sumitur: pro eo: qui dux militie est ut Horatius. Nil despe/
randum est teucro duce: & auspice teucro.

¶ Axis & poliduo.

¶ Axis longa polo sit linea ducta ab utroq;

Dic lignum hic: id quod circum rota uertitur: axem:

Dic cœlum: & partem borealem sæpe uocari.

Bina poli existunt claudētia puncta sed axem.

Arcticus alta pctit polus: atq; antracticus ima.

Pro cœloq; Polos usurpauere poeta.

¶ Axis ut Tort. scribit linea longa est ab uno ad alterum polum ducta: ad cu/
ius similitudinem dicitur etiam axis stipes teres: circa quem rota uertitur qd &
Festus asserit. axis etiam pro toto cœlo capitur. Ver. axem humero torquet. In
terdum pro boreali seu septentrionali parte. Quid. Quæq; Licaonio terra sub
axe iacet. Idem Vita procul prima est peragenda subaxe boreo.

¶ Balbus: & Balbutire.

¶ Confusa trepidans lingua mihi balbus habetur:

Sic homines dicunt & balbutire loquentes.

¶ Balbus dicitur qui lingua confusa & trepidati est. unde balbutire ut Nonius
ait est cum quadam linguæ hesitatione & confusione trepidare.

10
C Ballena.

C Ballena: aur pistrix: cetus uæ: est bellua ponti.

C Barba: Mentum.

C Sed quo barba sedet mentum dicetur in ore.

C Bardus.

C Ingenio tardum bardus: stultumq; notabit:

Dixerunt galli procerum sed facta canentem.

C Bardus: ut No. & Festus aiunt pprie tardum ingenio significat: qd græci quo-
rum ea dictio est: bardos tardos dicunt: Et ab ea tarditate: ut Fe. inqt. bardus di-
citur stultus. Cicilius. Nimis audacem nimisq; bardum barbarum. Et ut idem
ait bardus etiam galice cantor appellatur: qui uiroꝝ fortium laudes canit agē-
te bardorum: de quibus Lucanus. Plurima securi fudistis carmina Bardi.

C Barthire: & Barrhus.

C Quum strepit ore tonans: elephas barrhire putatur.

Et barrhum hunc ideo nostri dixere latini.

C Beatus: & Felix.

C Nobilis & diues fertur: præciosus abundans:

Deficiente malo: & cui sunt bona multa beatus.

Conctorum fœlix compos uerum esse bonorum.

C Beatus ut inqt Acron super eo carmine. Hor. Nescias ante generum beati
Phyllidis flauē decorēt parentes nobilem sig. Beatus etiam diuitem sig. Inue.
uetule uestica beatæ. & significat præciosum ac perfectum. Quintilianus. Or-
nata erat pronuntiatio: cui suffragatur uox facilis: magna: beata: flexibilis. &
beatum eum dicunt: cui sunt multa bona absq; malo ullo: ut inquit. Lau. qui
rebus omnibus ad uitæ usum: ornatumq; spectantibus abundat. Fœlix autem
ut idem asserit. Compotem omnium bonorum significat.

C Bellaria.

C Pemmata quæ celebres: dicuntq; tragemata græci.

Omne genus mensæ bellaria dico secundæ.

C Bellaria ut inquit Aul. Gellius significat omne genus secundæ mensæ quæ
græci tragemata uel pommata dixerunt.

C Bibile: Bibulum: Bibax: Bibosus.

C Dic aptum bibile esse bibi: bibulumq; uocatq.

Quod bibit: exemplo tibi uinum: & spongia subsint.

Multum auido bibit ore bibax: multumq; bibosus.

b ii

¶ Bibliothecam; Bibliopola.

¶ Bibliotheca notat librosq; locumq; librorum.

Sed uendens libros dicitur bibliopola.

¶ Bibliotheca ut **Ulpianus** ait: locum significat: ubi libri tenentur: ut armarium in quo seruatur. & etiā sig. copiam ipsam librorum: ut **Ptolomeum Regem** dicimus bibliothecam omnium pulcherimam cōgregasse. bibliopola uero. sig. qui uēdit libros: totumq; græcum est sicut & bibliotheca biblion enim librum significat: & polo uendo: theca autemposito siue reposito dicitur.

¶ Bractea: Lanima.

¶ Argenti atq; auri tenuem mihi bractea: pellem.

Alterius ue dabit: sed lanima crassior esto.

¶ Bruma: Pruma: Pruina.

¶ Appellantur hyem bruma a breuitate dierum.

Pruma ignem retinet: sed mortua carbo uocatur.

Persimilisq; niui fertur ros mane pruina.

¶ Bulga: Folliculus: Mantica uel Crumena.

¶ Bulga: aut folliculus: uel mantica: siue crumena:

Succulus a nobis censetur scorteus esse.

¶ Bulga ut **No.** ait: est folliculus omnis: quem & crumenam ueteres appella- uerunt. Et est sacculus ad brachium pendens: **Luci. vi. Sati. Bulgam:** & quic- quid habet nummorum secum habet omne. Cum bulga coena: domini: lauat. omnis in una spes hominis bulga. **Idem. xvi. Ita ut quisq; nostrum e bulga est** matris in lucem editus. **Idem igni. mantica. Persius. Sed precedenti septatur** mantica tergo. & idem, signifi. crumena. **Plautus, Age absolue atq; argentum** numera: pernumeratum est: tene crumenam. idem in asinaria. **Vinginti mine** hinc sunt in crumena.

¶ Burdo: Hinulus: Mulus:

¶ Ex asina quem gignit equus burdo: ac hinulus sit:

Hinulus & ceruæ est asino pater mulus equarum,

¶ Cachinus: Cachino: & Cachinor.

¶ Fusus erit nulla risus cum lege cachinus:

Inde cachino uenit: nomen: uerbumq; cachinor.

¶ Cadere.

¶ Quod cadit id rouere: atq; mori: & contingere fertur.

¶ Cadere ut **No.** inquit sig. ruere. Ver. primo in geor. **Ille cadens-raucum per** eua murmura saxa ciet signi, mori uel occidere. idem cadit & **Riphus iussit**

simus unus: qui fuit in tactis: significat contingere uel euinire, Ci. nec præter sapientem cadere in quenquam potest.

Æ Cæcus: Luscus: Lippus: Strabo: Luscitius: Lusciosus.

Æ Cæcus lucis egens: unum luscus tenet: idem.

Gocles erit: lippis oculis lippusq; uocatur:

Cui lachrymant oculi. Obliquo strabo lumine dictus.

Luscitius sit luce habeti: uel luscitiosus:

Luscitiosus quoq; & ut Festus fert: Nuscitiosus.

Seu medio minus ille die: seu uespere cernat.

**Æ Cæcus dicitur lucis egens: seu carēs lucē: & tam ad animata q̄ in aiata refer-
tur: unde & p̄ oculto & latēti: aut insidioso ponit̄. Plau. in militie glorioso ede/
pol tu eq̄dē cæcus: nō lusciosus: Iu. Et q̄ iam ueteres sana mortalia cæcos. Hor.
Hypseæ cæcior illa quæ mala sunt spectas. Ver. Cæca regens filo uestigia. Idem
cæcumq; dom⁹ scelus omne retexit. Idē cæcos instare tumult⁹ sæpe mouet. Lus/
cus is appellatur: q̄ altero oculo caret. Iuuenalis. Quum Getula ducē portaret
bellua luscum. idē cocles etiā dicitur: ut Seruius ait dicens Coclites luscus dixit/
runt antiq; nā cyclopas coclites legem⁹ dictos: & unum oculum habuisse perhi/
beant. Plau. De coclitum p̄ sapia te esse arbitror: nam ii sunt unoculi: Lipp⁹ uo/
catur ille: uel oculos lippos hēre: idēst cui oculi lachrymant id ex Cornelio cello
non obscuro constat. Plautus in milite glorioso. Nunc tibi lippus uideor. Stra/
bo noiatur: q̄ est distorto lumine: quos nūc Strabos drcim⁹ ut inq̄t Varro Multi
enim qui limina intrarunt integris oculis: Strabones sunt facti: Luscitius autem
qui & luscitiosus & lusciosus: ut Fest. ait Nuscitiosus quoq; dicitur: q̄ græci Ny/
ctilops appellat̄: eum significat: q̄ sit habeti luce: quos alii dicūt plus uidere uel/
peri: q̄ meredie: nec cognoscere nisi quæ ad oculos admonerint. alii dicunt eos q̄
dem uidere Interdiu: occidente aut̄ sole exiliter uidere: noctu nihil: alii uero pu/
tant eos esse: p̄ lumine admoto nihil uidēt. De q̄bus oībus Hermolaus Barba/
rus in Vocabulario castigationū Plynii late differit. ubi etiā Myopes illos esse ait
ex pauli sentētia: q̄ t̄a inde ab initio ortus sui: nisi admota cōtineri nequeunt.**

Æ Calathus: Fiscela: Canistrum.

Æ Illud idem signant calathus: fiscela: canistrum.

Æ Calendæ.

Æ Sint cuiusq; tibi menses lux prima calendæ.

Æ Calidus: & Callidus.

Æ Cui calor est calidus: plenus sit callidus astu.

Callus: Callis: Collis: Caulis: Caula:

Collum: Colus: Collum.

¶ Est callus durata caro, uia strictaq; callis.
Monticulus collis: thyrsusq; frutexue: sit herba
Caulis. & excultis quæ brassica surgit in hortis.
Septum ouium caula est: capiti pars subita collum.
Hæc dat pensa colus: sed colum uina refundit.

¶ Cancer.

¶ Crescit aquis cancer: cælo nitet: est quoq; morbus:
Masculi semper generis: normæq; secunde:
Pro morbo tamen interdum dat terra neutri.

¶ Canis.

¶ Aequore nat: terra latrat: canis: : æthere fulget.

¶ Cano.

¶ Diuinant: Laudant: Vulgant: cantantq; canentes.

¶ Canere est diuinare. Vergilius. ipsa canes oro. Landare. Idem regemq; canebant. Vulgare seu predicare idem. Hæc tum multiplici populos sermone replebat. Gaudens & pariter facta atq; infecta canebat: & cantare. Idem arma: uirumq; cano.

¶ Capital.

¶ Id facinus capital: capitis cui poena periculum est:
Faciola & capital: qua nectunt dicta capilos.

¶ Cardo: & carduus.

¶ Cardo polum signat: uoluuntur cardine ualuæ.
Commoditas: etiam cardo. sed corduus herba est.

¶ Cardo polum sig. Luc. & summus olimpi cardo tenet thethym. itē sig. illos: circa quos ualuæ uoluntur. Verg. & foribus cardo stri, abe. Item comoditatem siue opportunitatem. Idē haud tanto cessabit cardine rerum: Carduus autem herba spinosa est idem carduus & spinis surgit palinurus acutis:

¶ Casus.

¶ Fortuna est casus: fenos dat flexio casus:
Euentus malus est casus: casusq; cadentis.

¶ Casus fortunam sig. Seneca. Multa enim casu potiusq; ratione eueniunt: interdum uocabulorū forma: seu uariationes: ut puta generadi: dandi: accusandi casus: gain aliā: atq; aliam cadunt effigiē. Calamitatē siue infortunium: aut malum euentum. Verg. sed sit tantus amor casus cognoscere nostros. Interdum ruinam. Curtius. Inopinato rhedæ casu oppressus.

¶ Cassis.

¶ Cassidis hæc cassis galea est: hi retia casses:
Vel laqueos signant: numero quos flecte secundo.

¶ Caspes.

¶ Cum uiridi caspes terra est: quæ uellitur herba.

¶ Caspes ut Seruius & Festus dicunt terra est cum herba euulsa.

¶ Cæstus.

¶ Arma notat pugillum numero tibi cæstus utroq;

Diphthongum retinens: quartaq; ex ordine normæ.

Ar sine diphthongo: & numero tantummodo solo.

Hic cestus cesti: ueneris tibi balteus esto.

¶ Cæstus cum diphthongo. æ. & qrtæ declinationis: & eum utroq; numero signa. arma illa qbus pugiles inter se pugnabât: & cum qbus Entelius cum Darete in quinto Vergilii contendit, hic cestus uero secunde declinationis sine diphthongo: & numeri tantum singularis baltheum ueneris signa. quæ omnia Seruius asserit.

¶ Chiragra: & Podagra.

¶ Articulos manuum chiragra: pedumq; podagra.

Contrahit: hinc morbum dixerunt articulare.

¶ Chiragra de manu cōtractio. græcū ē nomē chirmanū signa. & agreuo contra hoc podagra aut pedū est cōtractio: pus pedē apud græcos signa: & agreuo contra hoc dictum est apud latinos morbus articularis uocatur: quia articulos infesset.

¶ Chirurgus.

¶ Chirurgum: manibus prestantem scio madellam:

Ex opera atq; manu sic ars chirurgica dicta est.

¶ Chirurgus medicum signa. manu opam & medellam prestantē. græca est dictio & chir manum ergon opam signa. Inde ars ipsa chirurgica appellat: nō ut imperiti litterarū græcarū dicunt chiroici: neq; cūrugia. Balbutiunt ii plane ut pueri.

¶ Classis.

¶ Nauem unam: aut plures collectas dicio classem.

Turma equitum: & populi classis pars quinta uocata est.

¶ Classis naue unam signa. ut ait Seruius. Hor. me uel extremos Numidarū in agros classe releget. Verg. & Lyciæ ductorē classis Orōtem. Classis item est nauium collecta. Ver. classe huc mecum. Idē classemq; relatā nuncio. Classis etiā pro turma equitum sumitur. Ver. scio me Danae classibus unum. Idem classibus hic locus. Item classes ut Seruius ait appellabantur partes populi: qui quidem in quinque classes diuisus erat: & ita Macrobius etiā de Sat. testatur.

b iiii

¶ Clauis: claua: clauus.

¶ Clausa aperit clauis præbebit uulnera claua.

Finguntur clauo tabula; nauesq; reguntur.

¶ Coena: Coenum: Scena.

¶ Pascit coena simus coenum est. umbratio scena.

¶ Cogito: & Excogito.

¶ Cogito multa putant. Inuenta excogito tantum.

¶ Cogo.

¶ Cogere eum dicunt maiorum exempla sequentes.

Qui stringit: subigit: qui colligit: imprimit: urget.

¶ Cogo est stringo: & condenseo. Ver. nam frigore mella cogit hyems idem cogite oues pueri hoc est constringendo mulgere. Subito Varro. Ocimo coacto libamenta legens. Colligo uel congreco. Cicero. Cælum hoc: in quo nubes imbresq; coguntur. Terentius quasi ad talenta. xv. coegi. In primo seu coarcto. Ver. quadrifidam quercum cuneis ut forte coactis cindebant. Vrgeo. Terentius. lube ne iubeo: cogo atq; impero.

¶ Collega: Socius: Comes: Sodalis.

¶ Officio collega datur. Sociusq; labori.

Sitq; uiæ comes: esca simul dat sumpta sodalem.

Cominus: Eminus.

¶ De prope significat mihi cominus. emius autem.

De longe. ambo loci quæ aduerbia dicimus esse.

¶ Compedes; uel Pedicæ: & manicæ.

¶ Compedibus pedicis ue pedes: manicisq; teneri.

Scito manus loqueos aut uincula signat utrumq;.

In tunicis manicæq; manus: ac brachia uelant.

¶ Compedes uel pedicæ: laquei aut uincula pedum sunt. In. Ipsum compedibus qui uinxerat. Enn. oigeum. Verg. in ge. Tum gruibus pedibus: aut retia ponere ceruis. Manice aut manum laquei: aut uincula existunt. Ver. Ipse uero primus manices: atq; arcta leuari uincula iubet Priamus. Itē manice in uestib⁹ sunt quæ manus & brachia tegunt. Verg. Et tunicae manicas: & hēnt redimicula uitæ.

¶ Condere.

¶ Condit qui sepelit: qui construit: atq; reponit.

Abscondens simul: & componens concedere fertur.

¶ Condo idem est: q; sepelio. Plinius post cōditum monumento corp⁹ unde con

ditorium p[er]sepuichro ponitur. Pli. tam rara in amicis fides: tam parata obuius mortuor[um]: ut ipsi nobis debeam[us] cōditoria cōstruere. Cōdo ē[st] signifi. construo. Salusti[us]. Urbem Romā sicuti ego accepi cōdidere: atq[ue] inicio habuere Troiani Itē Condopro repono capitur. Pli. Formicæ. condunt æstare fructus qb[us] hye[re] me fruantur. Pro abscondo: Verg. Scandunt rursus equum & nota conduntur In aluo. Pro compono Pli. opus condidit perpetuo omnibus. legendum.

¶ Consto.

¶ Constat consistit: uel firmum est: atq[ue] simul stat.

Quod præcio est emptum: manifestum: compositumq[ue].

¶ Consto significat cōsisto: uel firmus sum: ut constat pedibus constat animo: constat mente. Simul sto. Sal. Multitudinem procul hostium constare uiderunt, Valeo uel sto. Cicero: quod mihi constat carius: q[ua]si in foro emissem. Conuenio uel manifestus sum. Ci. Adhuc quæ dicta sunt: arbitrator mihi constare cum cæ[teris] artium scriptoribus. Idem hoc mihi: atq[ue] aduersarius constat Compactus siue compositus sum. Ci. at hæc. ementa: ex quibus omnia constat.

¶ Consultor: consultus.

¶ Consultor peto: consultus mihi consilium dat.

¶ Continue: Continuo.

¶ Continue fixe: assidue: uel iugiter esto.

Continuo subito: atq[ue] statum: sibi uelle memento.

¶ Continue significat perseueranter: fixe: assidue: uel iugiter. Continuo autē subito uel statim. Plinius quod commanducantum continuo gingiuam sanat.

¶ Conus.

¶ Cassidis est summum comes: fructusq[ue] cupressi.

¶ Conus ut Seruius scribit: est curuatura quæ in galea p[ro]minet sup[er] q[ui] crisse sunt. Verg. iii. æne. Et conum in siguis galeæ cristasq[ue] comâtes Et ut idem refert alibi. Conus d[icitur] fructus cupressi. Verg. eodē l. Aenæ quercus aut comiseræ cyparissi.

¶ Corimbus.

¶ Pars hederæ summa est: ipsius & uuæ corimbus.

¶ Corytus: Pharetra.

¶ Corytum & telum leue dic; & theca sit arcus:

Theca sagittarum propria sit uoce pharetra.

¶ Coryt[us]: q[ui] græce Corytos appellantur: p[ro]prie thecā arcus sig. ut ait Serui[us] Syllius. vi. paruul[us] ex humero corytos: & aureus arcus fulgebat: nutuq[ue] uetans trepidare parentē Mōstrabat gaudia telis se ferre pharetrā. Oui. de trislib[us]. in qb[us] est nemo q[ui] nō corytō & arcum: Teluq[ue] uipereo lucida felle gerat. Nonius autē ait telum leue significare coryton, pharetra autem sagittarum est theca ut in superior[um] Silii carmine apparet.

¶ **Corus:** chorus.

¶ **Occiduum uentum corum:** uel dicito caurum.
Sed colecta sacris genis est chorus: atq; choreis.

¶ **Crepido.**

¶ **Altum:** atq; abruptum: saxum: appellanda crepido est.

¶ **Cruor:** Sanguinis.

¶ **Effusus cruor:** atq; prestans in corpore sanguis.

¶ **Crustum:** & crustulum.

Crusta: & crustula.

¶ **Crustulum** & hoc crustum cibus est: non apta sed esu
Exterior rarum crusta hæc uel crustula pars est.

¶ **Crustum** ti. & crustulum li. genere neutro fructu panis placenta aut alterius
eduli sig. Verg. Et uiolare manu malisq; audacibus orbem fatalis crusti. Hor.
ut pueris olim dant crustat blandi doctores. Iu. nos colaphum incutimus Iam/
benti crustula seruo: crusta autem uel crustula foeminino genere in noiatino sin/
gulari. exteriorem rexp. partem significat: hoc est subtile fragmentum lapidum:
uitti ligni: auri: uel similitum quo aliqd tegitur. Ver. Concreuerunt subita curreti
in flumine crustæ Apulleius paruas marmoreas crustas parieti adiungens.

¶ **Culter.** Gladius. Mucro.

¶ **Quo panem & reliqua incidis iugulantq; litantes:**
Cultrum aut cutellum dicas. gladiusq; sit ensis.
Cuiusuis teli mucroq; feratur acumen.

¶ **Cuneus.**

¶ **Est instrumentum cuneus** scindentibus aptum.

Illius specimen referens aries quoq; bello.

Stipatam turbam: & cuneos loca nosce theatri.

¶ **Cuneus** Instrumentu sig. ad cindendum accommodatum. Vergi. nam cuneis
primu scindebat fissile lignum. cuneus est ut. A. Gellius ait species est aciei ad
cunei similitudinē instructe. cunei et dicuntur spectatores turbæq; ad specian/
dum in aliquem locum coactæ. Mar. Aera sed a cuneis ulteriora petis: & loca in
theatro in quibus sedebant. Iu. Cuneis habeant spectacula totis.

¶ **Curriculus.** curriculum.

& curriculo.

¶ **Curriculus paruus currus:** paruus quoq; cursus.
Curriculum locus est quo curritur: & breue tempus.

Et currus cito curriculo sine illico signat.

Curriculus ut No. inquit diminutiuum est a curru & sign. paruum currum: propriaque genus eū uehiculari epiroti breuissimum: paruum etiam cursum significat. Varro. Quē simul hac Romā uenisse mhi attigit auris nuncius: extēplo meos in curriculum contuli propere pedes. curriculum etiam ut Lauren. asserit. locus in quo certamen currendi exercetur. Apuleius quos saepe in curriculo uictores fuisse constabat. sign. etiam breue tempus. Ver. viii. Inde ubi prima quies medio iam noctis ab acie: Curriculo expulerat somnum & curram. Curti⁹ aliog⁹ turbati equi non in uoragines modo lacunasq; sed etiam in amnem percipitauere curricula. Curriculo uero significat cito uel cursim: seu illico. Plaut⁹ licet ingt uos abire curriculo. Ouid. Curriculo facta est nostra ruina grauis.

Dego.

Dego ago significat. uitam ut tu degis: & auium.

Dego abigo: ut Plautus: degam tibi cara laborem.

Dego tibi corium: pro detraha dixit & idem.

Delictum. Peccatum.

Quum facienda sinis Delictum dicitus: at si.

Non facienda facies: peccatum licito uocari.

Demens: Amens.

Pars in demente est mentis: nullam tenet amens.

Deus: Diuus.

Aeternus deus: humano est de corpore diuus.

Inter deum & diuum id interest: q; deus proprie loquēdo aeternus est, Auso. Aeternae cū patre manēs i secula regnās. diu⁹ aut: q; ex hoīe deus factus esse dicit: q̄les sunt dii gentiū. Vergi. At ego q̄ diuum i cēdo regina: louilq; & io & c.

Differo.

Differo produco: diffamo: diuido: scindo:

Dislo: uel existo diuersus & ordine pono.

Differo sig. produco seu progo. Verg. distulit in saxam cōmissa pinacula noctem. diffamo: seu diuulgo. Luc. Candes quum deme ista foris sermonibus differs. Ter. nā quod rumores distulerunt manuoli. diuido uel scindo: aut distipo. Ver. atq; arbor distert nubila. Ter. Mileram me differor doloribus. Ver. Claud procul inde cite metum in diuersa quadrigae distulerāt. Dislo uel diuersus tum Ci. Ac uide quid inter nostram & illog⁹ opinionem differat. distipono uel in ordinem pono. Ver. ille etiam seras in uersum: distulit, ulmos.

Dirus.

Infestus: tristisq; deum ceu missus ab ira.

Magnus & interdum dirus censebitur esse.

Dirus ut inquit Nonius sig. triste: infestum: quasi deo ira missum. Ver. iii: Ge. priusquā dira per in cautum serpant cūtagia uulgi. Interdum magnum ut ait Seruius. Ver. Iam tum religio pauidos terrebat agrestes dira loci.

Discrimen.

Quum quid ab hoc differt: discrimen id esse notato.

Sit quoq; certamen: diuisio: glabra: periculum.

Discrimen differētiam sig. Ver. Tros Tyriusq; mihi nullo discrimine agetur. significat certamen. Ver. post hos æquo discrimine pistris centaurusq; locū. t. f. p. diuisionē uel separationē. Ver. uel quo discrimine ripas he linquunt. Cice. in Philipie. Heturiam discriminat Cassius crinium item separationem ut. No. ait quā glabram appellant. unde & discerniculum: acus est q̄ crines a media fronte disseperat: & periculum. Verg. per tot discrimina rerum tendimus in latium.

Discerniculum: Incerniculum:

Succerniculum.

At discerniculum sit acus discernere crines.

Apta: incerniculum purgat frumenta molenda:

Sunt succernicula e setis: quæ cribra farinam.

Quadrupedum texta effundunt: sed cribra feruntur.

Lanea secernunt quibus excussoria furfur.

Discerniculum ut Nonius inquit in uerbo discrimen: acus est quæ capilos media fronte disseperat. incerniculum instrumentum est quo frumenta purgantur anteq̄ molantur: maius cribro. Pli. Mulum octoginta annis uixisse decretū/ q̄ ne furmentarii negotiatores ab incerniculis eum acerēt. Cato cribrum unū incerniculum unum. securim unam. scamnum unum. succerniculum est farina/ rium cribrum quod fit eseu equorum. Id uulgo dicitur el sedazo. Id etiam ali/ quando cribrum dicitur. Ver. in morato. Transfert inde manusulas in cribra fa/ rinas excussorium autem est quo furfur secernitur. id fere ex lana caprina fit & uulgo dicitur el burato. cui simile est aliud polinarium appellatum: quo polem hoc est grossior puluisculus farine diuiditur. hec Perotus.

Echinus: Echneis.

Castanea tegmen: piscis: telluris echinus.

Estq; animal: naues echneide pisce morantur.

Echinus sig. corticem castanæ q̄ quidē hirsutus est: & ad eius similitudinem dictus est piscis qdā. Pli. Echinus hirsutum genus est paruorum piscium ex can/ crorum genere: ad similitudinē spoliog castanearum. Mar. Iste licet digitos te/ rudinem pungat acuta. Cortice deposito mollis echinus erit: & ad illius etiā si/ militudinē dicitur esse animal quod dā terrestris eiusmodi corticē hirsutū hēns.

& græcum est nomen echinos. echineis autem græcom & ipsum nomen piscis
genus est paruis in petris uiuens: qui adherens carinis naues retardat. Lucan⁷.
Nam puppin retinens earo tendentes In mediis echeneis aquis.

¶ Ecclesia Templum.

¶ Contio: uel gens est ecclesia dicta uocata.

Templum ædis constructa deo: ferturq; sepulchrum.

Transuersum & mediis tignum quod in edibus extat.

¶ Ecclesia græcum & ipsum est nomen. & sign. concionem. certum. congrega/
tionem consilium: & ecclesiastes dicitur concionator. templum autem signi. ut
Festus ait edificium deo sacratum. Verg. Tempa Ioui sacro uenerabar surcta
netulso. & ut idem Festus inquit sign. etiam tignum quod in ædificio transuer/
sum ponitur. sig. quoq; sepulchrum ut Nonius exponit. Verg. Præterea fuit in
tectis de marmore templum: coniugis antiqui.

¶ Elegia: & Elegeia.

¶ Siue elegia tibi: siue est elegeia dicta.

Flebile declarat graiorum docmare carmen.

¶ Elegia: que & elgeia profertur. pro metri necessitate: ut flebilis idignos ele/
geia solue capillos apud Ouid. græcum nomen est significas carmen flebile seu
miserabile. nam eleo miseror significat.

¶ Elephas.

¶ Immane est elephas animal: cui uiuitur ætas.

Tertia: castellis molles bello apta ferendis.

¶ Elissa: & Dido.

¶ Nomen elissa fuit proprium: cognomine Dido.

Fertur: apud Tyrios nam Dido est dicta uirago.

¶ Elixum. Lixa. Assum.

¶ Elixum dic quicquid aqua fuerit tibi coctum:

Nam ueteres lympham lixam appellare solebant.

In castris Lixas lympham hinc dixere ferentes.

Ignem q; assudet sine aqua dic quod coquis assum.

¶ Elixum dicitur ut inqt. No. quicqd ex aqua mollitur uel decoquit. nam ue/
teres aquam lixam appellabant: unde & lixe dicti: qui militibus aquam ad ca/
stra uel tentoria ferre solebant. Assum autem ut Varro inquit dicitur id quod
ad idem coctum est absq; aqua: ab assudando exigne.

¶ Emporium.

¶ Publicus emporium locus est: quo multa flui merx.

¶Emporium græcum nomen est: To emporion & sig. locum ubi merces uen/
duntur: & mercatura exercetur: emporos etiam marcatorem significat.

¶Examen.

¶Examen sit apum soboles exire coacta:

Inde hominum dictum est: aliorumq; : insuper agmen:

Lancis & extiterit lingua: inquisitio ueri.

¶Examen proprie noua apum soboles appellatur. quam parentes exalueribus
ad nouas sedes quærendas exire cogunt. Ver. autem quum gentis adulator edu/
cunt foetus. Idem. lili. ge. Vt quum prima noui ducent examina reges uæresuo:
ludetq; fauis emissa iuuetus: & inde tractum est ut per metaphoram accipiatur
etiam pro agmine seu multitudine hominum: uel aliorum se mouentium. Hor.
Et iuuenum recens examen eo is timendum partib; Oceanog; rubro & ut Fest.
inquit locustarum etiam congregationem sig. examen etiam sig. linguam bilan/
cis seu stateræ que quo pondus se uergit exit. Nam ab exeundo examen dicitur.
Ver. Iupiter ipse duas æquato examine lances. & significat inquisitionem: seu
inuestigationem: ut Festus ait.

¶Exanimo: & Exanimo.

¶Exanimat perimens: prudens examinat acta.

¶Exemplar: & Exemplum.

¶Dicimus exemplar quo plura exempla trahuntur.

¶Exemplar ut Dona. & Festus dicunt: est unde sumimus quod faciamus exē/
plum uero quod sumimus: & sequimur: aut uitamus.

¶Facies: Vultus.

¶Forma manens facies totius corporis esto.

Mille potest causis mutari in corpore uultus.

¶Facies totius corporis formam permanentem & non mutabilem proprie sign.
& tam de animatis quam de inanimatis. Hor de equis. ne si facies Vultus sepe
decora. Molli fulta pede eū emptorem inducat hiantem. Ver. Illi quibus aspera
quondam uisa maris facies. uultus autem proprie hominis est qui mutari con/
sueuit: & uel sedatum uel concitatum animum indicat uel lætum uel tristem.
Hor. acer & mauri peditis cruentum uultus in hostem.

¶Facinus.

¶Afacio facinus: factumq; scelusq; notabit.

¶Facinus factum sig. Salustius. Qui aliquo negotio intenti preclari facinoris
aut bone artis famam querunt. interdum scelus. Idē. Sed in ea cōiuratiōe fuit.
Quin. curtijs natus haud obscuro loco flagitijs: atq; facinoribus coopertus.

¶Factio.

¶Factio nobilitas: opulentiaq; ampla uocatur.

Consensusq; hominum: mens coniuncta malorum.

Factio ut Nonius ait. nobilitatem significat. Cecilius altera eorum famam occultabat factio: opulentiam seu abundantiam. Plautus istas magnas factio- nes dotes daphiles. alibi: uos iras cum nostris factiones atq; opes. consensum seu con- spirationem malorum inter bonos amicitia: inter malos factio.

Fax: Falx: Fauces.

Fax ardet: cedit falx ligna: metit que secat que.

Sunt fauces summum que gulæ atq; angusta locorum,
Plurali tantum solo quoque fauce uidebis.

Fava afaciendo lumen dicta: ardentē stipitem torrē uel aliā materiam signi- ficat. Ver. iamq; faces & saxa volant. falx. Instrumentum ad incidendum ueli & prout alie aliis rebus secandis magis apte sunt ita et cognomina sumpserunt ex cōiunctis ut alie fœnarie alie adorea. alie dumarie q̄ & scripicule qbus secant damenta ut Varro inquit alie putatorie. alie messorie uocentur. fauces inquit. Pl. summum gulæ significat: & angusta locorū Syl. iamq; abeunt. Faucesq; uie citus occupat armis: Poenus: & fauces pluraliter tantū declinatur si Capro & aliis grāmaticis credēdm est. quāquam etiam fauce in ablatiua singulari apud poetas inueniamus: Mar. quum flaret madida fauce December atrox.

Fama Fames.

Dira fames hominem contristat: fama que fatur.

Fascis: Fasces.

Fascis onus: Fasces populi dicuntur honores.

Pluralem hoc tantum nū. nernm tonet: illud utrunq;.

Fascis. in si. congeriem lignorum: uel alterius rei significat quam ligando fa- cimur. & onus. Ver. ego hoc te fasce leuabo: & in iulio sub fasce uiam dum car- pit: fasces uero pluralis tantum numeri magistratum significat. Idem non illum populi fasces. Luc. nullos comitata est purpura fasces

Fasti: Nefasti: Festi: Profestiq; dies.

Prætori quibus affari tria uerba licebat.

Do: dico: adicoq; dies gens romula fastos.

Nuncupat: at quibus hæc uetulum proferre: nefastos.

Fastorum hic libros totius dixerat anni:

In quibus extanat descriptio Festus ut inquit.

Tum festos cognosce dies epulisq; sacrisq;.

Aut ludis superum concessus: siue quieti.

Publica tractarent quibus: & priuata Profestos.

¶ Fasti dies appellabantur: in quibus prætori licebat ius reddere: & uti tribus illis uerbis iudicanti propriis: do: pico: addico. nefasti autem dies in quibus id facere non licebat. Qui. Ille nefastus erit: per quem tria uerba solentur. Fastus erit per quem lege licebit agi: hinc fastosque libri appellabantur ut ait festus in quibus totius anni sit descriptio: festi dies autem dicebatur: in quibus epule sacrificia uel ludi celebrantur: aut in quibus se quieti darent: pro festi uero dies: qui hominibus ad rem uel priuatam uel publicam administrandam concessis erant.

¶ Fastigia.

¶ Summa putant rerum fastigia: nec minus ima.

¶ Fastigium altitudinem ac summitatem operis significat, Ver. & fastigia fulci pit urbis: aliquando profunditatem & imum. Idem Forsitan & serobibus quæ sint fastigia quæras.

¶ Felis: Mustella.

¶ Qui catus est: celebrat nostrasque domesticus ædes.

Muribus hostis atrox: folem hunc quoque dicimus esse.

Ælutionque suo dixerunt nomen graui.

At gale est illis nobis mustella uocata:

Quæ minor ore parit: flauo distincta colore.

Fertur: & excepto duntaxat felle uenenum.

Aspidas id contra tantum docuere salubre.

¶ Felis id animal signifi. quod uulgo dicimus el gatto. catus etiam latine dicitur. græce autem æluos. mustella uero: que gale ab illis dicitur eam esse quam dicunt la benola colore flauo & parua cuius fel tantum salubre esse dicunt. Pli. & Ari. Roteles contra aspidas cetero uenenum esse. Hæc autem omnia a Perotto late disputantur & comprobantur.

¶ Fero.

¶ Fert: portat: cupit: ostentat: conferit: offert:

Dicit: habes: patitur: ducit: distribuat: & effert:

¶ Ferre portare est. Ver. Vix aliam famuli Phegeus Sagarisque ferebant. cape/re. Quid. In noua fert animus mutatas dicere formas. Corpora ostentare. Ver. Captiuo. sine ut se ferret in auro Venatrix dare. Verg. Ferte citi flammæ datæ tela: impellite remos. Cōserere. Verg. quibus acer Eryx in prælia suetus ferrematum offerre. Cicero. prohibere suis liberis cibum uestitumque ferre dicere Ver. & scelus expendisse mærentem Laochoonta ferunt. habere uel pducere. Ver. Si duo præterea tales idea tulisset terra uirus pati: Mart. nam tantus rogo quis ferat labores ducere Vergil. Hinc uia tartarei que fert acherontis ad ondas. diu subare. Verg. Quippe ferant rapidi secum uerrantque per aures. efferre uelex tollere. Mar. laudibus immodicis cares in astra ferant.

¶ Ficus.

¶ Ficus erit uitium mas quartæ seu secundæ:

Pro fructuq; marem tantum dat norma secundæ:

Vtraq; foemineum pro fructu: atq; arbore flectit.

¶ Figuræ dictionum quattuordecim.

ut gnatus pro natur.

¶ Prosthesis adiungit capiti: sed Epenthesis addit.

ut induperator pro imperator.

ut dieier pro dici.

In medio. Fini cum iungimus est Paragoge.

ut legitis pro colligitis.

Principio quicquam si tollis: Apheresis esto.

ut fac pro face.

ut repositum pro repositum.

Apocope extremo: Medio uult Syncopa dici.

ut Italia.

Ectasis extendit: breuia est quæ syllaba: longam

ut nymphosus orion.

Systola corripit sic dicta. Dizeresis effert.

ut aulai pro aulae.

ut æripidem pro æripide.

Ex una geminam. E geminaq; Syneresis uuam.

Vocalem de fine sequens fugat altera uocis.

Vt menincepto quum dicis: & est Synalæphe.

ut mutile & terris.

Ecclipsim uocalis agit simul. m. q; fugata.

ut olli pro illi.

Anrithesi alterius uice littera ponitur una.

ut tymbre pro timber.

Metathesisq; notas quotiens transponis: habetur.

¶ Fingo.

¶ Fingit componit: simulat: forma: q; paratq;

¶ Fingo sig. compono Verg. Persequitur nitens attondens: fugitq; putando Simulo. Afranius. Tu cogita tu finge: fabricare ut libet. Ter. & fringunt quādā nunc inter se fallatiam formo seu facio. Verg. nec si miseram fortuna sinonem finxit: uantum etiam mendacemq; improba finget paro. Luci. fuga fingitur: timido uadit pede parcitur.

¶ Flagito: Peto: posco.

¶ Flagito mente ardens: gratulum peto: debita Posco

¶ Foedus foeda foedum. & foedus foederis.

¶ Crudele: horrendum: deformē est: mobile foedum.

Hoc foedus pactum dans foederis in genituo.

¶ Foedus. a. um. sig. crudele. Sal. foedi oculi: horrendum siue execrandum. Verg. Auerfusq; refugit foeda ministeria. deformē. Ter. Nunc tibi uidetur foeds qā il/ lam non habet. Foedus autem substantiuum & neutri generis: quod facit in geni/ tino foederis. pactū significat porca foede hoc est crudeliter interfecta: ut qui/ dam putant nam in conficiendis foederibus mactabatur porca.

¶ Foenus.

¶ Foenus erit proprie terrae fructus: quasi foetus.

Hinc foetum soliti numorum dicere foenus.

¶ Foeta.

¶ Et plenam appellant foetam: partuq; leuatam.

¶ Foeta plenā seu grauidā sig. Verg. Loca foeta furentibus austris: & quae iam peperit partuq; lauatq; est. Idem: Fecerat & uiridi foedam maiortis in antro.

¶ Forceps: forfex.

¶ Forua capit forceps: calidumq; intellige forum.

Incidit forfex: ad bella est agminis ordo.

¶ Fragro: & flagro.

¶ Quae bene olent: frangrant: quae sunt ardentia flagrant:

De frango est primum: de flamma uel secundum.

¶ Fragrare a frango deriuatū est odorē reddere: & bene olere: dictum ex eo: q quae olēt: fracta spirāt magis. Verg. Redolētq; thymo fragratia mella fragrare aut ut Ser. ait a flāma uel flatu deductum est ardere. Verg. flagratq; dei uultus.

¶ Patria: Glos.

¶ Fratria sic coniunx fratris: glos dicta mariti

Est soror: atq; eadem fratris quoq; dicitur uxor.

¶ Fratria. ut inquit Festus: uxor est fratris. No. autem dicit patriae appellantur quasi fratrum inter se uxores. Glos uero ut Nonius. & Festus dicunt mariti so/ ror est: & interdum uxor fratris. ut Nonius refert.

¶ Frons frondis: Folium: Frons frontis.

¶ Arboris est proprie folium frons frondis. at herbae

Arboris: & florum folium: frons frontis in ore est.

¶ Frons quādo facit in gto dis pprie folium arboris sig. Ouid. frondes ut si quis abida: aut sinimā lybico de mare carpat aquam. Verg. ii. ge. precipue dnm frons tenera imprudensq; labor. Folium uero. & herbae & arboris & flos est. Ouid. folia haud ullis labentia uentis. Verg. Et foliis undam tepidi despuat atheni.

¶ Frustra: & frustra.

¶ Frustra notant partes: incassum dicito frustra.

¶ Frustrum dicitur cuiusque rei particula: quia facile feratur. Verg. pars in frustra secant. Mar. cato. Frustrum panis conducitur potest uel uti taceat: uel loquatur. Frustra autem in cassum significat. Verg. Ni frustra augurium uani docuere parentes.

¶ Fugo: & fugio.

¶ Ense fugo obstantes: fugiunt quos insequor ipse.

¶ Funda.

¶ Rete uocant fundam: quod in orbem spargitur: estque.

¶ Marsupium reti simile: in quo plura feruntur:

¶ Circulus ex auro: quo gemma inclusa nitescit.

¶ Arque instrumentum: quo saxa e fune rotantur.

¶ Funda genus retis est dictum: quod fundatur: orbem: hoc alio nomine reticulum appellatur. Verg. Atque aliter latum funda iam uerberat annem. Significatque Mar. supinum simile reti: in quo pecunia & alia geruntur. Macrobius Solebat descendere a palatio caesari honorificum aliquod epigramma porrigere græculus &c. quumque accessisset ad sellam demissa in fundam paupere manu paucos denarios protulit: quos principi daret &c. Significat etiam circulum ex auro siue ex alio metallo quo gemmae ita necluntur: ut aurum non nisi margines amplectatur. Plin. Quam obrem præstantiores funda clauduntur. Idem funda includuntur perspicue ceteris subiicitur aurichalcum. Funda etiam nistrunetum est funiculo factum: quo iactantur lapides. Ter. Nimis uellem funda tibi dari quo illos occulto caderas.

¶ Fundo.

¶ Do: dico: dimitto: fugo: prosterno & fundens.

¶ Fundo ut Noni. inquit significat dare. Ver. Ipsa tibi blandos. fundent cunabula flores. Dicere. Idem. Talia fundebat lachrymans. Plau. in asinaria. Ne ille ecaflorfoenerato uerba fundit. dimittere. Ver. ruuntque effusi carcere currus. Idem x. Titiisque a uertice flamma fundit. fugare siue profligare. Ver. illi etiam si quos obscura nocte per umbram fundimus insidiis. Prosternere. Idem. Nec prius absistit: quam septem ingentia uictor corpora fundat humo.

¶ Fundus fundum.

¶ Fundus agrum signat quod plurima fundat in annos.

¶ Pars imma est liquidi fundus: fundumue capaxis.

¶ Furie tres.

¶ Tres furia stigiis habitare feruntur in oris:

¶ Tisiphone: Allecto. sed tertia dicta Megera:

¶ Vlciscens prima: hac non cessans: illa odiosa est.

¶ Furiatus. & furiosus.

¶ Is furiatus erit: faciet quem causa furentem.

¶ Pertui recipit furiosus damna furoris.

¶ Furiatus a furioso sic distinguit: ut furiatus sit: q̄ fuerit. i. ira exagitur. Ver. nō tollit hanc speciē furiata mēte choreb'. Furiosus autē a quo furor nunq̄ recedit: & tunc descendit a furo: q̄ est insano Plau. is plane furit: qd agat: nō uidet.

¶ Furtum.

¶ Insidiæ: & latitans omnis surreptio: Furtum est.

¶ Furtum insidias fig. Sal. meta gentis ad furta belli peridonæ. Ver. furta paro belli connexæ in tramite siluæ armato ut binas obsidā milite fances. Furtum p̄ omnia furtiua surreptione accipitur. Ver. Vlcani martisq̄ dolos: & dulcia furti: inde & furtum p̄ adulterio capitur. Tibullus. Cæleri uult sua furta uenus.

¶ Gallus.

¶ Mobile gallus erit populus equem gallia mittit.

¶ Est auis hic gallus: proprium s̄u uiuq̄: uiriq̄.

¶ Et comites diuæ Gallos dixere cybellis.

¶ Gaza.

¶ Persica uox gaza est: & opes quascunq̄ notabit.

¶ Gemini.

¶ Sunt gemini duo: sunt similes pariter quoq̄ nati.

¶ Nomine quos alio ueteres dixere gemellos.

¶ Gemini duo dicuntur. Ver. sunt geminæ somni portæ: Similes Pacuius par fortitudo gemina cofidētia Nati ex uno utero eodē die ēt si plures sunt quā duo Ver. geminos huic ubera circum ludere pendētes pueros. Et hi etiā gemelli uocant. Idem Modo nāq̄ gemellos sp̄e gregis ah silice in nuda connixa reliquit.

¶ Gerræ: Gerro: & Congerro.

¶ Dic nugas gerras: uigator Gerro. simulq̄

¶ Exercens nugas: Congerro est nomine dictus.

¶ Gerræ nugæ appellantur ut Festus & No. dicunt. Et ide gerro onis: nugator dī. Pla. i. tru. Ite ite hac simul mulieri dānigeruli foras gerrones bonos & eragoge. & cōgerro: q̄ simul nugas & ieptia exercet. Pla. i. Moſte. nūc ego me illa p̄ posticū ad cōgerrones cōferā. Idē in eadē. Capiō cōsiliū ut senatū congerronē conuocē.

¶ Gero:

¶ Qui facit ille gerit: gerit & qui portat: habetq̄.

¶ Gerere ē facere. Ver. gerit: tecū talia gessi magnanimū aenā & c. Portare idē Bella manu lātū q̄ gero: habere. Idē & nos aliquod nomēq̄ decusq̄ gessimus.

¶ Gestio.

¶ Gestire & cupere est: latumq; existere uerbum.

¶ Grauis.

¶ Fœcuudis grauis: atq; nocens: grandæuus: amarus.

Pondus habens: ualidus sapiens: & dignus honore.

Languidus & multus: plenusq; putabitur esse.

Dicq; Grauem gravidam: Grauis est quoq; sæpe molestus.

¶ Grauis. ut No. inq; fœcudū sig. Ver. Quid labor aut bñfacta iuuat: qd no/
mere terras inuertisse graues nocētē. Verg. iii. geo. galbanoq; agitatur grauis
nidore chelydros. Tullius de offi. Et graue aduersariū imperii sustulisset. grande
num. Ver. hinc grauis. Entellū dictis castigat accessit: Amarū Varro Absentium
ut bihā graue ecastor leueq; robur. Pōderosum. Verg: nomis & inflexi primum
graue robur. aratri. Ter. hui tam granes hos q̄so ualidius Ver. ferit ense grauem
tybreus obsyrim. Ci. Copia de pmi maior grauissimorū exēplorū pōt. Sapien/
tem cum auctoritate. Ci. li. i. de officiis quæ gravis & fortissimis ciuis & i hortē
sio qdenim Herodoto dulcius aut Thucidide grauis. uenerandum siue honore
dignum. Ver. Tum pietate grauem ac meritis. Languidum ut donatus inquit.
Verg. iii. g. Hunc quoq; ubi morbo grauis: aut iam segnior annis deficit: Abde
domo. Multum. ut No. ait. Lu: humana ante oculos fœde quum uita iacere in
tereis oppressa graui sub religione. Varro. ubi graues pascuntur: atq; aluntur
pauonum greges. Planum. Ver. Non in sueta grauis tentabunt pabula fœtas.
Grauis etiam gravidum sig. Aer. Donec regina sacerdos. Marte grauis. Et mo/
lestum Ci. q; nunq; senectutem tibi grauem esse senserim. Idem facilius in mor/
bos Incidunt adulescentes grauius egrotant.

Haurio.

¶ Accipiens haurit: quicq; extrahit: euacuatue

Aspicit: atq; auide sumit: tenet hic simul haueit:

Confudiens pariterq; luens hauritq; fatigans.

¶ Haurire est accipe. Verg. x. æue. Simul hoc aio haurit: & in q̄rto. Vocēq; his
auribus hausi. Extrahere uel euacuare. Luc. qñ haurire aius musag: & fortia ge/
nit. Aspicere uel uidere. Vergi. haussite cœlū: mentēq; receptt: Auide sumere.
Ver. i. æue. Ille impiger houi t spumantē paterā teneret Ver. iiii. ge. Medium sol
igne? urbē hauserat. Cōfodere uel uulnerare. Ver. p tunicā squalētē auro latus
haurit aptum. Luere. Ver. Spero eqdē medijs: si qd pia numina possunt. Suppli/
cia hausug: scopulis. fatigare. Ver. Exultantiq; haurit corda pauor pulsaus.

¶ Hesperus: Lucifer: Venus.

¶ Hesperus aut uesper sub noctem stella refulget.

Lucifer & iubar est: & Phosphoros hæc quicq; mane.

c iij

Nocte eademq; Venus simul appellata dieq;.

¶ Hora & Ora.

¶ Hora aspiratum tempus: uel temporis est pars.

Non aspiratum regio: & pars ultima rerum.

Aut quo firmantur naues in littore funis.

¶ Hora: ut inq; Perot⁹: quum aspirationē scribit: tempus sig. hoc est quācunq; æternitatis partē: siue annuū: siue diurnū: siue nocturnū spacium sig. hic quat-
tuor anni tpa. Ver. æstas autumn⁹ & hiems horæ appellant: & ptes i q̄s dies &
nox diuidunt horæ dicunt. Ora aut siue aspiratione regionē sig. Ver. troiæ q̄ pri-
mus ab oris. & extremitatē cuiusq; rei. Ver. & mecū ingētes oras euoluite belli;
hinc nescimētorū extrema oræ dicunt. Ora ēt funis ē: quo naus ad terrā ligat.
Lini⁹ i ipis quoq; trepidatū nauib⁹: dū ne hostes cū suis irrūperēt trahūt scalas
orasq;. Quin, pmittamus uela uentis: & oram soluentibus bene præcemur.

¶ Hospes.

¶ Suspetus fertur: simul & qui suscipit hospes.

¶ Infensus & infestus.

¶ Infensus uehementer erit mihi percitus ira.

Infestus properans contra: grauitaq; molestus.

Cuiq; aliunde malum impendet: uel qui inferat ipsa.

¶ Infensus dī q̄ ira i aliū elat⁹ est: & odiū gent & ut inq; Seroius plusq; inimi-
cus. Ver. insup ipsi Dardanidæ infensi poenas cū sanguie poscūt, Infestus autem
ut inq; A. ge. eū sig. q̄ malū ifert cupiā: & cōtra eui aliūde impendet malum is
quoq; infest⁹ dī: dicit q̄ a festinādo: ut idē differit: nā qui instat alicui: eumq; ppe-
rās urget: opprimereq; eū studet festinatq;: aut cōtra de alicui⁹ periculo & exi-
tio festinat: is uterq; infest⁹ dī: ab instātia fraudis quā uel facit uel passurus est.

¶ Inuidus: & inuidiosus.

¶ Alterius latis dolet inuidus: Inuidiosus.

Idem erit: & pariter cui sapius inuidet alter.

¶ Inuidus is dī ut Perotus scribit: qui actū alicui inuidet: inuidiosus aut ut au-
ge. dicit q̄ morbo inuidētiæ laborat. Qui. tēpus edax rerū: tuq; inuidiosa uetu-
stas. Idē. Ante iouē passis stetit inuidiosa capillis: aut cui ab aliquo inuideat. Qui.
pactolonq; petit. q̄q; non autem illo tpe: nec caris erat inuidiosus harenis.

¶ Iter.

¶ Non habilis plaustris iter est uia: & actus eundi.

Seu perageret terras: seu forte quis æquoris undas.

¶ Iter ut Paulus iuriscōsultus inq;: uia est qua ueniculū ire nō potest. nā uia pro-
prie est qua uehiculū potest ingredi. & actum eundi. Iter sig. siue in mari siue in
terra. Vergil. hac iter elysium nobis. Terē. Ain tu tibi hoc incommodum eue-

nisse iter: Non hercle dici potest quantum re ipsa navigare incommodi est.

Ius.

Ius rectum: & liquor est: coniunctio religiosa.

Iusticiæq; locus: libertas: siue potestas.

Ius dicitur secundum iuriconsultos quod rectum: semper bonum & equum est. **Ius** est liquor estig. eorum quæ coquuntur & coquaria pertinet. **Ply.** **Ius** decoctæ cum posca per nionib⁹ pdest. **Ius** quoq; p necessitudine ponitur: seu coniunctione religiosa: ut est mihi cum illo **Ius** cognationis aut amicitia: **Ius** ite locus est in quo **Ius** redditur: appellatio collata ab eo quod fit: in idin quo fit: & **Ius** p libertate auctoritate uel potestate atq; licentia quadam capitur. **Ci.** quare suo iure noster ille. **Ennius** sanctos appellat poetas. Idem pro meo iure dico: quasi confidenter.

Iustitie: & iustitium.

Iustitia est cunctis reddes sua debita uirtus.

Iustitium: quotiens bello uel funere **Ius** stat.

Iustitia ut omnes fere iuriconsulti dñt uirtutē eā sig. qua unicuiq; tribuitur qd suū est **Iustitiū** autē dñt id tēpus quo **Ius** non redditur: uel ppter bellum incum/bēs: uel ppter funus aliquod faciendum. **Lucanus.** fetale per urbem **Iustitium**.

Lacteo: & **Lacto.**

Lactentes pueros: **lactantes** dic genitricēs:

Fallentes etiā **lactantes** dicimus esse.

Lactere & **lactare.** **Ser.** in eo differre ait: qd **lactere** sit lac surgere. **Lactare** uero ac p̄bre sed & **lactare** ut dicit **No.** sig. mulgere uel inducere: & ut **Do.** inquit dulcedine aliqua tenere & ad p̄suasione inducere. & ut sic fructuari & fallere **Ter.** nisi me **lactassēs** amentē: & falsa spe pduceres. Idem, eorum animos **lactas**.

Lar.

Lar deus esse domus: & **lar** domus ipsa putatur.

Lasso: & **laxo.**

Lasso fatigo: notat: **laxo** extendo: atq; remitto.

Latex.

Et **lympham**, & uinum **laticem** dixere: quod illa Aut latet uenis, aut fonte, hoc uase, uel uua.

Lego legis.

Qui legit ille oculis percurrit scripta legitq;

Accedens: hārensue: legit qui colligit & qui.

Præterit: & **spetat:** qui surripit: eligit atq;.

Legere est oculis scripta p̄curere. **Ver.** At simul herou laudes: & facta parentis. Iam legere. **Pli.** Dum maiorꝝ suoz laudes in atrio legeret: **Accedere** & adhe-

c iiii

rere. Verg. Ades. & primi legelitoris oram. Colligere. Verg. q legitis flores : & humi nascētia fragra. Idē atq; omnis nauita ponto humida uel legit. Præterire. Vergi. littoraq; Epiri, legimus. Idem & crebris legimns freta cōcita uētis. Spe/ctare. Ver. quin, protinus omnem perlegerent oculis. Idem, Vnde omnes ordine possent aduersos legere, Surripere. Ver. uel que sub legit tacitus tibi carmina nuper. unde sacrilegi res sacras surripium. & sacrilegium. Eligere. Vergi. Ipse ego cana legam tenera sanguine mala. Cicero. Cætera ita demum legere debemus: si naturæ non repugnant.

¶ **Lego legas: Allego: Delego: Relego: Ablego.**

¶ **Legat qui mandat: decernit: constituitq;.**

Allego adduco: mittoq; notare putatur.

Delego demando alii: committoue quicquam.

Extorrem profugumue facit: quicumq; relegat.

Ablegat mittens alio: quem nolit adesse.

¶ **Lego as. sig. mado decerno: delibero: seu constituo: ut testator liberto suo at/ genti poudo decem legauit: hoc est mandauit decernit uel constituit ex hēditate sua. x. poudo argenti liberte suo referri. Inde legatum deliberatio hereditatis: quam testator ex eo quod uniuersum heredes foret: alteri collatā uoluit. Allego adduco Plī. Tum multa allegauit: quæ ad rem propositam pertinere minime uidebātur. Interdum mitto. Plau. Quin. ea ipsa me allegauit: qui ipsam accer/ se rē. Delego demādo. cōmitto. Cic. Posti delegatā mihi hauc prouinciā. Suetō. Nulli delegauit officium suū: ut nō adiceret scit qd mihi opus sit &c. Relego est exulem facio. Suet. Dum soroz suarum corruptores relegasse. Ablego alio mitto. Teren^{us} A liquo est mihi ablegandus: dum parit philomena.**

¶ **Lens lentis. Lens lendis. Lentigo.**

¶ **Lenem animum generans lens lentis dicta legumen.**

Alædo est animal capiti lens lendis iniquum.

Par lenti rubicundo notu est: letigōq; uultus.

Lens. tis. ut inquit Prisc. leguminis genus est. dicta a nomine lenis. i. mittis eo q; lenem animū facit: ac generat. illis: qui eo leguminis genere utūtur. Ply. Inuenio apud ueteres autores equinimitatem fieri uescentibus lentē. Lens uero lendis fa/ ciens in genitiuo: ut idem Prisc. inquit animal foedum est capitis: ex quo format^{ur} pediculus. Lentigo. aut macula est in facie ad lentis similitudinem: & rubri colo/ ris: quæ lentigo alio quoq; nomine neuus dicitur.

¶ **Lentus.**

¶ **Flexibile aut molle est lentum: tardumq; tenaxq;.**

Frigidus: & facilis: qui exercet & ocia lentus.

Comositum plenum: sed denotat ut lutulentus.

Lentus ut No. ait. flexuosum aut mollem sig. Ver. Lenta salix quantum pal-
lenti cedit oliuæ tardum. Ci. de republica. Marcellus qui tam tacebat: pugnax
maximus ut cōsideratus: & lentus ut scitis dici solebat tenacē. Plau. quā lentum
est & uisco simile. Idem in mēechmis lenta uincla sunt escaria. Frigidū ut Ser-
uius. ait. Ver. Noctis lentus non deficit humor. Facile. ut No. ait. Lucillus quot
ta senex crassi pater magn⁹ trico fuit nummarius soluere nulli lentus. ociosum
seu securū. Verg. Nos patriam fugimus: tu tytire lentus in umbra. In composi-
tione autem plenum sig. ut somnolentus temulentus. & similia.

Lepus: Lepor.

Est animal lepus: in uerbis lepor apta uenustas.

Latus: & latum.

Latum hilarem dicunt fundentem gaudia mentis.
Festinum aut alacrem: plenum pinguem: atq; feracem.
Et latus locus est: latus faciens habitantes.

A lato est latus: Latum autem de leo uerbo.
Aut lethum a lethe: quæ obliuio dicitur est mors.
Extremum aspirat: tenuem leo. t. dat habere.

Letus a lato deducit: quia q lati sunt dilatare quodammodo prægaudio faciem
uidetur sig. q; latus eum: q hilaritatem quam intus habet: etiam uultu ostendit.
Latari. n. ut Lau. ait pprie est extrinsecus: gaudere uero intrinsecus. Ver. uix
cōspectu sicutæ telluris i altum uelle dabāt latis sig. festinum: uel alacrem. Ala-
cer. n. est q præ gaudio est euasi aliis acer. Ver. Impio lati parent: & iussa facit
sunt. plenum Idē læta magis pressis manabunt uberē mammis pinguem. Idem
qd faciat latus segetes feracē. Idē glāde sues lati redeunt: & latus appellatur q
nos lætos facit: sicut tutū locū dicimus: cui nos tutos reddit: sic lætam porticum
dicim⁹. Latum aut genere netro a leo uerbo quo ueteres uisunt p deleo: mor-
tēq; sig. qm mors oia delet: uel lethum cū aspiratione a græco lethe: quæ obli-
uionem sig. quia mort omnium nes obliuisci facit: quæ in hoc mundo sunt.

Libera: & litare.

Oscula qui leuiter tetigit pateramq;: dapesq;
Libat: uel superis qui munera portat: & offert.
At qui sacrificat Litat: & qui numina placat.

Libertus: & libertinus.

Sit liber hic libri codex: & in arbore cortex.
Baccus liber erit: quiq; est non corpore seruus.
E seruo liber factus libertus: & idem.
Libertinus erit: fixum idq;: hoc mobile semper.

Liber bri igtō prima bre. codicē sig. Qui. parue nec in uideo sine me liber ibis in urbē. & ē corticē q ligno adheret. Ver. nec si quum moriens alta liberaret in ulmo. Liber uero quod liberi in gtō facit: & habet pri. lon. bacchū deum sign. Ver. liber & alma ceres: ex eo dictus: q libertatis deus apud maiores habitus est: ut Ser. ait & aliqñ p ipso uino ponit. & signi. eum q nulli subiectus est. Mar. in te q dicit Cottile liber homo est. Libertus dicit q e seruo liber factus est. Vlpian⁹ eum libertum diffinit: quē q e seruitute ad ciuitatem Romanā pduxit. estq; libertus substantiuum libertinus autē adiectiuum est: & eiusdē cū liberto signifi- catiōis cuius relatiuū est ingenu⁹. Dici nus ergo aliquē esse seruum: uel lebertū Ingenuum uel libertinum: & idē est dicere se natū libertino patre: q̄lis fuit Mo- ratius: ac si diceret ex patre liberto: hoc est q quum seru⁹ fuisset: libertus deinde factus est: nam in doctē id dictum est libertinum esse ex liberto patre creatum.

Lima: limax: limes: limen: limus.

Quæ radit ferrum: lima est: hic cochlea limax:

Terminus est agri: transuersaq; semita limes.

Infernum ac superum retinebit ianua limen.

Interiorq; domus pars est: ingressus & omnis.

Hic limus cœnum: obliquus sit mobile limus.

Lima instrumentū est frabile ut Var. inqt: quo poliunt cætera. Limax cis: ge- nere masc. aīal est notum: dictum a limo, quod est erado. & aufero. eo q; querat semp ut auferant. Colu. implicetis cōcle limax: hirsutaq; cāpe: limes itis sig. ter- minum agri. Ver. limes agropositus. interdum uia trāsuersam ut Fess. asserit. Li- men non solumq; subpe dib⁹ est: sed ē q; supius est ingressus: ut Nonius. ait: & ut Ser. ait est interior pars dom⁹. Ver. penetrāt aulas & limina regum. & ois in- gressus. Ve. limē erat ceceq; fores: & pui⁹ usus & ē sig. locū stadi ut idē. No. ait Ver. Corripiunt spacia audito limenq; relinquāt. Lim⁹. m. g. cœnum. sig. Ver. limus ut hic dure sit: & hæc cæra liq̄scit. lim⁹. ma. mum adiectiuū obliquum sig. & oblique spectatē. Ter. ego. limis spectro oculis: sic per flabellum clanculum.

Loco.

Constituēt, nuptumq; locans dabit atq; reponet,

E t pracio faciēda dabunt: uel habēda locantes.

Locare est ostituere. Ver. hic alta theatri fundamēta locāt alii. Nuptum dare siue marito dare. ut No. ait. Plaut⁹ uirginē habeo grādē dote cassam: atq; illoca bilē: Ter. q; si filiā suā unicā locaret. reponere. Plau. dum aulā domi locatā perqui rit ablatā reperit: p usum alicui⁹ rei p̄tio cōcedere. Ci. uxoris fundus erat colono locatus. uel opus faciendū pretio dare Ci. uel q; locatio ipsa p̄tiosa ut ait No.

Lustro.

Circuit: illustrat: circumspect: expiat: atq;
Perspicit: & sequitur: scortatur deniq; lustrans.

22
Lustrare ut No. ait est expiare aluendo; hoc est soluendo & liberando. Ver. & quum lustrabimus agros Circuere Idem Lustrat Auentini montem illustrare. Idem postera phœba lustrabat lampade terras orta dies. Circumspicere. Verg. omnia collustrans hanc primum ad littora classem conspici uenientem. Ci. in tuscu. ego ducem omnia collustrātem oculis perspicere seu agnoscere. Ver. Ille os oculosq; loquētis iam dudum: & totum lustrabat lumine corpus. Cic. offici. Sed quum omnia ratione animoq; lustrauerit. Sequi. Verg. At mecū raucis tum uestigia lustro. scortari, Plau. Lustratur: comedūtq; quod habēt. Lucilius: quem sumptum facis in lustris circum oppida lustrans.

CLustrum.

CLustrum annos signat quinos sedemq; ferarum.
Cuius ad exemplum: lustrum dixere lupanar.

CLustrū tempus quinquennale signi. ut Varro. inquit a luendo. i. soluendo: q; quinto quoq; anno nescigalia: & tributa per censores soluebātur: uelut Servius ait: quia post quinquennium una quæq; ciuitas lustrabatur. Significat etiā sedē siue habitacula ferarum. Verg. Nō absunt saltus: ac lustra ferarum. Idem quū uitam, in siluis inter deserta ferarum lustra: domosq; traho. Et lupanar. Plautus liberis lustris studet. Ci. in philippicis uino lustrisq; confectus.

CMalus: & Malum.

CHic mihi uela gerit malus poma hæc tibi malus.
Hoc malum est pomum malus est sed mobile paruus.

CMāneo.

CExpectat quicumq; manet: tum dico manere.

Qui remanet: sistitq; loco: uel fixus inhæret.

CManere expectare sig. Plau. ego hic te manebo Ver. Te turne nefas: te triste manebit supplicium. remanere. Ter. tñ ut ibi remanere reperit Plautus. Ah q̄to amplius uelerē: si hic manerēs loco sistere. Ver. manet ip̄teritus hostiē magnanimū expectans. fixum in gærere. Ver. manet alta mente repositum. Iud. p.

CManus.

CTurba manus fertur: pars corporis: atq; potestas.

CManus turbā seu multitudinem sig. Verg. hic panus ob patriā pugnādo uulnera passi. interdū partē corporis sig. in qua digitī sunt dicta ex eo q; a brachiis manet. Ver. q; n̄ræ uenere manus. Ouid. uix bene barbarica graca notata manu. Et manus potestas dī. ut quum dicimus. In manu est. i. in potestate.

CMentiri & Mandacia dicere.

CMentitur qui alium fallit: nec fallitur ipse.
Fallitur haud credens falli mendacia dicens.

Inter mentiri & mendacia dicere: No. hanc differētiā ponit ex. P. Nigidii auctoritate. q̄ mentiri sit alium fallere: & seipsum non falli. At **Mendacia dicere** sit: quum quis id asserit: quod uerum credit: & tamen fallitur.

Ministerium: & Misterium.

Esse ministerium famulatum scito: & minister.

Quem facit: a mystis misteria sunt sacra dicta.

Inter ministerium & Mysteriū hoc distat, q̄ ministeriū a manibus deriuatum proprie sig. obsequetiā: & opam ministri. Et p̄ metaphorā ē t̄ p̄ q̄cūq; actiōe ponit. Ver. de rege latio. Auerfusq; refugit fœda ministeria: mysteriū uero a mystis deriuatū. Myste. n. græce dicuntur sacra discētes. sig. sacra siue arcana & misteria.

Mola.

Est mola: qua molimus: dum circumfertur in orbem:

Far tostum sale conspersum Mola: dictaq; sacris

Victima qua aspersi culterq; focusq; solebat.

Mola a moliēdo dicta: quia molaꝝ motu eo cōiecta moluntur ea est: q̄ grana molunt & sig. ut Fe, ait far tostū sale ospersum. q̄ eo mollito holiæ aspguntur.

Moles.

Forma rei moles: fertur cuiuslibet ampla:

Pondus item: & portus qua excluditur æquoris æstus.

Moles dicitur proprie magnitudo cuiusq; rei. Verg. vi. aene. Totāq; infusa p̄ artus meus agitat molē. i. magnitudinem mundi: & in secundo quo molem hanc inanis equi statuere. Sig. etiā pondus seu difficultatem. Vergi, tantæ molis erat romanā condere gentem. Item sig. materiam illam saxorum: uel alterius rei quæ opponitur fluctibus: & estui marino ad portum tutelam Hor. contracta pisces æquora sentiunt: Iactis in altum molibus.

Molio.

Molitur facit: ædificat: parat: atq; cubernat.

Moliri q̄q; pro uarietate appositi uarie exponatur: sæpius tamen est facere. Ver. Inde datum: mollitur iter. Edificare idem. Moliri arcem. Parate idem classemq; sub ipsa: Antandro & phrygiæ mollimur montibus ide. Gubernare. Idem & manibus mollitur habenas.

Mollis.

Mollis opportunum: placidum: leue: dulce: solutum:

Maturum facile: & tenerum: domitum que notabit.

Mollis opportunum & tempestinum significat. Verg. fola uiri: moles aditus & tempora noras. placidum. Ci. Hānibalem iuueniliter exultātem patienti a sua molliebat. Leue uel contemnendum. Verg. tua. Meconeas haud mollia iussa. dulce uel iucundum. Idem Mollesq; sub arbore somni. Solutum uel effoemi/

23
natum ut mollem iuventutem: mollem hominem dicimus. Maturum, Verg. cassa/
neque molles: & ut uina mollia appellamus: defecata: & asperitate carētia facile.
Verg. Molliq; ingam dimittere cliuo: & in geor. Cassaliam molli diuertitur or/
bita cliuo. Tenerum contrarium duro. Idem Molibus est ratis para ad fabrilā
surgit: Domitum. Idem Belgica uel molli melius ferret esseda collo.

¶ Moriger: Moratus: Morosus.

¶ Moriger obsequitur, moratus moribus undat.

Difficilis querulus uel solet morosus haberi.

¶ Nauci.

¶ In glandis nucis in medio membranula nauci est.

Aut oleæ nucleus: fuerit nucis atq; putamen:

Pro nihil accipitur: Nam Plautus nauci homo dixit.

¶ Nebulo.

¶ Et nequam & fallax Nebulo: uanuscq; putatur.

Sit quia non plaris nebula eum: quam percita uentum.

¶ Nebulo ut Festus inquit nequam hominem: uel fallacem: ac uanum signifi/
cat & idem sentit Nonius: eo q; non plaris sit quam nebula: uel quia mollis aut
inanis ac uacuus sit: ut nebula qui & alio nomine tenebrio appellatur. Teren.
Nebulonem hunc certum est ludere. Luci. nugator qdem: ac nebulo sit maxi/
mus. multo. Ver. Mar. curius consul quem delectum haberet: nec citatus tribu/
sus respondisset: uendidit tenebrionem.

¶ Nepos.

¶ Ille nepos mihi sit: quicumq; auus iqse putabor.

Natus is est nati: ceu post mihi natus ab illo:

Estq; ex fratre nepos dictus mihi siue sorore:

Quem meus aut frater: soror aut mea protulit ex se

Tum descendentes omnes dixere nepotes.

Fertur & ille nepos qui uiuit luxuriose:

Rem quia tam curet: quam cui pater atq; auus extant.

Eq; nepa hunc alii dicunt: quæ scropius esse.

Creditur: & genitos a sese deuorat omnes

Dempto uno qui se matris sub clunibus addit.

¶ Nepos ut Festus inqt & Prif. dī filius filii quasi natus patri post filium Dici/
tur etiā nepos filius fratris uel sororis sed addim⁹ semp ex fratre uel ex sorore
ut hic est mihi nepos ex fratre uel nepos ex sorore. Et nepotes ēt generaliter pro
posterioribus aut descēdentibus usurpat. Vergil. forte. recensēbat numerum ca

resq; nepotes. Nepos ē dī luxuriōse uitæ homo. ut Acron in No. & idē Feli⁹ inquit: eo q̄ nō maior ei sit rei suæ familiaris cura: q̄ cui pater atq; aus adhuc est iū. n. q̄ nullā hēnt libertatē ut pote q̄ patri atq; auo subiecti sunt multo plura cōsumunt. q̄ si ipsi regē domini essent & res sua ageretur. Aliq̄ autē dicūt nepotem in hac significatiōe deriuariā nepa: q̄ idē est: q̄ scorp⁹. Plā u. retrouersum cedā ad parietē: imitabor nepā. hui⁹ autē naturā eē inqt. Plī. ut ēt natos suos deuoret ex cepto dūtaxat uno: q̄ se sub mīis clunib⁹ abdit: & sic illo repatio gñis cōsistit.

¶ Nympharum diuersa nomina & loca.

¶ Nereidas dixere maris. Dryadasq; uocarunt.
Syluarum ac nemorum: Sed hamadryades simul ortæ:
Cumq; suis pariter capiunt fata ultima truncis.
Naiades fluuiis uel fontibus: atq; napæ:
Montibus atq; oumphæ uersantur Oreades altis.

¶ Nymphæ marinæ Nereides appellātur a Nereo matrī deo: qui illas ex dori sorore & cōiuge dī genuisse. Dryades syluarū & nemorū nymphæ sunt: dicte a Drys quod apud uet. eres græcos oēm arborem significabat. quīs postea p̄ q̄rcu t̄m accipias. Hamadryades q̄ eum ipsi s arboribus simul nascuntur: & moriūtur ab hama q̄d sig. simul & drys arbor. Naiades & Napæ fontium uel fluminum sunt a uerbo græ. Nao quod sig. fluo: he a græcis Naiades a nostris Naiades dicuntur. Oreades montium nymphæ sunt dicte ab Oros: quod montē significat.

¶ Nomen: Prænomen: Cognomen.

¶ Id nomen retinet propriū: quod quisq; uocamus.

Præpositumq; illi: Prænomen dicitur esse.

Cumq; illo adiunctum semper Cognomen habeto.

Sue magistratus: uitium: discretio uirtus:

Euentus: siue ars: siue id Cognatio reddit:

Lucius: ut Paulus: fabius Cantator amyntas

Pastor: Vergilius Maro. Tarquiniusq; superbus.

Fama quoq; & laus est: & gens aut factio nomen.

Agnomen fugias quod subticuere disertū.

¶ Nomen dicitur a nosco: q̄a per id qcqd noīamus agnoscimus: & ut No. ait est p̄p̄riū uocabulū singulorū. Veg. Nomen aui referēs priamus. Idē. Cui noīa mille: mille nocēdi artes. Et nomē signi. famam seu gloriā. Idē. Et nos aliqd̄ noīa meūq; decusq; gessimus. Interdum laudem seu decus. Idē. Auulsumq; hemeris caput: & sine nomine corpus: aliquando gentem: seu: factionem. Idem nostrum q̄ in nomē itur as. Prænomen id dicitur: quod nomini p̄prio præponitur. Et cognomen q̄ cū noīe ponit: hōc est quod sequitur ad nomē: q̄cumq; id cā fiat & siue magistratus: siue uicij: siue discretie: seu uirtutis seu cognatiōis grā: seu demum

ab euentu aliquo ut in exemplis in contextu appositis. Lucius. n. phomen est:
quod alias Publicus: alias Eneus dicitur: & id quidem semper praeponitur. Cetera uero
sequuntur: ut Fab. contator Amyntas pallor. Ver. Maro. Tranquus superbus
Nam id penitus explodendum. Agnomen ab euentu addi: quod quidem est uan-
nissimum. Nec uox illa agnomen apud idoneos autores facile reperietur.

¶ Notus: Nothus: & Spurius.

¶ Cognitus est primam longans: & mobile notus.:

Corripiens fixumque notus sed dicitur auster.

At nothus aspirans infami est editus aluo.

Incerto spurius fertur genitore creatus.

¶ Notus. a. uni. prima longa participium est a uerbo noscor ris & sig. cognitum
Iu. Nota magis nulli domus est sua. Notus. ti. m. g. qui graecus notos dicitur. uentos
est alio nomine. Auster nominatus a latinis & habet pri. bre. Ver. una eurusque no-
tusque ruat. Nothus uero cum th. & prima item bre. graecus notos dicitur. & sig.
eum qui sit genitus ex matre ignobili: siue ex adulterio. Spurius autem dicitur qui
ex incerto patre genitus est: unde & uersus spurius apocellamus: qui sunt incerti
auro. Auso. quing. nota spuriis uerbis apposit.

¶ Noxa: Noxia: & Noxius.

¶ Delictum & culpa est noxia: & damnum: atque periculum

Ac Poena: Interdum fertur quoque noxia culpa.

Sed de more nocet tibi mobile noxius esto.

¶ Noxa. ut apud iurisperitos est: omne delictum sig. unde noxales actiones
nominantur a noxa: hoc est maleficio & peccato seruitur & significatque culpam: dam-
num: & periculum ac poenam. Ouidi. inuidia noxae detrahit illa mea. i. culpae
Verg. unius ob noxiam. i. culpam. Qui nocte nocent porci: sine noxa luce bibu-
tur. i. sine damno. periculum: uel detrimentum Colum. nebulas ac pruinae sine
noxa praefert. i. sine periculo. Ouid. uerba fides sequitur: noxae tibi debet hostis
spargit effuso cornua bacche mero. noxae. i. poene. Quintilia. Alebat deuotum
corpus: & inter debita noxa mancipia contempsimus tyro gladiator. i. poene.
Noxia autem etiam interdum substantiue pro culpa usurpatur. Plautus in mer-
catore. nihil magis manifesto teneo. Iu. noxa es. Idem uacuum esse isthac te aeta-
te his dicebatur noxiis. Idem in bacchidibus. Sat sic suspectus sum quum carco
noxia. i. culpa. Idem in poenulo: siue te uerbum item: ut tu mihi fecisti. ob nulla
noxiam. sed sepius noxius. a. um. adiectiuum est: & nocentem sign. Ouidius Noxia
mille modis agitabitur umbra: tuasque cacus in poenas ingeniosus erit.

¶ Nuccs: & mala.

¶ Omnia poma nuccs appellant cortice duro.

Quae quod edatur habent intus: sed mala tenere.

Durum intus: uerum quod edatur de super aiunt;

¶ Nuere: Anuere: Innuere:

Nictare: Nutare.

¶ Naribus aut labiis nuimus simul: annuimusq;

Innuimus facie atq; oculis nictare solemus.

Nutamus capite: & nutat quodcunq; uacillat.

¶ Numen.

¶ Nunc deus est numen: numen quādoq; potestas.

Ipsi usq; dei perhibetur saepe uoluntas.

¶ Numen deum. sig. Ver. Spero eodem mediis: si qd pia numina possunt: sup/
plicia hauriunt scopulis. Mar. si genitum nomen credite. Numen potestatem
sig. quem ad modum dicimus in uno deo plures esse potestates, Ver. Mosa mihi
cās memora quo numine laeso. Nam iuno & lucina appellatur: qā partibus prae-
sit: & prona quia praestat nuptiis & curetis: quia curra & hasta utatur & c.
Numen etiam uoluntatem dei sig. Ver. non hāc sine numine diuum eueniunt.

¶ Nutus.

¶ Deq; oculo: capite: atq; manu: tu dicito nutum.

¶ Obitus.

¶ Auentum occasumq; obitus: mortemq; notabit.

¶ Obitus aduentum sig. ut Nonius inquit. Turpilins & quis est qui interrum-
pit sermonem meum obitu suo sig. occasum Vergi. Nec frustra signox obitus
speculamur & ortus. Mortem: Iuuenalis diciq; beatas ante obitum nemo su-
premaq; funera debet.

¶ Oblitus: & Oblitus.

¶ Oblitus est maculis turpatus: ab oblino ductum.

Immemor oblitus sed ab obliuiscor habetur.

Corripis in primo: mediam producis in isto.

¶ Occido: & occido.

¶ Occido mediam longans de cado necabit.

Occido sed morior breue: de cado scito notare.

¶ Odoratus: Odorus: odorilequus.

¶ Quicquid odoratum est: alieno spirat odore.

Si quid olens per se fuerit: dicetur odorum.

Fertur odorilequus: quisquis sectantur odorem.

¶ Inter Odoratū & Odorū hoc differt: qd odoratum dicitur aliunde odorē tra-

hens: ut tēplum odoratum thure & floribus in ipsum impositis. Odorū uero dē
qđ ple olet: & ex se odorē mittit: ut flos rosa, liliū crocum &c. Odori sequus autē
dicitur qđ odorem sectatur: ut canis: qđ ē odorator dici potest: & olfaticus.

¶ Olympus: & Olympia: & Olympias

¶ Et cœlum: & montis nomen signabit Olympus.

Quinto quoq; anno factos sed Olympia ludos.

Quinq; uelut lustrum designat Olympias annos.

¶ Olympus mons thraciæ est: tate (ut aiunt) altitudinis: ut nubes super: cacumi
ne, unde qđ olon lampon dictus est. i. tot⁹ splendens: qđ quā nubes superet. nul
lis nubib⁹ offuscatur. Luc. Nubes excedit olymp⁹. Et qđ propter eius altitudinem
accolæ illum cœlum dicunt. Inde factum est ut olymp⁹ pro cœlo accipiat. Ver.
& totū nutu tremefecit olympum. Idem panditur interea domus omnipotentis
olympi. Olympia uero generis nutri & numeri pluralis ludi erant: qđ in honorem
Ionis olympici apud pisam & hellidem græce oppida celebrabant: hoc est gym
nicū certamen: qđ quinto quoq; anno fieri solebat unde hæc olympias dis. uel
dos in gto: dicit spaciū quinq; annorū: ita uocatū apud græcos a ludis illis qđ
quennalib⁹: quēadmodum lustrum apud latinos solutione uestigalium: uel lu
stratione ciuiuatū de quibus supra in uocabulo lustrum dictum est.

¶ Onager: Lalasio.

¶ Siluestrum in græcis onager mihi dicit asellum:

Pullus ab hoc latia tener estq; lalasio uoce.

¶ Onager græcum nomen est. & sig. siluestre asinum. onos. enim græ. asinum
significat: agrios uero agrestis uel ferus. lalasio autem latinū est nomen & signi
ficat: pullum onagri. Mar. Dū tener & est orager: solaq; lalasio matre pascitur: hoc in
fans: sed breue nomen habet.

¶ Opera: Opus.

¶ Hæc opera officium est: atq; actio: uel labor ipse..

Atq; operæ finis: fructusq; opus esse putatur.

Sæpe operas ipsos operantes Roma uocauit.

¶ Inter operā & opus Lau. dicit id interesse: qđ opera officium sig. diurnum: ut
Vlpianus ait: uel actionem. aut laborem ipsum. Ci. de. offi. operam exigendā. i.
laborem uel operationem corporis dicit. Plautus in Gassina. una edepol opera
furnum callidum condit. Opus autem finis fructusq; operæ est: unde opera in
autorū dicuntur: & opera publica de edificiis appellamus operas etiam Ro
mani interdum appellant ipsos operantes. unde dicimus decem operas sufficere
adiugeri consitionem uel repastinationem. Horatius. Ocyus huic te Nirapis ac
cedes opera agro nona fabino.

¶ Ops: Opes: Opulentus: Optimus: Opis.

¶ Ops terra est: fiat quod in hæc opus omne: uel illa.

Quod sit opus uitam ducentibus: ipsaq; diua est.
Saturni coniunx: casus inflexa per omnes.
Auxilium patrio casu: ferturq; facultas.
Auxilium pariter quarto: sextoq; notatur.
Diuitiæ: auxilium: plurali siue facultas.
Hinc opibus fertur multis opulentus habundans.
Ostia pinguis item: & spolia ampla feruntur opima.
Ops & opis recto tamen est: correptaq; prima.
Nereidumq; opis: cui longa est prima: sit una.

¶ Ops ut inq; Var. dī terra sic dicta: qā in ea fiat omne opus: uel qā opus sit ea oib⁹ uiuētibus: & ut Festus ait sig. terrā & Saturni coniugem: & declinatur tunc per oēs casus. Opis etiā in casu gto pro auxilio accipit. Qui. & opus nulli⁹ egen tē fortunam prestent dissimileq; mee: & pro facultate seu possibilitate. Ver. non opis est nostræ dido. opē quoq; in accusatiuo pro auxilio dicimus. Ouid. de pon to. & nihil inueniq; mihi ferret opē. & ēt ope in ablatiue p auxilio utimur Verg. hinc ope barbaria uariisq; Antonius armis. In plurali uero opes p diuitiis. Vergilius Auxilio totus dimittam: opibusq; iunabo. Idē Sidonius q; ostentat opes & p auxilio Plaut. in cassina. nescio unde auxilii pæsidii pfugii mihi: aut opum copiam cōparē aut expetam. & p facultate seu possibilitate. ut nō eo usq; se extendunt opes nostræ: ut nobiscū decertare possimus. Ab ops autē q; terram signi. dicitur apulenti ut Festus ait, qā opulenti terrestrib⁹ reb⁹ sunt copiosi & etiam ostiæ pingues opimæ & spolia ampla opima dicuntur. Ops etiā & opis in casu nominandi profertur. unde apud. Qui. Sic Saturnus opim iuncta sibi sanguine duxit & habet o breuē. Opis etiā dicitur fuisse nympa una nereidum & tunc habet primam longam. Ver. in geor. Atq; epvre atq; opis &c.

¶ Orgia.

¶ Orgia sacra deum sunt omnia: quod celebratum.
Diuinus quidam menti furor esse putetur.
Quaquam & Abusiue Bacchi iam sacra uocantur.

¶ Orgi. græ. iram uel furorem sig. & orgizo irascor uel furore premor. Inde orgia plurali numero tantum pro omnibus deorū sacris accipiuntur: quia diuino quodam furore perciti uideantur eiusmodi sacra exercentes: quāquam abusiue orgia iam fere dicuntur tantum bacchi sacra q; illis præcipue furore capiti & attoniti sacrificantes uideantur.

¶ Oro: Exoro: Adoro: Peroro.

¶ Oro deo: hominesue: præcor quum duxero signat:
Cum re si iungam tantum peto dic tibi uelle.
Impetrat exorans. animo ueneratur adorans.

Sermonem coeptum claudens orando perorat.

¶ Oro quādo cū homine seu deo iungitur sig. prācari. Verg. talibus orantē di-
ctis arasq; tenentē. Ci. hunc te per tuā pietatem oro: atq; obtestor. Quando uero
iungitur cum re sig. petere. Ver. unum oro: quando hic inferni ianua regis dicitur
Plau. Regē addic uitā orat Exorare est orādo impetrare. Ter. sine te exorē. ado-
rare proprie est animo uenerari. perorare autem est orationem concludere.

¶ Palma.

¶ Palma arbor: palma estq; manus: uictoria palma.

¶ Parco.

¶ Abstineo: seruo: depono: desino: parsi

Parco notat faciens. ueniam do quando peperi.

¶ Parco sig. abstineo ut parce' prācor lachrymis. parce sumptib' sig. seruo. Ver.
Argenti atq; auri memores q̄ multa talenta natis parce tuis. Depono Idē parce
metu cithera & desino Idē parce scelerare manus: & tunc facit in ptō parsi: ut
inquit Do. Quando autem facit peperi ut idē inquit sig. ueniam do.

¶ Parcae tres.

¶ Tres parcae Clotho: lachesis sunt: Atropos inde:

Quae uitam a primo statuunt mortalibus ortu.

Prima colum gestat: trahit altera: tertia rumpit.

¶ Patruus: & auunculus..

¶ Sit patruus frater genitoris. Auunculus autem.

Frater erit matris pater illi: auus hic sit origo.

¶ Patruus ut inquit Paulus iuriconsultus patris siatrē sig. auunculus aut ma-
tris fratrem: & patruus dictus est a patre: quia sit alter pater: auunculus uero ut
ait Festus q̄ aequae tertius a me ut auus est: sed non eiusdē iuris: siue q̄ aut locum
tenet: & proximitate teneat sororis similem.

¶ Patulus: & Patens.

¶ Quod semper patet est patulum: uelut arbor: & auris.

Sitq; oculis: uel porta patens: pro tempore aperti.

¶ Patulus dīr qd̄ sempr patet ut arbor: auris naris. Patēs uero q̄ ad tps pater
Ver. Tityre tu patule recubēs sub tegmine fagi. Idē & portas iubet esse patentes.

¶ Pecten.

¶ Conficit & telas: pectit lanam: atq; capillos.

Pecten & inferior pubes: piscisq; liraq; est.

Pecten a pango: q̄ est figo deductū est & sig. id instrumentum quo filia iu telis
fungunt & ad eius similitudinē: illud ē q̄ lana & q̄ capillos explicat q̄ utrunq;
quasi loco suo figat. Ouid. Non acus abruptit: non uallom pectinis illos. Pecten
d ii

etiā pubem inferiorem signi. hoc est partem pudenda in hominibus. Ausonius.
Transadigit coctas & pectine pulsat eburno. Et est genus piscis ex cancerorū ge-
nere: ut refert Ply. in nono & pro plectro etiam sumitur. Id autē est instrumen-
tum quo fides percutiuntur. i. corda lyrae uel citharae aut alterius instrumenti.

¶ Pecus.

¶ Non homo: sed pecus est aliud quodcunq; animatum.

¶ Pecus generale uocabulū est ad omne genus animalium prāter hoīes perti-
nens: & significat congregationem cuiuscunq; generis animatum. Ver. de apib⁹
ignauum fucos pecus a praesepibus arcent Ouidius de pecudibus & aliis aialibus
hoc pecus omne meum est. Collumella. nono. De piscibus hac ratione stabulis
ordinatis pecus a quatile inducemus.

¶ Periculum.

¶ Significare uolunt discrimen: & experimentum.

Quod nisi concisum uersus capere: periculum.

¶ Periculū sig. discriminē. Luc. belloꝝ ofocii q mille picula matris mecum ait expti
decimo iam uincitis anno. & sig. experimentū Ter. fac piculū in palestra &c. Et
notandum nomē hoc periculū nō facile in uersu poni posse nisi p concisionē. i.
synopā proferatur: dicendo periculum pro periculum ut in uersu isto apparet.

¶ Pyra: Rogus: Bustum: Vstrina.

¶ Est pyra non ardens lignorum structus aceruus.

Ardentemq; Rogum combustum dicto Bustum.

Bustum etiam locus est: ubi quia combustus humoq;.

Est datus. Vstrina est nam quo tantum fuit ustus.

Busta tamen modo sunt communi uoce sepulcra.

¶ Pyra ut Serui⁹ inq; congeries est lignorū: cui nūdum ignis subiectus est: in-
tellige tamen non omnem congeriem lignorum: sed ad comburendum cadauera
tantū paratam. Ver. Constituere pyras. Idem. Tu secreta pyram recto interiore
sub auras erige. Rogus, autem ut idem ait: est quum iam ardere coeperit. Vergil.
Ter. circum accensos subiectisq; ignibus artis decurrere rogos. Bustum quod
iam exustum Seruius ipse ait. Vergilius. Semiuisq; ferūt busta. Bustum etiam
Festus asserit proprie locum dici in quo mortuus est combusti⁹ & sepultus: & bu-
stum dicitur quāsi bene ustum. Vbi uero combustus tantūmodo q; alibi sepult⁹
is locus ab urendo vstrina uocatur: sed modo busta sepulchra appellamus ut Fe-
inquit. Ouidius. Conueniunt ad busta uini.

¶ Plagæ: & Plaga.

¶ Verbera sunt plagæ: spaciū plaga grande: uel agri:

Vel coeli est signantq; plangæ mihi retia rara.

Tegmina q; aut lecti partem: totumue notabunt.

Longat prima: breuem faciuntq; sequentia primam.
¶ Plaga & plagæ in plu. ut No. ait: percussiones & uulnera sig. Ver. Plagisq;
percepto. & d. Sene. in Hyppolito. nō habet latam data plaga frontē: & tunc ha-
bet pri. lon. Plaga autē pri. bre. sig. spaciū amplū coeli uel terræ: qđ etiā tractus
dicitur. & a græcis clima. Ver. Aetherea quos lapsa plaga iouis ales apto turba-
bat cœlo, & plagæ sig. maiora retia, quibus capta implicantur: ut ait No. Ver.
Retia raræ plagæ. Cic. Sunt ne igitur insidiæ tendere plagas. etiā si excitatur?
non sis. Itē plaga ut idē No. ait. lineum erat tegmē grande: qđ nūc totale uel le-
ctuariam si adonem dicimus, uel pars lecti: uel totus lectus.

Pœna: Penna: Pinna: & pinnaculum.

¶ Pœna datur sceleri: penna est & pinna uolantum.
Quicquid & ut penna erectum est sit pinna: & acutum.
Pinnos murorum: & pinnacula summa uocamus:

¶ Pœna græ. uocabulum est: licet Varro a pendēdo dictā uelit: & sig. supplicii
quo quis ob delictum afficitur. Ver. Iam dudum sumite pœnas. Penna uel pin-
na (utroq; enim modo dicitur) est qua aues teguntur & uolāt. Qui. nam pennas
ambo non habuere suas. Idem. Icare clamabant: pennas aspexit in undis. Apu-
li. iiii. loquens de amore. Qui pennis uolitans super æthera cuncta. fatigat. Idē
loquens de Venere. Et uocat confesum puerum suum pinnatum: pinnae etiam
inquit Varro. summa murorum sunt ab iis dictæ: quas insigniti milites i galeis
habere solent: quæ & pinnacula dicuntur. Et significat quicquid erectum est: et
acutum: ut penna. & in pilis pinne gestari solent: & in piscibus pinnae sunt uel
pennulae quibus ut pedibus mouentur.

Pomaria: & pomœria.

¶ Consita quæ pomis loca sunt: pomaria dicas.

Copia pomiferæ sunt & pomaria frondis.

Aut loca pomorum lectos seruantia fructus.

Sed loca post muros pomœria dicimus urbis.

¶ Pomarium ut Lau. scribit locus est frequens arboribus pomi, aut copia ipsa
arborum pomiferarum: aut fructuum pomi repositorium. Pomerium autē ut
idem ait: dictum est quasi post mœnia & sig. locum ad muros intra & extra quo
ædificare non licet. Lu. longa per extremos pomœria iungere fines.

Populus.

¶ Corripit hic populus primam: gentemq; notabit.

Populus hæc longat: speciesq; sit arboris altæ.

¶ Popul⁹. m. g. & pri. cor. hoim cōgregationē: & gentē sig. Luc. Degenero po-
pulus. Ver. Ac ueluti magno in populo. Popul⁹ ēt fœ. g. & pri. lōga arboris spe-
cies ē dē q̄ Ver. popul⁹ alcida gratissima: uitis Iaccho. Idē Popul⁹ influuiis & c.

d ili

¶ Procul.

¶ Dicimus esse procul quod longe est: quod prope sapere.

¶ Procul lōge sig. Ver. pcul esse pphani. Qui, q pcul extremo pulsus i orbe iacet & sig. prope ut ait Do. sup illo Ver. in Ecrra: quē cū ista sermonē habueris procul hinc stans accepi. Ver. Serta procul tantum capiti delapsa iacebant.

¶ Prora: Puppis: Sentina: Carina.

¶ Prora est anterior naus pars. ultima puppis.

Sentina interius fundum: exteriusq; Carina.

¶ Prora sig. partē anteriore naus: puppis autē posteriore siue ultimā. Ver. unico uersu. li. vi. ostēdit dicens. Anchora de prora iaci: stant littore puppes, Sentina uero est fundum naus ab interiori parte in qd defluunt oēs imundicia: & qcqd humoris naus recipit: nū ut plurimū exit malus odor: & iccirco a sentiendo sentinā dixerāt: qā sentiat ob eius foetore. Iu. Tunc sentina grauis &c. Carina autē dī: fundū naus a pte exteriori. Ver. natat uncta carina: a currendo. s. dicta: qā ea pars ppric uideat esse, quā currit p aquam. licet Carina ēt pro naui tota usurpetur. Ver. Et oēs quattuor amissis seruata a peste carina.

¶ Propter.

¶ Propter aquam prope dic: propter te dicito causam.

¶ Propter sig. iuxta. Ver. iiii. ppter aquā fluium. & in Buco. propter aquā riuum uiridi procumbit in herba: & sig. causam. idem. Te propter libicā gentes, nomadumq; tyranni odere.

¶ Pubes: puber: Impubes Impuber.

¶ Pectinis hāc pubes fixum: lanugo cohorsq;

Sit iuuenum: & populus: pubes faciens genitium.

Hic atq; hāc pubes: puberue: sit ad generandum

Iamiam sufficiens adolescens foemina: uel mas.

Impubes sed ad hoc contra: atq; impuber ineptus.

Es dabit is semper generans: eris effluit ex er.

¶ Hāc pubes, qd in gto pubis facit: & est substantiuū lanuginē sig. pectinis. & p pectine ipso: hoc ē pte pudēda accipit. Ver. prima hois facies: & pulcro pectore uirgo: pubeten⁹ & sig. iuuenū multitudinē. hor. lētaq; pubes hedera uirenti gaudeat. et populū (ut ait Fest.) sicut quum dicim⁹ pube praesente: p populo ab iis q puberes sunt oēm populū significātes: hic & hāc pubes uel hic & hāc puber sig. puerum uel puellā: siue adolescentē, ad generandū sufficiētem: qd tps in marib⁹ est circa annū. xiiii. In foeminis aut. xii. Quum. s. pubē & lanuginē illā de qua supra iam habere coeperint: puber ēt pro lanuginoso trāsfert ad herbas. Ver. xii. æne. puberib⁹ caulem foliis. Impubes autem & impuber communis generis. & etiam hic & hāc impubes & impuber signific. eum uel eam qui adhuc

nō habet lanuginem illā: & ad generādam uel cōcipiendam est ineptus uel inepta: q̄ & ad genas trāfert: faciuntq̄ puber: & impuber: puberis & impuberis in gto. pubes autem & impubes: pubis & impubis. Ver. Custodē ad sese comitē q̄ impubis Iuli. Oui. Impubesq̄ genas: & eburnea colla decusq̄. Hora. insignibus raptis puer impube corpus. Salu. puberes omnes interfici iubet.

¶ Puer.

¶ Aetatem: sexumq̄ puer mihi gnat: eritq̄
Filius ac famulus pueri sub nomine prehensius.

¶ Puer aetate designat puerile. Verg. pueri in nuptaq̄ puellæ. Sexum. hoc ē cōtrario nomine puellæ: ut seruius ait. filium. Ver. Tuq̄ puerq̄ tuus. famulū. Teren. etiam puerum inde abiens conueni chremis.

¶ Pulso: & Propulso.

¶ Percutiens pulso: & lædens propulso repellens.

¶ Pulsare ē pcutere ut No. ait. Ver. pulsatusq̄ parēs. Plau. pulsabo fores. & lædere. Ver. iiii. pulsatos referēs if octo fœdere diuos. ppulsare autem est repellere. Ter. facile ppulsabo: & quum dicim? iniuriā nō esse iferēdā: sed ppulsandā.

¶ Puteo & putreo: putridus: putris: & putidus.

¶ Quod foetet putet: foetens quoq̄ putidus esto.

Quod marcet putret: & marcens putridusq̄ putrisq̄ est.

In primis longa est: uariatur prima secundus.

¶ Puteo es pri. lon. sig. foetere: & putridus a um. foetentē et mali odoris sig. Hora. putet aper. rombusq̄ recens. Idem non alia q̄ quæ bizantia putruit orca. Cic. putidas ac uerminosas aures. Putreo es autem sig. marcidum esse: etiā si nō foeteat: ut in cespitibus & glebis contingit: & libris etiam a quibus per longum tempus puluis: & tineæ non excutiantur. Et putridus putrida putridum. Et hic & hæc putris & hoc putre sig. marcentem: & in his prima syllaba est indifferēs. Hora. Cui stragula uestis blattarum: ac tinearum epulæ putrescat in arca. Col. lumella pinguis ager glebas putres resolutaq̄ terga: qui gerit. Verg. Quadru pedante putrem: lo. p. u. c.

¶ Quaro & Queror.

¶ Quaro inuestigo est diphthongās: quæror ab illo.

Deponens queror at doleo: correptaq̄ prima est.

¶ Qualus: & Quasillus: uel Quasillum.

¶ Vimineum uas est: cui longa penultima quallus.

Inde quasilla trahunt auctores: siue quasillos.

Prima breuis quibus est: calathos dic nomine eodem.

¶ Qualus prima lon. genus uasis est uiminei: q̄ alio noīe Calathus dī. Ver. tūc spisso uimine qualos. & format per diminutionem quasillus: ut ait Fest? dicens

d iiii

Calathos græci nos dicimus quasi illos: & etiam quasillum. teste Prisc. Tul. i phi
lippicis. An non inter quasilla pendet aurum. Et quasillus uel quasillum prima
corripit. Tibullus: Sit tibi cura togæ potior: pressumq; quasillo.

Quatenus & Quatinus.

Temporis atq; loci dic quatenus esse quousq;.

Quatinus at nobis quia sit coniunctio tantum.

**Quatenus ut acron & Caper dicunt & etiam Ser. & Festus: aduerbiū est tē
poris uel loci. sig. quousq;. Cic. & enim quatenus amicitia dari uenia possit. Et
ut ait Caper quum dicimus quatenus ibimus. i. quousq;. Quatinus autē coniu
ctio est causalis: ut quatinus hoc sine plagis non facis: eum tibi plagas. Iuena.
quatinus hic non sunt: & ueniales elephanti idest quia.**

Quiane: & Quianam.

Reuera est quiane: ut quiane iuuat ante leuatos.

Cur quianam ut quianam cinxerunt æthera nymbi.

Quisquiliæ.

Quisquilias quæcunq; cadunt purga mina dico.

Rabula.

Arabie rabulam dixerunt litigiosum.

Patronumue fori: latent quia uoce canina.

Radius.

Qua geometra notas signans in puluere uirga

Utitur: est radius: Radios rota fertur habere.

Sunt oculi: & solis radii: telas quoq; texunt.

Tum genus oblongæ Radius uulgatur oliuæ.

Abradiq; solet radio mensura superne.

**Radius uirgæ sig. philosophorū: qua geometra lineas indicat. Verg. Descrip
sit radio totū qui gētib; orbē. Item radii rotæ dicunt. Idem hinc radios triue
re rotis. Radii etiam splendores solis sunt. Varro. O summe sol qui totam hanc
mundi compagem tuis radiis illustras. Item sunt oculorum fulgores. Plin. cuius
ex oculis radii nocte micantes cernuntur. Gel. Stoici causas esse uidendi dicunt
radiatorum ex oculis: in ea que uideri queant emissionē. & radius instrumentum
est textoris. Ver. excussi manibus radii: reuolutaq; pensa: & est radius gen⁹ oli
uæ oblongæ. Ver. nec pingues unam in faciem nascuntur oliuæ orcares & ra
dii: & amara dausia bacca. & radius instrumentum est quo raduntur mensuræ
quod alio nomine dicitur hostorium. Plin. dii deæq; omnes tantam nobis læticiā
& toto gaudio sine radio cumuletis.**

Riuales.

CRiuales dicuntur: amant qui rem simul unam.

CRubigo.

CRubigo absumit ferrum: culmosq; molestat.

Et fuerat dea: pro culmis cui sacra ferebant.

CRubigo dī quæ & ferrugo hoc est ferri scabies: q̄ ex diuturno situ cōtrahit
Luc. i. & scabros nigræ morfu rubiginis enses. & genus est uicii quo culmi pe-
reunt. Ver. in ge. ut mala culmos esset rubigo. & dea cui sacrificia faciebāt pro
culmis: ne eos rubigo occuparet. Oui. flamen in antiquā lucū rubiginis ibat.

CSacer.

CDicendus sacer est uenerabilis: atq; scelestus.

CSacer uenerabilē sig. Ver. Extulit hoc sacrū cælo. & scelestum siue execrabi-
lem. Ver. Stabat sacer hircus ad aram. alibi. Auri sacra fames.

CSagio: Præfagio: Præfagus: Saga: Sagax.

CSagit homo: ut scribit Cicerō: qui sentit acute.

Qui nundum oblatum sentit: præfagit & illa est

Mens præfaga mali: quæ sentit damna futura.

Saga anus hinc est scire uolens quamplurima uel quæ

Est hominum indagans luxus: sacrisq; perita.

Estq; sagax homo: uel catulus solers & acutus.

CSaga ut Fest⁹ ait, Est mulier perita sacrorū & sapiens: Non. uero addit. Sagæ
dicunt fœminæ ad libidinē uiroꝝ indagatrices. habetq; pri. long. Mar. Exorat
noctes dū mihi saga tuas. Saga autē prima bre. & omnis ge. est. ut ait Festus si-
gni. solertis acuminis. unde etiā canes indagatores sagaces sunt appellati.

CSaltim: Saltem.

CPer saltus dicas saltim: minuendoq; saltim.

CScintilla: Fauilla.

CScintilla ignita uelut ex se scissa: sit ardens.

Quod ignem tectum foueat: defuncta Fauilla.

CScobs: Scrobs.

CScobs sordes plantis scrobs fossa est apta ferendis.

CHæc scobs bis: eum præsertim puluisculum qui ex lignis fit a uermiculis qui
busdā corrosis signifi. metaphoricos autem: & pro omni immundicia capitur.
Hora. uilibus in scopis mappis in scobe quantus consistat sumpt⁹ &c. Verg. in
priapeis. Nemo uiderit hanc ut expuentem: quem pro sanguine puluerem sco-
bemq;. Scrobs autē fossam sig. & est certi generis. Oui. Est procul aggesta scro-
bibus tellure duabus. Plau. Ibi scrobes effodi duos.

¶ Serra: Sera.

¶ Dic serram quæ ligna secat: sera limina claudit.

¶ Similis.

¶ Huic similis facie: similis sit moribus huius.

¶ Sors.

¶ Qua trahitur fœnus: summam tu dicito sortem:

Iudicium euentus: fatumq; immobile sors est.

Sors responsa deum: sors & patrimonium signat.

¶ Sors summā sig. cui extrinsec⁹ acqrit^r fœnus. Ter. et de sorte uenio in dubiū hoc ē de p̄cio quo empta erat fidicina. Iudiciū. Ver. nec uero es sine sorte date si ne iudice sedes. Euentū fortuitū. Hora. quē sors dierū cumq; dabit lucro: & fatalē necessitatē. Ver. Hic exitus illum sorte tulit, respōsa deum. idē. Nunc lyciæ sortes. Et patrimonium ut ait Festus unde cōsortes & consortia dicuntur.

¶ Specula: Speculum.

¶ Vnde aliquid spectro speculam dixere: sed in quo

Specto aliquid speculum Romano dicimus usu.

¶ Speculū dī in quo nos spectam⁹. Qui. qd speculū moesta ponis inepta manu. Specula at dī loc⁹ ex quo aliquid spectamus. Verg. Specula Misenus ab alta,

¶ Stagnum.

¶ Stantem dicis aquam stagnum: stagnumq; metallum.

¶ Stagnū duo sig. aquā statē pprie. Col. Nec q stagnata palude. Perpeti^r quæ rulæ semp cōiunxia ranæ. Ver. hic fontis stagna numici, & sig. metali gen⁹ inferius argento: de quo Plin. in na. hist. de plumbo & stagno tractans late differit habetq; getiam in hac significatione, non autem duon ut quidam dixerunt.

¶ Stare.

¶ Stat quod consistit: durat uel permanet: & quod

Erectum: positum: & præfixum est: prominet horret:

Quodq; animo sedet: & quod adest: constat: simul estq;.

¶ Stare ē cōsistere. Pla. sta illico. Ver. stare loco nescit. pmāere uel durare mar. unaq; iā tota stabat in urbe dom⁹. Breu⁹ eē. Ver. obstupui steteruntq; comæ. positum esse. Ver. ois in Ascanio cari stat cura parentis. p̄stitutum uel fixum esse. Ver. stat sua cuiq; dies p̄minere. Ver. stat ferrea turris ad auras. Luc. hic corp⁹ solidum inuenies, hic stare papillas pectore marmoreo. horrere. Ver. iā puluere coelum stare uidēt. Cecilius stat æger sentibus in animo esse. Verg. stat cōferre manum. Adeste. Ver. stat sonipes. cōstare uel in precio esse. Gel. Magno em̄ stetit ea nocte absentem fuisse. Seneca Tanto ei stetit improuisa urbanitas. esse. Plau. stabat in portu nauis. Apuleius. Dum forte starent in taberna ludentes,

¶ Stemma: stigma.

¶ Maiorum statuas appellant Stemma: decusq;
Siue ornamentum est: facinus: stips atq; corona.

Stigma notam signat: punctum: aut ex uerbere signum.

¶ Stema dicunt statuae maiore, & stemata et in plu. Mar. Atria p̄fonda habat
cum stemate toto. Iu. stemata qd faciunt: & apud græ. itē quoq; ea dicta est. sig.
decus siue ornamentum, ut in græ. lexico uidere licet. Mart. argenti furiosa sui
cum stemata narrat. sig. & facin⁹ siue strategea. Mar. Cæsaris atq; iouis confer
nūc stemata inuent⁹. sig. stirpem siue seriem gradus cognationū (ut inq; Paulus
iuriscōsultus. per suis stemate q; tuscoramum millesime ducis: & coronā. Iulius
firmicus. Magnos uiros faciet Mercurius q; sacris & gloriosis stematibus coro
nentur. Home. stemate echon en cherfin. i. coronā habes in manib⁹ stigma autē
notam sig. uel punctum aut signum quod ex uerbere dimittit: græcum est uoca
bulum a stigo uerbo deriuatum: quod est signa facio. uerbero.

¶ Styps: stypes: styrps.

¶ Styps stypis hæc merces: omnisq; pecunia dicta est.

Stypitis hic stypes terræ sit fustis inhærens.

Tum quicunq; alius decusus ab arbore truncus.

Hic aut hæc styrps est arbor: styrps hæc sed origo.

¶ Hæc styps stypis per. y. nā a stylo uerbo descēdit: id autē a uerbo græ. sit: sty /
pho qd obturo & stringo seu stylo sig. merces appellat⁹. & proprie quæ dabat in
stipendium militibus, & stipatorib⁹ qui custodes corporis erant, sic dicti quia sti
pati ferro circundant corpora regū, & et sig. omnem pecuniam, siue nummum
quod ex eo patet, & quum spondet pecunia: stipulari dicitur: ita ait Festus. Hic
stipes pitis, ut idē inquit festus, est terræ defixus, & etiam accipitur p quocūq;
alio trunco licet nō sit terræ defixus. Ver. Stipitibus duris agitur sudibusue p /
ustis. Styps autē incerti ge. arborē seu truncum sig. Verg. quum semel in syluis
immo de styrpe recisum. Hora. Styrpesq; raptas, & pecus & domos. Hæc uero
styrps fœ. tantum ge. originem sig. Verg. heu stirpem inuisam.

¶ Styx: & Strix.

¶ Styx erebi palus est: sed Strix nocturna uolucris.

¶ Styx palus est inferorum a uerbo græ. stygo quod odi signif. uel timeo. Strix
avis est, quā & noctuam possumus appellare: quia nocte uolet: nec est ea quam
nelpertilionem dicunt: sed quam uulgo ciuetam cuius figuram. Oui. vi. Fallo.
describens ait. Grande caput, stantes oculi: rostra apta rapinæ: canicis pēnis un
guibus hamus inest. Nocte uolant: puerosq; petunt &c.

¶ Supero.

¶ Qui superat uiuit: superat qui uincit: abundat.

Occidit: montem aut aliud quid scandit in altum.

¶ Superare ut inqt No. sig. uiuere. Ver. Quid puer ascanius, superatne? & uelut aura. Vincere. idē, quid si idem certet phœbum superare canendo. Terē. superat ipsam thaidē. Abundare. Ver. i. ge. si superant fœtus pariter frumēta sequentur. Occidere. idē, Clam ferro incautum superat. Ascendere montem uel aliud quippiam, idem in ge. superant montes, & flumina tranant.

Tabes: Tabi: Tabo.

¶ Corporis est morbus Tabes: interprete Celso.

Corruptus cruor est tabi: taboq; notatus.

¶ Hæc tabes is ægritudinem quādam corporis sig. cuius tres sunt spēs ut Cor. celsus inquit: acrophia, cacexia, & phthisis. Tabi autem in genituo & tabo in ablatiuo tantum reperitur. & sig. corruptū cruorem. Luc. yi. Stillanti tabi sanie Verg. & terram tabo maculant.

Talus.

¶ Pars tumefacta pedis calcem secus ossea talus.

Tali aut taxilli: at ludum quadrata sed ossa.

¶ Talus tali proprie ossis genus est in articulo pedis: uentre eminens. Hora. ad talos stolla demissa: & circūdata palla. Talus etiam & p diminutionem Taxill⁹ significat ossa quādam quadrata: quibus utebantur ad ludum. Plaut. talos poscit sibi in manum: prouocat me in aleam: &c.

¶ Teres: Rotundus.

¶ Hasta uocanda teres fuerit: pomumq; rotundum.

¶ Tergus: & Tergum.

¶ Tergoris hoc tergus corium: sed dicito dorsum.

Et scutum hoc tergum: corium: quoq; sit mihi tergum.

¶ Hoc tergus oris ut No. ait. coriū appellat. Ver. Tergora diripiunt costis. Tergum autem sig. dorsum. Ver. viii. Sic raptas fugientibus ingerit hastas in tergū quod & ad aquas transfert. Verg. iii. ge. undaq; iam tergo ferratos sustinet orbis. & tergum scutum sig. Ver. vii. Et uenit aduersi in tergum sulmonis, Idem. x. Dentibus infrendens: & tergo decutit hastas. tergum etiam pro corio ponit. Ver. i. aene. Taurino quantam possent circundare tergo.

Thetis thetidis: & Thetys thetyos.

¶ Dat thetidis Thetis: & mater censetur Achillis.

Et mare: cui tamen est breuis: aspirataq; prima.

Thetyos at thethys: cui longa est prima: secundam

Y græca aspirat: mare sit: coniunxq; marina.

¶ Hæc thetis thetidis cū aspiratiōe in primo & i latino. & prima syllaba breui

significat matrem Achillis. Statius. Quum thetis ideos: heu nōquam nana pa-
rentum Auguria expauit nitreo sub gurgite remos. Et signi. etiam mare. Vergil.
Que instrare thetim ratibus: que cingere maris oppida. Tethys autem tethys
uel tethvos: cum aspiratione & y. in fine & prima syllaba longa uxorem oceani
signi. & pro mari etiam ponitur Ouidi. Duxerat Oceanus quondam titanida tes-
thyn. Mar. & quem supreme tethyos uada tegit.

¶ Timidus: Timens.

¶ Natura Timidum referunt: casuq; timentem.

¶ Toris: Titio: Torrens.

¶ Fas torris: Ticio semiustus: non tamen ardens.

Fustis erit. Torrens fluuius qui cessat aestu.

¶ Torris ut No. iugt. facem signi. Actius cum suæ uitæ finem: ac fati intentio-
nem fore. Mele agro: ubi torris esset interfectus flammeus. Idē Pegia erit tem-
pus: quum hic torris: quem amburi uides &c. Titio autem torris est. sut sic dica-
tur: exstinctus. Firmianus. Titionem enim vulgus appellat extractum foro tor-
tem semiustū extinctum Torrens ris masculini uel etiam neutri generis a tor-
rendo tractum dicitur: fluuius. qui estate sicatur: ut Vlpianus scribit.

¶ Totus.

¶ Et sedes tortis Torus est: & lectus ab herbis.

Et solida amplectens animatum pectora pulpa.

¶ Totus a tortis heris dicitur signi. sedem Verg. Inde toro pater aeneas sic
orsus ab alto. Idem proximus ut uiridante toro confederat herba & signi. lectum
Lucanus. Molli consurgit Amyclas quem dabat alga toro. Et signi. pulpā quæ
proprie est in pectore Verg. luxuriatq; toris animosum pectus.

¶ Tumidus.

¶ Inflatum Tumidum scito: tumidumq; superbum.

¶ Turris.

¶ Arte educta polo dicenda est machina turris.

Torua sit aspetu quoniam uel torreat hostes.

¶ Vacare.

¶ Quod uacat est uacuum. sic oppida dico uacare.

Quæ superant: seu iam dicta: aut dicenda fuissent.

Seu potius fuerint facta aut facienda: uacabunt.

Artibus incunbunt operi: studioq; uocantes.

Attentusq; alii uacatis qui inseruit: & audit.

Cui uacat oia sunt: uacuum seu tempus agendi.

Cuiq; uacat cura est; ut ludere non uacat agro.

Et quicumq; caret culpa aut uirtute: uacabit.

Ascendere a studiisq; uacans: amotus habetur.

Vacare signi. uacuum esse absolute Caesar id ea maxime rōne fecit: q; uoluit cum locum unde. Heluetii discesserant uacare. uacare est supare seu restare. Statius: q̄q; acta uiri multum inclita cātū Meonio: sed plura uacant. Vacare est incumbere alicui operi uel studio: & tunc construitur com datiuo: ut uaco uirtutibus: uel eum actō cum prapositione ad; uel in. Ouid. in nullum: mea gens gran- de uacuit opus. Idē Corporis ad cultum uix uacat illa sui. Vacare etiam cū dati- uo a patre possi: est inferuire alicui audiendo uel faciendo hoc est opam, auditus illi cōcedere: uel etiā actionis cuiuspiam. Ouid, ut ibi colcoz; memini regina uacari: ars mea cum peteres ut tibi ferret opē. Vacare impersonale sig. otiosum esse seu uacuum tēpus. & dtō cōiungitur. Pli. quo magis te cui uacat: hortor. Verg. Et uacat annales nostrorū audire laborū uacare ēt sig. curæ esse: ut ludere non uacat agro. i. æger non curat ludere. Quinti reum odorit uerba aucupantē: & auriū de fama ingenii: & cui esse deserto uacat. uacata itē psonale cum ablati- uo sine prapositione signi. carere. Tul. ad Sulpicium. Quis locus hoc dominatu uacat idem. Sed tamen uacare culpa magnum est solatium: cum prapositione uero sig. amotum esse. Seneca nulla cetas uacauit a culpa. Luc. ut uacet a ferro. Et hic uacare aliquem a studiis & ab agricultura: amotum esse dicimus.

Vadum; & Vador: uadaris.

Essē uadum fertur: per quod uia detur: & ipsum.

Præcipue fundum fluuiiq; marisq; lacusq;.

Hinc locus & pedibus modica tranabilis unda.

Inde uador tractum uerbum commune Vadarum.

Et fluuium perhibent: quicq; hunc traiecerit ipsum.

Vadum dicitur: p q; uia datur. Et proprie ut Perotus inqt.: est fundum flumi- nis lacus maris & cuiuscunq; aquæ. Pli. Orca. i. iustata naufragiis tercoz; e gal- lia alneum in uado suo cauerat. Idē. Saxum miri candoris a uado ad. summa per lucens. Idem lignum uado herebat. idem uel si ad uada usq; glaciuntur annes. Verg. Interea magno misceri murmure pōtum: emissamq; hymen sensit neptu- nus & imis flagna refusa uadis hinc uadum quoq; appellatur locus: qui ppter breuitatem aquæ pedibus transiri potest Oui. ad uada Meandri cō. a. o. Acron quoq; uada appellari censet: quia breuitate sui uadari hoc est ambulari possunt Verg. Illiditq; uadis atq; aggere cingit arenæ. Auado autem noīe. Vador uer- bum cōe deducitur: quod sig. & traucere & rraucit: ut uadat⁹ sum flumē: & flu- men a me uadarū est. Solinus flumina qd ppter breuitatem facile uadari pote- rat. Papinianus flumine publico interueniente uia cōstituit pōt. si aut uado trā- siti pot: si aut pontem habeat: secus autem si uadari non possit.

¶ Vas uadis: Præs prædis: & Vas uasis.

¶ Siftendi propria capitis sponsor: uadis hic Vas.

Debita soluendi prædis: sed dicitur hic Præs.

In se escam: uinum: aut aliud quid suscepit hoc uas.

¶ Vas uadis. m. g. ut Festus inqt spōsorem sig. datum iure capitali: præs prædis autem sig. sponsorem datum in re numaria. Auso q̄s subit in pœnam capitali iudicio mas: qd cum lis fuerit numaria. q̄s dabit: præs diciturq; uas a. uadendo q̄a q̄ uadā dederit: uadere ei: hoc eū dīcedere interim liceat: præs uero dī a prestando. Vas uasis autem. g. n. generale uocabulum ad oīa que intra se aliquid continet unde dicim⁹ amphorā: cadum: doliū: uasa est uinaria. Ollam lebetem. caccabum uasa coquinaria: urnam: urceum: hydriam: s. tulam: uasua aquaria &c.

¶ Vador uadaris: & Vadatus ī alia significatione.

¶ A Vade deinde Vador pariter commune trahentes.

Sponsorem: & pro quo sponsum est dixere Vadari.

Astrictus quoq; iudicio: quiq; ipse citarit.

Qui ue citatus erit: dici solet ille Vadatus.

¶ Vador ris. uerbum quoq; cōe ut Pri. ait. Acron in alia sig. regit & sig. spon- sionem p̄ aliquo facere: ut ab alio accipere. Pla. in pla. uadatur hic me. sig. quo q̄ iudicio astrictum esse uel aliquem in iudicium uocare uel ab alio uocari Pla. in Curculione. ubi tu es qui me conuadatus ex ueneris uadimoniis: tibi tu es q̄ me libello uenero citasti. Idem in aularia. Infit ibi postulare plorans eiulans ut sibi licere miluum uadaries. Idem in bacchidi. Ita menadatum amore uictum q̄ detines. Hor. & casu tunc respondere uadato dabebat.

¶ Vallum: Vallus: Vallis.

¶ Vallum est quæ uallis surgens munitio fixis.

Aggesta tellure: procul mihi lum mouet hostes.

Hic Vallus fustis: palusue feratur: eritq;.

Id spacium Vallis: montes quod clauditur inter.

¶ Vallū est munitio castrorū dicta q̄ ex uallis fiat. Ver. & fossas implere parāt ca uellare uallū. Idem sed pellere uallo missilib⁹ certant. Vallos sudis uel palus est cui uitis alligat. Verg. Sermenta & uallos prius sub tecta referto. uallis aut spa- cium est concauum inter duos mōtes uel colles aut rupes altiores: dicta q̄ hinc atq; hinc uallata sit. Verg. Est curuo aufractu ualles accomoda fraudi &c.

¶ Vanus: Vannus.

¶ Subdolus obscurus: mendax: & uanus inanis.

Dicitur: hæc uannus cribrum cereale uocatur.

¶ Vanus ut No. refert subdolū uel insidiosum sig. Vcr. Nec si miserum fortuna

Sinonē finxit uanū ē: mendacēq; improba finget. Obscutū. Idem. Et proculin /
tenuē ex oculis euauuit umbra. Tul. de rep. ut rēp. sicut picturam accipisset egre
giā sed iam euanescentē uenustate mēdacē. Ver. Nis frustra auguriū uani docuē /
reparētes. Inane uel leue. Ver. sed illos expectata leges uanis elulit aris.

¶ Vastus.

¶ Vastus: magnusq; ferox est uastus: & horrens.

¶ Vastus uastum sig. Syl. yii. hec tum uasta dabat: Magnū Verg. uastūq; cana
trabe currimus equor. Ferocem. Ci. que: barbara india uastior aut angustior &
horrentem seu asperum. Verg. hic uastor rex Eolus antro:

¶ Vates.

¶ Vates uaticinans sit quilibet: atq; poeta.

¶ Vates sig. uaticinantem. Vergi. Vates cassandra canebat & poetam. Ouid. q
que aderant uates rebar adesse deos,

¶ Vector.

¶ Vectorem uectum uel qui uehit esse notato.

¶ Vector cōe est uocabulum ad eū qui uehit: & qui uehitur. ut Sernius ait. Lu /
ca. Vectoris patiens tumidum sup enatat annem. idem. Venia est. hec sola timo /
ris uectorem non nosse tuum. i. qui a te uehitur. Seneca in hyppolito p sua re /
ctor timidus repina. i. qui uehebat.

¶ Verro.

¶ Verro traho: & uerro mundo quoq; significabit.

¶ Vero sig. traho. Ver. quippeferant rapidi secum uerrantq; per auras. Sign.
Verto. idem. Adnixitorquent spumas & cerula uerrunt: & mundo. luue. uerre
pauimentum: nitidas ostende columnas.

¶ Vespera: uesperum: uesper: Serum diei.

¶ Vespera tempus erit merso iam sole subundis:

Vesperum & hoc: siue hic uesper: serumq; diei.

¶ Vespera ae fœmi. ge. hoc uesperū ri neutri ge. & hic uespismasc. & hoc serū
diei sig. tempus illud q nocti est propinquū & diei finis: qū. f. iā sol occidit. Au.
ge. Quum in licio forte uespera ambulaemus. Plau. tamē sol semp hic est ulq;
a mane ad uesperū alibi uolo in uesperum parare piscaturū mihi. Idem in hac /
chidibus uesper hic est sequimini. Ver. & inuito processit uesper olympo.

¶ Via.

¶ Qua licet ire uiam dicunt: inter & uia sæpe.

Et consuetudo interdum: ratioq; putatur.

¶ Via significat locū oēm p quem oibus ire licet Verg. est uia tartarei quæ fert
ac herontis ad undā Plv. quum te de uia uocassem. Via iter significat. Ci. quum
que de uia languerem: & mihimet dispicerem & consuetudinem. Teren. Sed

33
roculin/
let egre
ni docet
die.
via perculgata patrum quotidie accusabam. & rationem. Vergilius Inueni ger
mana uiam, gratare sorori.

¶ Vindex.

¶ Assertor uindex: abigens uel damna futura.

Sit quoq; non rectos uindex qui ulciscitur actus.

¶ Vindex icis dicitur assertor, hoc est defensor: & ut ita dicat, puifor ne damna
contingant. Martialis. indice non opus est nostris, neq; uindice libris. & signifi
cat ultorem, quemadmodum & uindicta significat ultionem.

¶ Vindicta.

¶ Virga dabat seruis prætor qua libera iura.

Nomine uindictæ est: sed & ultio sepe uocata.

¶ Vindicta significat uirgam illam, cum qua tangendo seruos prætor illos in li
bertatem dabat, Pers. uindicta postquā meus a prætore recessi, & sig. ultionem.
Iuue. at uindicta bonum uita iucundius ipsa.

¶ Vir.

¶ Esse uirum coniunx, uirtus dat, sexus & atas.

¶ Vir maritum sig. Oui. uir tuus est epulas nobiscum aditurus easdem. uirtute
peditū. Ter. Nunc ostēdes q uir fies: masculum & nō foeminā. Oui. hæc mihi cō
tigerat: sed uir non contigit illi. Adultum & nō puerum. Verg. Et quid in anti
quam uirtutē: animosq; uiriles, & pater æneas, & auunculus excitat hector.

¶ Virago.

¶ Facta uirum mulier faciens dicenda uirago est.

¶ Vita, Vitta.

¶ Vita animam mores: alimentum denotat: atq;

Viuendi spacium: & quæ fors uiuo accidit omni.

Fasciola est capitis crines qua uitta ligantur.

¶ Vita ut Donat⁹ inq. aiam sig. Ver. & ni docta comes tenuis sine corpore ui/
tas admouet. Mores. Teren. Quē ego uiderim in uita optimū. i. in morib⁹. ali/
mentum siue uictum. Idē. Quippe homo iam grādiōr paup, cui opera uita erat
spacium uiuēdi. Verg. Quum uitā in syluis inter deserta ferax lustra domosq;
traho, & fortunam accidentem uiuentibus. Ter. Nam tua quidem hercle uita
hæc expectanda: atq; optanda est. Vitta autē duplici tt scriptum fasciolā signi.
qua crines capitis ligantur. Verg. Et false fruges: & circum tempora uittæ.

¶ Vulnus. Ulcus.

¶ Vulnera facta putes: exorta sed ulcera de se.

¶ Vulnus differt ab ulcere, q uuluus a uoluēdo hoc est uiibrando fit, q signifi
cat hiantem patentemq; aperturam corporis ictu factam. Ver. pressine oculos
e

aut uulnera laui. ulcus uero per se nascitur: dictū ut quidā uolūt ab olēdo. est. n.
ut No. inquit. tecta & clausa malignitas. Ver. iii. ge. Quod si quis ferro potuit
rescindere summum ulceris os. aliter uitium: uiuitq; tegendo.

¶ Xanthippe.

¶ Dictam olim querula est Xantippe Socratis uxor.

¶ Xanthippe ut. Au. Gel. ait. uxor fuit Socratis philosophi morosa admodū, &
iurgiōla, & irarū ac molestiarum muliebriū p diē. perq; noctē scatens. Cui⁹ intē
peries demiratus Alcibades, Socratē interrogauit, cur mulierem tā acerbā do/
mo nō exigere t. cui Socrates respōdit, quoniā quē illā domi talē perpetior ifue
sco & exerceor, ut ceterorū quoq; foris petulantia & iniuriam facilius feram.
De hac & Laertius refert, querulam eam uocans.

¶ Xanthus: & Xanthi populi.

¶ Tros fluuius Xanthus: uirq; a Diomede peremptus.

Hectoris & quadrupes, Asiæ tum Xanthia gens est.

¶ Xanthus fluuius fuit Troianus. Ver. Hectoreos amnes xanthū & simoenta
uideto, & fuit proprium uiri troiani a Diomede in bello occisi, teste Homero. v.
illiados. & fuit unus ex equis Hectoris. ut idem Homerus octauo illiados scri/
bit. Xanthi uero populi sunt in Asia de quibus Herodotus historiæ primo
mentionem facit.

FINIS.

Magnifico adolescenti. D. Antonio Simonetæ Georgius Valla.
S. P. D.

34
Sfiduis uocib⁹ tuis carissime adolescens Anto
ni Simōeta afflagitali: ut de rōne scribēdi q̄ta
possem breuitate multa adte simul cōtexerem
id facere distuli nō eqdē qn tuo tā honesto de
siderio optarē satisfieri: uerū quod tēp⁹ mihi q̄
rerē cū multis desiringer occupatiōib⁹ ad eā
rē magis opportunū. sed cū te in eadē p̄sistere
sentētia: idq; auiditissime expectare: meq; nō
tātū curis nō explicari: sed inolutū teneri dies
magis cernerē: tuo tādē parēdū mihi uoto du/
xi: ac put t̄pis pateret angustia: p̄cepta uniuēr
salia: q̄ mihi succurrerēt p̄scribere. Ex quo unusq; nō tā i hac re famā ullam q̄
tuā uoluisse parere uolātati pōt cōiectare. Sed ne in excusatiōe sim nimius: ut
cupis & uehemēter affectus: rē ipsam iā ordiar. ¶ Omnis scribēdi rō quā græca
appellatione orthographiā noīam⁹: tribus apud latinos partibus mea qdē sentē
tia maxime cōstat: aspiratiōe: diphthōgo: & cōsonatiū distributiōe. Hac oī dili/
genter rōne p̄pensa: quoniā peregrinis plerūq; uerbis utimur: & eorū multa ip
silon habēt: ubi de aspiratiōe diphthōgoq; scripserimus (quādo de oībus ortho
graphiæ partib⁹ p̄positū scribēdi nobis est) ea a me annotabunt uerba quæ ipsi
lon habent: ut si cōsumate has etiā partes tractare nō possum⁹: nō parū tamen
multis fore utilitatē simus allaturi. Nec rē tenuissimam doctrina iā exculti me
aggressum cauillentur. Rudibus sciant hæc p̄scripta nō eruditis (si modo nō
tam fuerint eruditi q̄ uideri oīa scisse uoluerint. Primū igit^r de aspiratione dictū
ris nobis licet cōtemplari ea tria potissimum loca tenere. primum, mediū, & ulti
mum. Item aut p̄cederet: aut subsequē. p̄cedit quidem uocales, sub sequit^r
uero consonantes. Quēadmodum p̄cedat primum: poss^t ut subsequatur dicē
dum est. Quæ igitur uocalis in principio dictionis aspiranda sit hoc pacto inue
nitur. ¶ A ante b aspiratur: ut habeo habes, & quæ ex eo deriuantur: ut habi/
to, habilis, habitus. In peregrinis ut habraham, habrahamos, nam alteg^r barba
rum, latinum. alteg^r uel græcum terminatione sit, & enim propositum nobis est
nō latina modo, sed & peregrina hic nomina annotare: quæ nobis cōcurrerint.
¶ A ante c ut hac articulus siue p̄nomen, & ab eo cōposita, ut hacſennus. ¶ A
ante l ut halo halas, & ah hoc deriuata, ut halitus, halucinor, i. abherro. halec.
De peregrinis, ut helicarnassus urbs, halixones gens. halisfluius. ¶ A ante m
ut hamus. In exteris ut hamadriades. hamon autē græci non aspirant teste che
roboſco: licet latini quidā uelint aspirari, hamilcar. ¶ A ante n hanc hanula. i.
parua delubra. de peregrinis hanibal adiciē a quibūdā: sed græci non aspirant
¶ A añ r ut harū: hara cū stabulū sig. & quæ ex hoc uerbo deriuant^r: ut haru/
ga. (ueluti uidet^r donato) hostia: haruspicina: qdā adiciūt harenā: & arūdinā: q̄
cū ab ariditate aliī deduci uelint: aspirāda nō putauerūt. peregrina ut harmōia

[illegible]

35
 sione laomedotis filia. **E** ante t quæ ab heteros. i. alter inflectuntur. ut heteru-
 ria heteroclitis idē altera declinatio: heteroclitus & similia. **E** ante n ut heus
 uocandi aduerbiū, heu interiectio: quæ uocales in diphthongum coeunt. licet
 heu diuisa legatur ut illud Verg. heu. q̄ pingui macer est mihi thaurus in aruo:
 ut testis est etiam Seruius. **E** ante x omnia: quæ ab ex. i. sex deducta sicut hexa-
 metrum hexagonus: sex angulorum: hexasticon sex uersus & similia.
I ante a: hias hiat: & que ab hio derivat: ut hiato frequēs uerbū. Plautus: si
 q̄ forte cōcio ē: ubi cū hitare nōdū i mētē uenit. **Cn.** attic^o in. xx. iliados ille hia-
 tans herba moribundo ore. laberius aut i tauro passiuo mō enunciauit. hitantē
 fores inqt: pco sane qd est hiatat. i. patēt. **I** ante b hibex: & deriuata ut hibis-
 cus hibern⁹ ab hieme. **I** ante e hiem hies hiet ab hio, hiemps: pegrina q̄cūq;
 ab hieros. i. sacer inflectunt: ut hierō pprium: hierico hierusalē hieronim⁹: & si-
 milia. **I** ante l hilla: hillas ueteres itellina noiauer. laberi⁹ illā coqu⁹ si adussit
 flagris cedit: illum qd grano fabæ adheret: sed pre nulli⁹ momēti a lucretio: &
 a cæteris saepe ponit: unde nihil & nihilum facta: q̄ q̄ a græcis accepim⁹. hilar⁹
 uel hilaris: hilaritudo: hilarēco: hilare: unde exilaro. **I** ante m: ut himber.
 sed choeroboscus existimat: aspirationē nō admittere: umbros unde ibera nris
 deriuatū o. n. inquit ante m si uocalis sequat^r ea carebit ut umbros. **I** añ n hin-
 nio hinnul⁹ hinn⁹ ea est bestia: q̄ ex equo & asina nascit^r minor q̄ mulus (ut inqt
 Varro) cōtra ex equa & asino mull⁹: mimuleus: pullus ceruinus. **I** ante o hio
 uerbū. **I** añ poia q̄ ab hippos. i. equ⁹ inclinant: ut hippagines naues. Hippias
 ppriū uiri. Hippodamia ppriū mulieris & similia. **I** añ r hirt⁹ hirsut⁹ hircus
 aial. hire⁹ oculi angul⁹: hircudo sanguisuga. hira cui⁹ diminutiū hilla. hircipili:
 hirtali pueri ad uirilitatē accedētes a libidine hircina dicti. peregrina hircan⁹
 gētile: hirpin⁹ popul⁹. **I** ante s hisco: hispidus hispan⁹ his datiuus & ablatiu⁹
 histrio q̄ ab histria primū uenit. historia. historiograph⁹. errat uero q̄ Isidorū pu-
 tant aspirari. **I** ante u ut hiulcus. **I** per se hi articulus uel pronomē. **O** añ
 d hodidoc⁹ latro & uiarū obfessor: & quecūq; ab hodos. i. uia inflectunt: hodie:
 ex hoc & die: hodiernus. **O** ante l olorē qdā aspirat: q̄ multi negant. idq; ipse
 potius affirmauerim: holocaustū & quæcūq; ab olos. i. tot⁹ deriuant: hol⁹: ho-
 litor: hortulanus: quo uerbo quantū meminērim solus utit^r Apulei⁹. **O** añ m
 ut homo homulus uel homātio diminutiua ab hoīe homeliū pilei genus græca
 quæ ab homuli. i. simul deducuntur. ut homogenia apud Lucre. homerus ho-
 meoteleutos. i. similiter desinens: homeptotos similiter cadens figuræ. **O** añ
 n ut honor: uel honos: & quæ ex eo deriuant: ut honustus: nā honus ut multis
 uidet^r aspiratiōe caret: licet qdā ita distinguat: ut tūc uelint aspirationē suscipe-
 cum corporis pōdus sig. cū uero animi minime: honorus propriū. **O** ante r
 hortor: horreo: horro: horx articulus: hornū ipsius anni unde orna uina Hora.
 dixit i epodo. horda bos pgnās: quæ postea sorda dicta. horidariū æs quod p or
 deo equiti romano dabat: hort⁹ cōseptū agellū sig. multis cōsitū. quibus uelca-
 mur holeribus: hortulan⁹: peregrina hora siue pulchritudinē siue tps seu ex tri-
 bus deabus unam significet horeū ab horo seruo cū unico r scriptum: horixon

nostri uisus terminus ab horos terminus. nam oros mons unde orades nym/
 phæ dicte carent aspiratione horcus. ¶ O ante f hos: hostium: hostio uerbum
 & quæ ex eo inclinantur: ut hostis: hostorium: hostimētum. ¶ V ante b huber.
 ¶ V ante c huc huccine. ¶ V ante d hudus, huuidus. quod tamen quidam non
 aspirant magis quam uda. ¶ V ante i huius huic hui interiectionio. ¶ V ante l hu
 lulo: hululatas. ¶ V ante m humus: & que ab eo deriuant: humidus: humor:
 humeo: a quo humesco: humo: humanus: humanitas & humerus. ¶ V ante r:
 huruca paruulū quoddā reptile: quod super brasicas precipue repit corrosurū
 folia. ¶ Y quod in exteris nominib⁹ tantūmodo scribitur pre se fert aspiratio/
 nē semp: sed de hac litera ubi de diphtongo scripserimus longius tractabimus.
 de aspiratione autē interim q̄ resiant absoluamus. nā cum de ea que preit uoca
 les in principio dictionis dictum sit. sequitur ut de media scribendum sit. ¶ In
 media igitur dictione duabus maxime de causis uocalibus aspiratio preponit:
 aut propter hiatū: aut q̄a uerbum in cōpositione simplicis tenuit aspirationem
 ppter hiatū: ut haenum: uehemens: inchoo: traho: ueho: prehendo: cohors:
 est. n. simplex teste Varro. mihi: nihil. sed nihil tamen a uerbo. simplici habet as
 pirationē: cum ex nō & hilum extritū sit. nihil & nihilū. ut scribit Varro. uaha
 aha: ohe. in exteris quoq; noibus: ut loānes. phaetō. paliphae. dānahe. euhius.
 qui & bacchus. helemosina. Ihesus. phemium. ¶ Demophohon cuius loco zo
 licū digāma ueteres tā greci q̄ latini posuerunt: id antē fecerunt firmandæ re
 buran. Jarūq; uocum causa: ut uegeor. niriior. & esset earum son⁹. ¶ Propter
 simplex aspiratum: ut āhelo: inhio: phibeo: exhibeo: cohabito: cohereo: exhau
 rio: dehinc: exhinc: abhorreo: adhortor: exhubero & similia: extera ut epheb⁹:
 antipophora: phemium: methodus, ephippia & similia, que simplicia i primo
 loco cōposita nō in medio habuere aspirationem. In fine autē dictionis e diuer
 so uocalibus postponit, sed in solis interiectionibus, q̄p apocopā ita pferuntur
 ut proh, oh, uah, & his similia. De aspirationē quā habent uocales satis dictum,
 nunc de ea que consonantibus subiungitur, differendum est. ¶ Cum quatuor
 sint oīno cōsonantes, c, p, r, t, que aspirationem admittunt, de his p ordinem di
 cere agredimur. & quibus in dictionibus primum aut mediū, ultimumue tene
 ant locum, & primum locū primo, deinceps reliquos a c littere incipientes oīlē/
 demus. ¶ Ch aspiratum ante a, ut charpo, chaones in epiro populi. charax hy
 storicus. character, figura, charybdis, charitas, chaleum. ¶ Ch ante æ diphton
 gum, ut chaeremō comicus poeta, chaerestratus, chaerea adolescens. ¶ Ch añ
 e, ut chelydrus, chelys testudo, schema, schenobates, qui per funes it extensos,
 schepiones ēt ueteres (teste Cice.) dixerunt. ¶ Ch ante i ut chion mulieris p/
 priū, chimaera, schisma, chison, cētaurus, chiotheca, & que a chir. i. man⁹ de/
 scendunt oīa. ¶ Ch añ l chlamis, chelausinos figura. ¶ Ch ante r, ut christus,
 chrylma, chrisohen⁹ agamēnonis filia, chrysaor q̄ ex meduse capite exilit, &
 q̄cunq; a chrysos. i. aurū deriuata sunt. chresis. i. usus, unde cathacursis figura.
 ¶ Ch ante o chorda, chosum unguentum choaspes fluius, chorus, chorea,
 choraules, choragium, duct⁹ chori, schola, scholaſtic⁹, scholaris, coronā quēq;

des n...
lio uerbi
nte b hui
n quidam
C Var tel
midus: hui
rus. C Var
rept corol
lefert aspi
ius trachib
ea que pre
bendum sit
spiratio pre
nuit aspirat
re hendo: cel
ro. Simplicia
scribit Varro
ae dicitur: m
voluntate
um loc. C
ito: coheret
e: uetera: uer
e simplicia
de dictione
topa ita p
ales satis d
C Com qua
his p ordi
ultimae u
incipientes
poli. chara
ante a dipht
scens. C Ch
nesit exten
on mulieris
hir. i. ma
er, ut chris
apite extit
cursis figa
rus, chore
rona qu

dici Cic. putat licet Feli^o p^op. ablatā dictā esse aspirationē. ¶ Ph ante a ut ph a
lere: pharao: phariseus: phaon: phetō nā fama ideo per f scribit^r, quia latinū fa/
ctum uideri potest: & latini ueteres testimonio Cic. solas uocales aspirabāt. nūc
recepta sunt pauca, de quibus sparsim cum peregrinis dicemus. ¶ Ph ante æ
phædon philosophus: phædra mulier: phædria adolescēs: sphæra: quā multi de
tracta aspiratione spera dicunt: latine globus. ¶ Ph ante e ut psephone q̄ pro/
serpina in græcis. n. noibus p in ph a latinis plerunq; uertitur & ediuerso ph in
p ut tropheum: sphaerae. ¶ Ph ante i ut phiala phineus: sphinx monstrum nam
filius licet a philo amo deriuari qbusdā uideat^r tamen p f quia latinū habet scri
bi consuevit: & nulla est grāmattice pars quæ tam crebro imutata q̄ orthografia
inueniatur: ueluti etiā Quintilianus testimonio nobis esse potest philosophus:
& quæcunq; phi lram græcā habent: ut philippus. ¶ Ph ante l phlegeton: phle
gias ppriū: phlegra loc^o: unde phegre^o deriuatum: phlebotomo uenas incido.
¶ Ph ante o phormus uiri pprium: phorbas: nā forma licet ab eo: q; dorienses
morphā dicunt: cōuersum uideatur per f tamē scribit^r. ¶ Ph ante æ diphton/
gū: ut phoenix uiri pro. phœbus phœbe: phœbenicia regia phœnissa. ¶ Ph añ
r phryx phrygius: frixus helles frater: phrinicus: nam frigus licet a phrito idest
horreo descēdat p f tamen scribit^r. ¶ Ph ante u ut phucus quod tñ per f uidetur
scribi debere cum uin u mutātū sit: sed ita scribebāt ueteres: quin ut ēt testis est
Cic. fruges prophryges: & purgæ apud Enniū lectū semper fuisse p pyrrum di
cit fuga autē & fur. quæ græca sunt p f tamen scribuntur ex usu ueterū. ¶ Ph
ante y ut phyton serpens phitum p̄cium qd̄ p re locata accipimus: unde emphy
tiolis est autē phiton planta. R lra in græcis tantum noib^o aspirat^r & in eis qui
dā perpetuosi ab r initū habeāt: ut rhetor: rhesus: rhodus: rhadamātus: riphæi
montes rōpheā: in medio quoq; post r geminatum: ut pyrrhus: pyrrha: tirrhen^o
q̄obrē cum rheda (teste Quint. uerbū sit gallicum carebit aspiratiōe. de rheno
dubium uideri pōt: nā cū a rhe idest fluo uideat^r descendere admittere aspiratio
nem uidebitur. rursum cum aliunde nomē habuisse potuerit ea carere: nā rho/
danus fluui nomē: & rhoda opidū iuxta flumē: qm̄ a rhodio colonis dictū est:
ut Lactan. in. iiii. ad pbum uolumine: & Hiero. testis est: aspirationē nō respuet:
porro autē aduerbium & ringo uerbū: & qdā alia quæ a græcis accipimus: uel
aspiremus uel nō (ut ego sentio) nō refert: cum iam latina esse uideant^r: & cum
a græcis effluxisse dephendant^r: ut Roma: q̄ prius ualentia credit^r appellata: in
de qā græci romē robur nocant roma sit noiata: remus autē & romulus cū a ru
mine. i. māma dicti scribant^r aspirationē renuunt: de r lra haçten^o dictū sit: nūc
reliqua psequamur. ¶ Th añ a ut thalia: thamis: thalamus: genialis camera.
¶ Th añ au diphtogon: ut thaumas pprium: unde thaumātias uel thaumātis
iris celestis arcus dictus. ¶ Th ante e ut therlites: thermophile: & quodcunq;
uerbum a thero. i. calefactio descēdit: ut therme thetis mater achillis: thebe: the
salia: theophilus: & quæcunq; thaeos. i. deus deriuant^r, thesis: thema &c. q̄ a the
si inclinant^r: ut cōpositum hypothesis: epithema therfander proprium: theseus

Th ante i thiadamas niri proprium: thioneus bacchus: unde thiasus. **Th** ante o ut thoas propriū. tholus quod tholā qdā neutro genere dicunt in media tēpli camera locū: i quo deuotæ primitiæ aut exuuiæ figebant, thomas thorax. **Th** ante r ut thrafo thrasibulus: trasillas thrax uel trex thressa: thraix thraissa threix threissa thracius thrac⁹ threicius. **Th** post s ut sihenelus capanei filius auriga Diomedis. sihenoboea & quæ a sienos. i. potētia deriuant omnia. **Th** ante u thule insula in oceano: thus thucus thucidides istoricus. thinnus piscis: quem alii more græco thinnon dicūt. **Th** ante v tymbra tymbrens tir/sus thirsis pastoris proprium nomen. thim⁹ herba. **Media** i dictiōe aspiratio nunc inuestigāda nobis est. **A** ante ch ut achates: achilles: acheron: siomach⁹ machus: tachus: qui bachus dī: lachesis: callimachus: lachrima: andromache & amache. i. pugna deriuata omnia: ut aristomachus: grachus: cachinus: cachinor brachiū: & omnia a brachys. i. breuis deducta: ut brachylogia & id genus alia. **C** ante ch: ut bacchus bacchanalia: bacchilides lyric⁹ poeta. **E** ante ch: ut erechteus echin⁹ siue piscē siue tecā illā insutā spinosam quæ castanee seu uas si gnificat ad lauādas manus: in eius mediū superne porrecta situla aquam tenui ac prominenti immittit foramine: echemitia pytagore discipulis lex imposita & echo uox repercussa: echidna mōstrum: echalia. **I** ante ch ut asichos. i. uer/sus derinata ueluti distichon: tetrasticon & similia. **L** ante ch ut calchas: pulcher: sepulchrū ambo latina: telechines sacerdotes matris magne ut quidā aiūt demones. **N** ante ch ut brāchiæ piscium: ut ita dicā remigia: rāchus q̄ neruos cōtrahit: anchora ex usu cū græci nō asperent spiritū habuit crassum: āchises: elenchus tā argamenti species quā lapis cōchile concha testudo maritima & tuba. **O** ante ch: ut parochus quod uerbū **H**or, in sermonibus ponit, est autem a græcis tractum, nomē: quod uehicula precat: archelocus filius ātenoris: archi/ locus poeta: cochilarium: cochilea quæ & limax a limo dicta: inchoo licet qdā in ter uocales aspirationē scribi malint. **R** ante ch ut orchus quod ut aspiretur usus obtinuit: cum græci in primo loco tantum aspirent: archetipus & oīa quæ ab arche. i. principium sunt deriuata: ut archemorus: comarcus. demarch⁹. ara/ barches: archelocus: archilocus: archita: filosofus: sperchi⁹: lurco ex usu aspi rationem habuit: & cicerone teste orchinus quod uerbū apud **Suet.** expositum inuenies. **S** ante ch: ut in deductis a schema: ut aschematon aschilus poeta tragicus: aschines orator. **V** ante ch: ut ophiucus aslhrum. nabucodonosor rex. **Y** ante ch: ut hiericho: monichus centauri nomē proprium: ut apud Lu/ canum. **A** ante th ut emathia: athene: atheniensis: athos mons, tathas idē pater: ut Suidas exponit: agathirsi populi, cathedra: ciatus: & ut Cicero putat mathones. **Ch** aspiratum ante th: erichtheus: erichthonius rex atheniensis. **E** ante th: ut phæton: phegethon: prometheus: epimetheus: ethica: tethus uxor oceani, method⁹ & methodica. i. doctrinalis lethus frater āphiōis letū: ut Varro quia lethe idē obliuione deriuari uoluit. Priscianus autem carere aspi ratione putauit: quippe qui a leo unde compositum deleo deduci uoluit. cethe/

37
 gus ut Cicero est autor. ¶ Ae diphthongus ante th: ut æther: ætherius: æthra p
 æthere & serenitate & matre thesei: diæth⁹ historicus: cinæthō æthiops tā pro
 priū quā nomē gētis. ¶ Eu diphthōgus aī th ut teuthras rex. uī teuthrania re/
 gio asiæ. ¶ I aī th ut pīrithous: tithōus sithōia regio: bithini populi: iapithe po
 puli. cithara musicū instrumentū. chrisolitos & quæ a lithos, i. lapis sunt deriu
 ta oīa & titheasīæ uirgines q̄ gorgones dictæ a libiæ flunio tithrasio. ¶ L aī th
 ut althea mater meleagri: amalthea capra quæ ionē aluit infantē, talthibi⁹ pre
 co Agamēnonis. ¶ N aī th ut smintheus apōlinis nomē: pētheus filius agaues
 rex thebæ: pāthus sacerdos: aricinth⁹: ātipophora: a cāthus: xātus: xātippe: la/
 bīrīnthus: zazīnth⁹ quæ a latinis sagūtus. nā e grācia teste Hiero. & Lactantio
 colonia i hispaniā ueniēs sanguntū cōstruxit, sed Prisciano teste uerbum inuer
 terunt romani. ¶ O aī th ut clotho: cothurnus: nothus illegitime natus. otho
 uiri p̄priū testimoniū Cic. aspirat chrisothenus. ¶ Ph aspirat aī th ut diphthō
 gus: apthōnius nomē uiri propriū: phthia unde phthius Achilles. ¶ R aī th
 ut parthus: parthia: orthographia & quæ ab orthus rectus deriuant: ut ortho
 goniū rector: angulor: bartholomeus parthēus fluui⁹ & mōs arcadiæ. ¶ S aī
 th demosthenes & oīa quæ a stenos. s. robur deriuant: ut eratosthenes: agatosthe
 nes & similia: isthmus & isthmia certamina ægīstus. ¶ T exile aī th ut mathe⁹
 mathias. ¶ V ante th: zuthus eoli filius. ¶ Y ante th: phyton unde phitius apo
 lo: pithagoras. cithera montes unde uenus cithera. ¶ A ante ph ut aphrodisia
 ueneris festa: aphricā quoq; dictā ueteres putarēt q̄ horrore & frigore careat:
 qā gre. phrice dī. aphare⁹ uiri prop. aphtanius: apheresis: catafractus miles ar/
 matus apud Proper. ¶ C aī ph ut ecphonesis uas ecphonema. i. exclamatio fi
 gura. ¶ E ante ph ephīopia equorū ornamenta. ephēbus ephemerides. i. diarias:
 ephira corinthus. ¶ Ae diphthong⁹ aī ph ut æphestio uiri propr. sunt tamen
 qui in secūda tīn sillaba diphthōgo scribi p̄bent. ¶ Eu ante pheuphoni. i. uocali
 tas uel cōsonātia. ¶ I aī ph ut deiphebus deiphile: iphigenia quæ & iphianassa
 iphicles frater herculis hīphile. ¶ L aī ph ut delphos delphicus delfin uel del
 phinus alpheus. ¶ M ante ph ut amphitrio amphictiones apud quos publi
 cum fuit totius græciæ concilium: & quæcunq; ab amphī inclināt prepositione
 ut amphibrachis: amphiteatrum & similia rōphea tæli genus triumphus. ¶ O
 ante ph ut ophiulcius tropeū. ¶ P exile ante ph: ut sappho unde sapphicum
 carmen. ¶ R ante ph ut porphyrus orphanus orpheus. ¶ S ante ph ut aspho
 dellus herba. ¶ Y ante ph ut iphen. ¶ Vltimum tenens locnm aspiratio in bar
 baris tantum inuenitur nominibus ut Loth: Ioseph Helisabeth. ¶ De aspira
 tione hactenus nunc tractandæ diphthongi sequitur locus. Cum igitur apud
 latinos duæ sint: de quibus in scribēdo maxime dubitari solet. æ & œ. de eis po
 tissimum tractabimus. nam diphthongus sexta quæ in græcis sæpe scribitur no
 minibus paucis postea nobis notabitur: sed institutum iam nostrū psequamur.
 ¶ Ae ante a ut æacus æacides. ¶ Ae ante alteram æ diphthōgum ææ in sula.
 ¶ Ae ante dædifico: ædes: ædicula: ædilis: æditus quem æditum ueteres dixe
 runt Varro, teste. ¶ Ae aī g ut æger ægrotus: ægritudo: ægritonia. In exteris

quæ ab ægeos descendunt: ut ægæus sin⁹: ægea gigas. ægoceros signū: ægæ⁹ p
 prium ægis scutum paladis: ægloga: æga mulier: ægon pastor: ægisihus quod ca
 præ fuerit la Æe nutritus. ut Lactan. scribit ægialius ciuitas: ægiale uel ægialia
 Diomedis uxor ægine mulier & urbs ægipt⁹ regiōis & uiri p⁹prium. ¶ Ae añ l
 ut ælianus historic⁹: ælius Varo. p⁹ceptor. ¶ Ae ante m ut æmulus æmulor: que
 aspiranda adducit choeroboscus: æmus mons: æmilis emilia familia ro. ¶ Ae
 ante n æneus æneides & æneades: nā æne⁹ p Prif. ab ære deriuatum ait. adhuc
 usquā nō comperi: sed hæctenus facit ænigma. ¶ Ae ante o ut æolus: æolia: æo
 lides: æolicus. ¶ Ae ante p ut apimontis nomē. ¶ Ae añ q ut æqu⁹ æqua æquū
 quod cum ecos deduci uideat⁹ æ diphthōgō habuisse nō debuit uersa cappa lit
 tera in q ut quod illi cointos nostri quintos dicunt. cū sit igit⁹ apud eos diphthō
 gus ei. e. pducta sed sine diphthongo scribi debuit: ut leuis cum planū sig. Ma
 lo ergo usu habēt diphthongon sicut & quæ ex hoc deriuant⁹: ut æquor æquitas.
 ¶ Ae ante r ut æreus: & quæ ex hoc deriuantur: ut æratus: æripidē autē cernā
 apud Verg. & Martialem p eripidē legimus: ærumna: ærugo ab ære. ¶ Ae an
 te s ut æs æris: æsi⁹ tā clamor q̄ feruor pelagi: & quæ ex hoc ut æstuo: æstas: æsti
 ua umbrosa per æstata loca æstuarua undarum apud Cæsarem & alios ebullitio
 fluctuumq; illisio æstiuo: æsculus æstimo: hæsitæ. peregrina ut æsop⁹ uiri propriū
 hæscilus hæscynes æson æsidones. ¶ Ae ante t ætas: & quæ ex hoc deriuantur
 ut æternus in peregrinis æther unde ætherius: ætera serenitas elementum & p
 prium: ætna unde ætneus: ætolia ætolus: æthiops deriuatur: ut æthiopus pia &
 quæ ab ætho. i. uro deriuant⁹ omnia. ¶ Ae ante u ut æunm. ¶ Dicēdū nunc de
 diphtongo æ quæ in media dictione inuenitur. ¶ Ae post alteram diphtongon
 æ ut ææa insula & possessiuum ut ææa circe. ¶ Ae post b ut belua uelut qui/
 dā uolunt: fabæi: phœbaeus lilibæ⁹ sicut & quæcunq; a uerbis circumflexis ue
 niunt aut nominib⁹ in a uel in e terminatis ut ptolomeus: ideus: ætineus bæus
 uiri nomen propriū. ¶ Ae post c caedo cum cecidi facit: celo & quæ ex hoc deri
 uantur: ut celum: uelut Eltus a celando idest occulendo. Var. autem a cauo dici
 existimat: cælius mons: celeas: cæsar cæsaries cepe. sunt qui etiam cerā his adii/
 ciant: sed cum a ceros deriuetur caret diphtongo. cæteri cætere cætera aduer/
 bium ut apud Verg. ac cætera: graius cecus. cecutio uerbum. cepi a capio prete/
 ritum. a peregrinis nascentia habentia. ¶ S ante c ut scæuus: sceuola: ascaea. n
 idest sinistra duci uidentur: sicut & sceua substantiuum est autem scena qui sini
 stra tam apte utuntur q̄ dextre. licet sceuolam a scindēdo secandoq; uolam qui/
 dum dictum existiment. sceæ porta troie. dirceus thebanus a fonte dirce. drace
 nasce ninium a masculino dracon alceus poeta lyricus cum aspiratione post c
 ut cheremon acheus uiri proprium. ¶ Ae post d daedalus & dedala telus apud
 Lucre. dedala circe apud Verg. idest uaria ideus ah ida: iudeus a iuda: demon la
 cedemon lacedemonia diadema. ¶ Ae post e ut leaena neæra mulieris propriū
 ¶ Ae post f ut faex: faecundus hoc tamen quidam per oe scribi diphtongum
 uolunt. ¶ Ae post g gætulia: gaetulus: ennosigæus qui neptamnus. figæum:
 apud Troiam promontorium: pangeum promotorium. ¶ Ae post i diēta uni⁹

diei nutrimentum: uel discretio & iudicatio siue locus iudicii: diæresis. ¶ Ae post
 latus læta lætum lælius proprium: blæsus idest paralyticus: clemens glæba læ
 na uestis: plætiq; plære q; plæra q;: læuus leua leuum: errât qui leuê cū plenum
 significat diphthongum habere putant: idq; ex scriptura greca est manifesti:
 ælea palæstra: hæleus centaurus: hæstrigones galilæa baiena. ¶ Ae post m ut
 mæreo: mænas bacchans mulier. mæon proprium: mæonia regio: mæoni?: mæ
 onides: mæonis bartholomeus: ptolomeus: chimera: meander fluuius. mæadri?
 mæandria mæandrium: & mæandrum genus purpure. timæus quæcunq; a uer
 bis nascuntur circumflexis: mæotis pal?. ¶ Ae post n ut næu? ætneus: dodone?:
 hymenæus. ¶ Ae post p ut pæspædos uenientia idest puer: ut pædia infantia
 pædagogus: pædomantia: pæonia regio: pæan laus apollinis. ¶ Post p aspira
 tum ut trophæum phædon phædronius phædra: phædria nomina propria: rhō
 pha hæsilis genus, unco prefixi ferro aphaeresis patos: phæax populus. ¶ Ae
 post q: ut quaero: quaerito: quaeslus cum lucrum significat. quæso. ¶ Ae post
 r taete ueluti quidā precipiunt: fraetus: fraenum: fraesus: fraesa fractum: quod
 ueteres frictum dixerunt: ut Plaut, frictum cicer, & Martialis fraesan fabam:
 praes praedis: qui a magistratu interrogatus in publicum: ut praeslet, qui cum
 respondet dī præs. & quæcunq; a pre incipiunt: excipiunt precium preces & ex
 hoc deriuata: & precor & deprecor: ita premo que omnia corripunt primam in
 exteris ut haepraeus: thymbraeus: astraeus: astraea: muraena tam propriū quā
 piscis nomen: grecus grecia ab eo quod ē grex: qui rex fuit thessalie. ¶ Ae post
 s ut saeculum: sepe ueluti quidam saeri? semen semētis: in peregrinis ut phari
 saeus isaeus orator Vespesiani tpibus: & alius demosihenis preceptor. musaeus
 uates. ¶ Ae post t taeda taedet taedū: taeter taetra taetrū: telum autē caret di
 phtōgo: taenarus laconiae promōtoriū: citheron tiriheus poeta: etaeus quia ab
 ceta clytēnestra. ¶ Post t geminum cittaea urbs, post acēon uiri propriū acleus
 & post t geminū: secundo que aspiratio ut matthaeus: atthae? uiroꝝ propria:
 post ut aristaeus. ¶ Ae post u ut uenundo: ueneo. Ae post y ut lvaus. ¶ Ae ue
 ro in ultimo dictionum loco inuenitur in prima declinatione per oēs calus in ae
 terminatos siue ae graeca siue latina nomina sint: ut scribae enae anchisae: he
 lenae. sed sola terminatio in noiatiuo tantum diphthongum non habet, & relati
 uum quae: & interiectio uae. & prepositio pre. & peregrina interiectio pape.
 ¶ Nunc æ diphthongi sequitur tractandus locus: & primum eius qui primū in
 uerbis tenet locum. ¶ Oe igitur ante a ut œagr? orphei pater. ¶ Oe ante b ut
 œebalus lacedemoniorum rex tyndarei pater: unde lacedemonia œebalia dicta:
 & possessuum œebaliua. ¶ Oe ante ch ut œechalia locus: œeconomus. i. dispēsa
 tor: œeconomia dispensatio. ¶ Oe ante d ut œedip?: œedipodes: œedipodimedes.
 ¶ Oe ante n ut œenophox: œenoria: & quæcunq; ab œenos idest uinum sunt de
 riuaata: œeneus etolie rex pater meleagri. ¶ Oe ante o ut œeos attice populus.
 ¶ Oe ante s ut œesrum & œesrus, quem Romani (ut Vergilius inquit) asilum
 uocant. & est ubi spiritus concitationem significet, Vt apud Orphea in princi
 pio argonauticon & Iuuenalem. & Statium in primo thebaidos, ubi Lactan

tius ait fontem apud sículos fuisse huius nominis ubi musæ colerentur.

¶ Oe ante t ut ceta mons unde cetheus.

¶ Diphtōgus q̄ medium tenet in uerbis locū nūc tractanda est. **¶** Oe diphton
gus post b ut bæbeus i prima tantū sillaba paludia nomē eubœa unde eubœus
eubœa eubœum: & dissoluta diphtōgo euboicus: sicut ab eo q̄ est acheus diciē
achalc⁹: amebœas uñ carmē amabeō: eribœa alcati filia quā telamō cōprimēs
aiacē genuit filium: mœlibœa purpura a nomine insulæ i qua tingit⁹: molibœ⁹
uiri propriū. alphælibœa propriū mulieris. sihenobœa quā Home. antiā uocat
protei uxor. **¶** Oe post c ut cœpi anomalum uerbū cœna coenaculū coenatio
cœt⁹ a cœundo dictus: extera ut epicœnū. i. promiscuū cœmiteriū. **¶** Oe post
ch aspiratū ut choerilus poetæ nomē proprium: chæra despetræ. **¶** S ante c ut
obscœnus aspirato post s ut schœnobates qui per funes it extensos. cœus ex ty
tanibus unus meœnas. **¶** Oe post f ut fœmina fœnum fœtus fœnus fœdus.
¶ Oe post g ut tragœdia lagœdia uas uinarium. **¶** Oe post l ut melœdia quod
corrupte melodia dicit⁹. synalœpha q̄ ab imperitis sinolimpha scribit⁹. pathos est
solœcism⁹. **¶** Oe post m ut comœdia mœnia pœnorum damœtas. **¶** Oe post
n ut mœnceus trium sillabæ & cum e in ultima creontis filius: mœnci⁹ illa
barū quattuor t h̄is in penultima ante i patroci pater: inde mœnetiades patro
cles dictus tam. n. patrocles q̄ patroclus apud Home. legit⁹. **¶** Oe post o ut boœ
tius transpositis sillabis: nā græci bœotia & boetia scribunt sicut ciex quod lati
ni ceyx dixerūt: alsalmorpha forma: & plæræq; similia proœmium. **¶** Oe post
p ut polipœt⁹ perithoi fili⁹: penula uestimētū pœna pœne pœnitet. **¶** Oe post
r rhœus cœtaurus cœsus rex lidorū, proetus sihenobœæ maritus quo falso ac/
cusante de stupro bellorophōtē eū ad iobatam misit socerum: ut interficeretur
rhetœum mons ubi aiæ sepultus est. **¶** Oi diphtōgus apud latinos scribi nō
solet: & nequidē in dictionibus græcis: diuiditur. n. diphtongus ut mantoi didoi
panthoi lathoi: unde patronymica panthoides lathoides. **¶** De diphtongo ha/
ctenus dictum est: nunc ostendendæ dictiones quæ hipsilon habent. **¶** Y ante
a ut hvades stellæ q̄ succulæ a latinis sunt dictæ: hiacynth⁹ lapis & puer & herba
¶ Y ante b ut hybla hibleus hybrida hybridæ: ut quidā hybrides a singulari ntō
hibris. dicunt⁹ canes qui ex imparibus parentibus nati sunt. i. ex uenatico & gre
gario. Vnde Hora. per similitudinē dixit hibidria quid dicā cū Persius de quo lo
quitur calzomene parentes habuerit græcum & romanum. **¶** Y ante d ut hy/
dria uas aquariū: unde & nomē habet ab hidor aqua: sicut & hidria serpens.
¶ Y ante l ut hyle materia unde aliqd fiat: sicut & sylua: unde Cic. ois huber/
tas & quasi sylua dicendi. hilæus centaurus: hisax canis in buco. car. apud Ver.
hilas herculis puer & apud Tranquil. uiri proprium. **¶** Y ante m ut hymettus
mons atticæ. **¶** Y ante p ut hypocrita & quæ ab hypo prepositione incipiūt ut
hypothesis & q̄ ab hiper præpositione fiunt: ut hypbaton hypbole hipthesis hi
pmetrum hiperion. i. sol & similia. **¶** Y ante r ut hyrtacus unde hirtacides: hy
rticus neptuni filius ex Alcione Atlantis filia pater prionis. **¶** Y ante s ut hy/
seron protheron: & quæ ab hysleron deriuantur omnia: ut hyslerologia. nam

39
 hystoria pignorantiā cum y scribitur, hisopus herba, in mediis uerbis ypsilon ita
 inuestigat. ¶ Y post a ut cayster fluius. ¶ Y post b ut libya tam mulieris pro/
 priū, quæ filia fuit epaphi mater uero Cusiridis q̄ regio. sibilla, biblia, ge. neutri
 numeri pluralis, ut rhetorica cum codicem significamus, & phisica q̄ faciunt bi
 bliog̃ rhetoricog̃, phisicorū. Hinc bibliopola qui libros uendit a biblion q̄ li/
 brum sig. & polo prima longa uēdo. biblis, p̄priū mulieris, birla. i. corium, cam
 bises filius citi, p̄sbyter q̄ latine senior, bombix uermis unde bombicin⁹, labirin
 thus, abissus babilon. i. cōfusio, abydu, bissum purpure tinctura, & bissus teste
 suida. ¶ Y post c ut cylindrus, pherecides historicus, q̄ prim⁹ apud gr̃cos solu
 ta scripsit oratione, cimba, cimbalū, cimbium uas cynosura sidus cyneæ, petræ
 q̄ simplegades noiantur, cimothee nereii filia, circlus & ab eo cōposita ut hemi/
 ciclus, ciclups, qui latine cocles quasi ocles teste Varro. dicit. Thucidides histo
 ricus nobilis anticirha insula citifus herba, cillene in arcadia mōs. unde cileni⁹
 mer. Home. teste ubi laudes scribit mercurii. cimeæ ciuitas. ¶ S antecede sci
 thia, sciph⁹, & r præunte, corcira itē cirtea urbs. cirene patria, callima unde ci
 reneus. scilla, scillas canis, cignus, cimon pro. uiri. cilix & cilicia, ciprus unde ci/
 progenia, & cipris uenus dicta, cipellus rex corinthe, sicion ciuitas alcione q̄ lati
 nis alcidonia teste Varro. ciachus cidon ciuitas crete. unde cidonia mala. Cer/
 cion latro, quē theseus attica occidit, ut de laudibus helenæ scribit Isocrates. Ci
 parisus puer & arbor phorcyn. ¶ Ch aspirato antecede, pchita insula, archi
 ta philosophus. æschinus æschines demostenis grauis aduersarius, aphibrachis
 & quæ a brachis. i. breuis oia inclinata sunt conchile. ¶ Y post d ut cymas hecu
 bæpater, dyrrachium oppidum. aditum cū tēpli locum sacrum sig. sandix apud
 Verg. herba licet id Pli. miret lib. xxxv. natu. histo. qui fieri eam hominis diligē
 tia posse putat: diota uas anlatum. hedimeles & quæ ab hedis idēst dulcis deri
 uantur. ¶ Y post e ut cevx transpositis litteris gr̃ci enī cvev dicunt. ¶ Y post
 g ut gyges p̄prium uiri. ogygea in antepenultima tamē syllaba insula, gyrtū ci
 uitas gypsum unde, & uerbum gypso in quo aut emplastro ut Cicer. ad treb. de
 medea locutus eam gypsatis esse manib⁹ dixit, & gypso qua uis re obturo. ut co
 lumella in rebus rusticis, qui repleta cum cōfessim gylara sunt ægypt⁹, gymnos
 unde gemnasium & gymnosophilie, agyleus uiri propriū. ¶ Y post l ut calybes
 lydia uerso. v. in u romani ludius. & ludia & ludo teste Valerio maximo dixerūt:
 lycia regia lvsias oratoris nomen demostenis tpe, & arcadie urbs clype ut Pli.
 asserit. luctos crete ciuitas, unde lvsirus idoneus olimpus mons: & celū calidon
 ciuitas. lyci⁹ apollo a lyce quæ apud ueteres gr̃cos lucē significabat. unde apol
 lo lycie grineus dictus ab Homero, lycus annis ut Quintus curti⁹ & multi alii
 meminerunt, lycaon & oia quæ a lycos idēst lupo sunt deriuata: ut lycomedes
 apud Plotū. Lygurgus lycophon. itē inclutus quod gr̃ci simplex habēt clytes
 idq̃ frequēter solet accidere, nam clyno dicunt gr̃ci: nostri non nisi cōpositum
 ponunt, inclino: declino & similia. Ita i duo cum gr̃ci dio, indico nostri, illi di/
 co sicut & diegnimi, nā dicare alteri⁹ lōge significationis est, hisq̃ similia plera
 que inuenies. halis fluius. hippolitus hippolita, & quæ a lyo idēst soluo deriuata

sunt oia ut liæus bacchi nomē: lira: chelis: lynx lincis sera, & lince⁹ uiri propriū
 lilybeum in secundo tantum loco promontoriū siciliæ, polybius historic⁹, & oia
 quæ a polis, i. multi fiunt, ut polypus, polycarmus, polinices: polimphemus. nam
 constantinopolis: hesipolis: pōpeolis: neapolis, & q̄a polis, i. urbs deducunt oia
 earent ipsilon, chelidrus serpens terrestris: uixes clitemnestra: ut pote q̄a clitos.
 i. insignis deriuat, paraliticus, i. membris solutus. ¶ Y post m ut tomyrus regi/
 na galatæ. midon proprium uiri, & loci, unde mygdonines micene tam mulieris
 q̄ urbis nomē: thairis mulier: mirrha misterium res sacra. mirtillus pro nomine
 proprio apud Martiale licet ad homericum uersum illudat miazidontes uñ mir/
 midones in prima tantū syllaba, midas rex: mintor pater phoenicis, qui achil. p/
 ceptor fuit: unde amitorides dict⁹: mirtillus: miron statuarii nomen: mirtus mir/
 tor pelagus chlamis. ¶ Y post n onvx lapis uas: & unguē ēt sig. & q̄ ex hoc de/
 riuant: ut monich⁹: dionisius: a quo dionisia: bachanalia: & dionisi⁹ hois propriū
 missacollis baccho sacer: erenais furia Hiero. & q̄ ab onoma, i. nomē p̄ cōposi/
 tionē fiūt oia: ut sinonima ononima patronymica & his similia: nimpha: ciuiras
 rex cipri. ænigma ganimedes. ¶ Y post o ut moyses. quod & moles & mose⁹, &
 moiseus facit. ¶ Y post ph aspiratū: ut staphila mulieris propriū apud Plau. pilos
 urbs uñ pilius nestor ephiræ i. corinth⁹: licet alia ēt urbes sint ephiræ dictæ. si/
 phil⁹ ciuitas: termophile oia q̄a pile, i. porta deriuari uident: ut ppileū qd̄ ante
 portā. hisiphilæ pitagoras philæ urbs pilades: prophirius: pigargus auis: pitil/
 ma ludus lacedemoni⁹: piguē⁹ zephir⁹: pirra deucaliōis uxor: pirrha lignorum
 strues incēsa: pirrhene & q̄a pir fiūt oia. pigmaliō pithius: & pithon urbs i pat/
 naso. pilander poeta: pirgo polices: & quæ a pirgos, i. turris fiūt oia: sepia piscis
 genus. papir⁹. ¶ Y post r ryx unde uen⁹ circina amarilis: hierico: amphitrio cha/
 ribdis corimb⁹: bebrix gēs: chriseus sacerdos apollinis. unde chriseis patronimi/
 cum: phrix quod teste Cic. frux uetustissimi & fruges dixerūt nostri trimo pria/
 mi mater: licet qdā zeulippē uelint noiātā, coricum antrum: coridon uiri propriū
 dorclus & quæ a dori, i. lācea fiūt oia: ut dorilas: doriphor⁹ & similia: eurithus
 & quæ ab euri, i. latum descendūt oia: ut euridice: euribates euridamus. Euripi/
 des autē ideo nō habet ipsilon: & non ab erax descendit: sed ab europa: ut etiā
 Priscianus dixit: gerion rex: gario uerbum, unde garulus uersa ipsilon in u. bari/
 lus uiri proprium apud Iuue. & quæ a baris, i. grauis & molestus descendunt oia.
 grillus xenophōtis fili⁹ philosophus. driades & amadriades. & oia q̄ dris, i. quer/
 cus descēdunt. cristallus. strimō thraciæ fluui⁹: unde grues strimonix. erithreus
 rex: unde mare erithreum, i. rubrū. mare rubrum appellatū etiā. Quintus cur/
 fate⁹. eritheus cui boues sustulit Herc. ut Isocrates de laudib⁹ helenæ scripsit.
 chrisothemis agamenonis filia: & quæ a chrisos idēst aurū deriuant oia: ut chri/
 solit⁹ corisator qui ex capitis medusæ perseo obtruncatæ natus sanguine est cū
 pegaso. ¶ Y post s ut elepsidra instrumentum astrologicum: in quo horas meti/
 mur. & meretricis nomen: & iudicandi locus. & uas quod plenum aqua in con/
 tionibus oratorib⁹ adhibebatur, teste Suida & Plinio significāte. Sisyphus post
 secundum tantum. s. siagrus & cætera quæ a sis, i. sus nomen habent: ut mne/

50
 mosine musage mater, trāfillus pprīū uiri. cylla, cyllēlla. nā cyllis grēcē dicit ab
 syrtus frater medeæ & quæsiro. i. traho descendūt oīa, ut syrma cauda q̄ a tra/
 gœdis trahebat in pulpitis. siria, assiria, psili libiæ populi. psyllā pusillā quoddā
 animal: ut in mesenia menāder ostendit & epicharmus, & aristophanes scripse
 runt. psyllā herba, psyllus fluui⁹ archadiæ. syncopa & oīa quæ cū sūn præponū
 tur cōpositione, ut synonima, syntesis, sinalepha, systole, simplegades, sineresis
 & id genus alia, sincopātha & quæ a sicos. i. sicus deriuantur alia. marsyas tam
 fluminis quā uiri proprium, sylla in mari infestissimus inimicus. ¶ Y post t, ut
 tydeus: unde titides astiages filius cyaræ regis lidiæ: & cætera quæ ab asti fiunt
 quod urbē significat, ut astianax filius hectoris qui ante patris obitum scaman/
 der dicebat. Hom. teste. timbra herba: unde timbræus apollo: licet eum alii ab
 imbre dictū timbræum putant (ut Macrobius) tindareus unde tindaris hele/
 na & clitemnestra tindaride castor: & polux titirus. post t secundum butirus: tir/
 theus poeta, tiros ciuitas aphrice. tirenus. i. tuscus, tirannus: thirsus, unde thir/
 sopherus baccus ab orpheo dictus: agatirsi populi scithie, mitilene & mulieris
 & oppidi nomē: & etimologia: & oīa q̄ ab ethinos. i. uer⁹ fiunt: ut ethimologus
 dactilus tā pro pede uersus, q̄ p is qui Iouem aluerūt, quicabiri coribantes & te/
 lechines etiam dicti, & ex his deriuata: ut dactilotheca. i. digitale. thirsus pastor:
 thimnius herba: tilus urbs: latirus, lixpaius, tilus isula: archetipus: & q̄ a tipos
 idest forma fiunt. tithis uxor oceani. Nā nereis caret ipsilon, orthigia insula. i.
 delos rhadamantis rex. licet uerso ipsilon in nunc potius rhadamantes dicatur.
 dithirambus bacchi nomē & carminis genus, & quæ a thira. i. porta fiunt oīa:
 ut pthiron locus ante ianuā quod uestibulum quo iurisperiti utunt uerbo,
 rhiestes ithiestes itiphalus priapi nomē. ¶ Y post x, ut xyllus ambulatorium uel
 porticus circum circa domus impluuium. ¶ Y ante i in eadē syllaba hoc ē diph/
 thongon faciens non inueniē nisi sequēte uocali, ut phlegias rex, oritythia quā
 boreas rapuit filia pandionis, illit hya. i. diana. arpyxa turbo & monstrum. Ante
 eius diphthongon ægyeus bacchi nomen. In fine autē diætioneis quod sciā nul/
 lum apud latinos nomen præter apimontis nomen. ¶ Ultimus a principio no/
 bis propositus de scribendi scientia restat locus quidem cōsonantiū suo loco po/
 sitione erudita tractandus fuit, sed cum in his multa considerari soleant de ge/
 minatione consonantium duntaxat perscribemus, quia & hic etiam locus late/
 magis patet: & hic mihi non tam ueterum rationes referendæ, q̄ de orthogra/
 phia eminentiora decurrenda. Nam quod nonnulli inter puncta notandi periti/
 am huic parti tribuerunt: eos errasse equidem semper sum arbitrat⁹. nam cum
 & coma, et colon, & periodon nosse rhetoris esse palam sit: nec minus pronun/
 ciandi peritiā: ut eorum sensus tulerint: poposcerintq; ne grammatici quidē,
 potius quam oratoris esse existimandum, quamobrem est uerbis in quibus grā/
 matici cura consumatur nulla parte suffragari inueniantur, sed pronunciantis
 spiritum intercludere a scribēdi scientia. id se iunctum esse putandum est. sicut
 nec Priscianus aut alius ex ueteribus grāmaticis: ut cætera quæ ad grāmaticū
 pertinerent tradiderunt docuit. contra autem tum Cicero tum Quint. Fortu

naciantur & plerique alii has respirandi docuerunt moetas, licet graecorum quidam accentum regulis haec subicere maluerint, ex quo manifestum est, si grammatici etiam scisse haec intersit ad hanc tamen scribendi scientiam non attingere. Item facilis illa est, sicut & frigida in quibusdam animaduersione, quod a ueteribus multa immutata sunt, ut cum illi sponsonerent Varrone testis, foedusum pro foederum, plurima pro plurima, meliorem pro meliorem, asena pro arena, iannitos ianitor, camoena carmoena, inde eliso R. camoena quodque Ciceronis temporibus quoties sit littera media uocalium longorum uel subiecta longis esset geminaretur, ut causa & cassus, diuisiones quodque utroque uersus multa dicerent, ut here & herisibi, & sibi & quod p. i. saepe uonerent, ut optimum maxumus decumus. & o loco u ut seruos coruos, pro seruus & coruus. & iter duas uocales hiat effugiedi causa aoli cum foneret, ut ofum ofis pro ouum & ouis. & cum gaium significare uellent C. scriberent, quae littera iuersa hoc pacto Caiam mulierem declararet, & n exēpta littera, & contra s geminata Cossules. & in nominibus propriis pronomibusue una aut altera saepe tertia littera integrum multo longius nomen significarent ut P. Publius. Sp. Spurius. Mar. Marcellus. alii differentiales omnibus notissimas annotandas esse notauerunt, qualia sunt at coniunctio cum t ad propositio cum d littera, cum prepositio ablatiua cum c coniunctio uel aduerbiū temporis cum q tribus sequentibus litteris, ut est uortex per o & nertex per e, quatenus aduerbiū, tum loci tum temporis, & quatinus coniunctio, uedico & uindico, quin & quae post s litteram e habeant, ut scauus sceuola scedula. i. scriptura priuata: scio scindo, scena obscenus & q ante i sequente altera uocali t habeat: ut iustitia, amicitia p t non p c scribenda: quoniam omnia ex grammaticis regulis cum pauca ita sunt i promptu ut de eis dubitare debeat nemo, grammaticum dico non pistorem, aromatarium aut alium quēuis idiotam, nō. n. nunc propositum nobis est, aut ueterum a iunioribus emendatam scripturam, aut inusitatā recensere: sicut nequidem quae ex deriuatione apud Priscianum disci potuerunt memorare: & multorum imperitissime scribentium errores emendare: quod esset infinitum. si qua tamen instituto nostro sese offerent annotanda, non ea praeteribimus. iam ad nos redeamus.

¶ A ante b geminum, ut sabbatum, abbas, quod nomen Hieronymus hebraeae linguae peritissimus apud hebreos dicit patrem significare. **¶** A ante c ut accedo & quicquid componunt ex ad & dictione a c incipiente, ut accomolo, accino & similia. saccus, bacca, baccus, flaccus, uñ flaccesco uerbum ut quidam dicunt: baccar, uacca, quicquid uacat corripit unde descendit. **¶** A ante d ut addo, addisco, & quae ex ad fiunt & a uerbo incipiente a d. **¶** A ante f ut afficio, & ubi uerbum ab f incipiens componitur cum prepositione ad ut affero. **¶** A ante g ut aggero aggeris, & in ceteris ubi ad propositio componatur cum dictione a g incipiente. aggero similiter prime coniugationis, unde exaggeras. quoniam ab eo quod est agger pro terrae tumulo deductum habet g duplicatum. **¶** A ante l ut allobros gens galliae, allido & quae ab praegallus, gallina, calleo quoniam astutus esse significat, unde callumnia teste albino callis uia, nam cales opidum corripitur. fallo, pallo, idest uagor. palleo. in aliis autem de

notatiua uel uerbalia unico l scribuntur: ut Iuuenalis: martialis: flunialis: feralis
 in geminat: uallis: uallā: interuallā: uallo uerbū: ab effero allatū: uall⁹: pall⁹ acu
 tus in uitibuspedamētū ad quod tradunt uites: ablaqueant⁹ q. Ver. exacuūt alii
 pallos furcasq. bicornes: & uallus uas, qui & uānus noiatur p diminutionem di
 ct⁹ uallus. sunt qui malo gemino l scribāt: sed Diomedes potius unico scribēdū
 esse asserit. malle & mallem tamen dicimus qui uellem & uelle: hallucinor. pal
 la uestimentū. pallas palladis. & pallas pallantis: callimach⁹: callidorus. sunt tñ
 q l geminari uellint metallū, quia metallo. i. ex gro. l. geminata, allegoria: mima
 lones bacchæ. ¶ A ante m ut ammoliō. licet hinc multi nolint ad in suā conso
 nantem mutari. ut admoliō malint dicere: sicut ad moueo: admoneo: mamma,
 ammodo: grammatica: grammaticus: & oīa q a gramma fiunt: ut epigramma.
 ¶ A ante n ut annitor: & ubi ad cum dictionē ab n incipiēte cōponat⁹: ut anno
 to: annus: unde annona qcquid in anno colligit ex p diis & mēstrua solutio: tirā
 nus: cāna: cānabis: pannus unde panutia: baucis apud Pres. stānum metalli spe
 ciem sig. annibal: lanna, unde subanno. ¶ A ante p ut appono, & in cæteris in
 quibus ad in p mutat⁹ cōpositū cum uerbo a p incipiente: ut apprime: sappho:
 capparīs herba: capadox populus capadocia. ¶ A ante q geminum non inueni
 es: sicut neqdē unquā q geminatur: nam d sequeute q in c mutatur: ut acquiro:
 qcquid nequid repetitū esse uideat⁹: & quicquā similiaq. ¶ A ante r ut arrideo
 & quæ ex ad & uerbo ab r incipiente fiunt: carrus spēs uehiculo: barr⁹ elephas
 farris nomē: farrago: & ut ascōius & marcellus uident⁹ significare ēt nefarius
 farratus: ut farratā pueris plaudentib⁹ olā: farracum uehiculo gen⁹. Varro tā ui
 ri ppriū q Varrus qui distortos habet pedes: marra instrumētum rusticū catar
 rus. i. pituita: p arrasius pictor: marrubiū herba: farranum a calore. ¶ A ante s
 ut assisto: & alia in quib⁹ ad ppositio cōposita cum uerbo ab s incipiente d i s mu
 tauit. assiduus siue ab assideo deducatur: siue diuitē cōtinuū ret sedulum sig. as
 si asseris: fortassis fortasse: Bassus uiri proprium nomē. Bassa mulieris ppriū
 bassareus baccus: bassarides baccæ. Cassius: massurius uirorum propria: massa
 imperatoris domitiani morionis proprium: cassandreus uiri proprium, Cassus:
 a careo: incassum: cassis & cassidis: uel cassida cassidæ: fassus fassa fassum: sicut
 & fassis. ¶ A post s habuere lassus: nam laxis per x est dilatat⁹: unde laxo uer
 bū: sicut lacero a lacerus: & saucio a sauci⁹: passus a patior: & a pador. & passus
 nomen: passim: passa uua est. ēt passum neutro genere: & musto cocto. i. sappa.
 uel de fruto, quassum a quator: tasso uerbum iteratiuum: crassor uerbū & cras
 sus nomē classicum tubæ sonitus: male p tuba ipā a qbusdā ponit⁹. classis naui
 & nauium multitudo: massagete populi: massili p massilia gens in africa. nam
 p gēte galliæ primā habet breuē: massicus unde massicum uinum. ¶ A ante t
 ut attingo: & cætera quæ ex ad & uerbo a t incipiente fiunt. Mattheus: mat
 thias: battus uiroꝝ ppria. batthiades. i. callimachus batti filius: attagenæ aues
 licet attagen dicat Flora. ¶ E ante c geminum: ut pecco peccatum recido: ex
 te & cadoproducitur enim primam: ut apud Lucretium. Propertiumq. uideri li

cēt, eecūm, eecam pēceēum & eā. in exteris ut ecclesia. i. conuocatio siue con-
 cilium: licet uulgus imperitum pro templo nūc capiat. **E** ante d ut reddo, red-
 duco cū primā habet longā: nā est qū corripit. **E** ante f ut effugio, effugium
 locus unde aliquis se erumpat in fugā. qcquid dicat Ser. & oīa quæ cū ad & uer-
 bo ab f incipiente fiant: in cæteris autē cōpositis ab ex p̄positione x nō mutat
 in aliā cōsonantē: elidit etiam si uerbū cum quo cōponit ab f incipiat, ut exhibi-
 le, expes, idq; mea quidē sententiā perpetuo. quicqd Isidorus & alii docere tenta-
 uerint: refert cū distare significat. **E** ante l ut uello uellis. nam uelo uelas usq;
 uelum unico scribitur. cello unde antecello, procello, excello: procella, nam cæ-
 lo cælas, sculpo uel occulto unico l scribenda sunt, pello pellis & composita, ut
 appello, nec minus appello appellas, cuius simplex in usu non est. Bellū neutri
 generis, & adiectiuum bellus bella bellū, & bellatula apud Plau. bella, bellatu-
 la cōscēdetog. nam Belus proprium unico l scribit. intelligo, intellego, cancel-
 li. Bellorophontes. telum. n. tam qui cū diphthōgo q̄ qui genuino l scribit errat.
 macellum locum romani dixerunt ubi coacta omnia quæ ad uictum pertinebāt
 quod ibi domus fuerit: cui cognomen fuit macellus: quod ibidem fuerit publice
 diruta: ab eo deinde macellum dictum. mellitus quod quidā mellitus dicunt (ut
 apud Catullum) per syncopam dictum uideatur. imminet autem pachiuo mel-
 lita de qua catelli portari mellite dicebātur, auellana, clitelle: unde muli clitella-
 ri: qui in clitellis ferunt sarcinas, ut dorsuari qui in dorso nos subuectāt: stellio
 animal stella q̄ si ignis stilla (ut ait Quint.) fellis: mellis: & cæteri casus. gelli⁹ ui-
 ri proprium: helluo tam uerbum q̄ nomen. cum habeat aspirationem. nam com-
 positū ab ex & lauo unico l scribitur: tellus: pelliceo, pellex: nā pelax unico l scri-
 bitur. i. multa uersans. pelliculo. i. corticem depono, & demo ut i piris pomilue:
 & similibus, fella. Verbalia autem uel denominatiua fœminini generis in a de-
 sinentia unicum habēt l. quā regulā tradit etiā Caper: ut loquela, querela: cāde-
 la: tutela: clientela: suadela. Similiter adiectiua in le uel lis terminata non gemi-
 nāt l ut fidelis: crudelis: patruelis: & id genus alia. diminutiua uero n aut l aut r
 in ultima habētia syllaba in l geminū mutant n ut bonus bellus: asinus asellus:
 geminus gemellus, agnus agnellus: patina patella. r ut labrū labellū, ager agel-
 lus, tener tenellus: ruber rubellus, lucrū lucellum: libra libella: umbra umbella:
 miser misellus: capra capella: flagrum flagellum: flabrum flabellū: scalprū scal-
 pellū: sculprū sculpellū: dolabra dolabella: sacrū sacellū & similia. l uero ut ocu-
 lus ocellus, populus popellus: catulus catellus: fabula fabella: rabula rabella &
 alia hmōi. religio & reliq; ideo l geminatūt, ut syllabā producāt primā. uellem:
 uelle. nā uelim primā ut oēs sciūt habet breuē: pduellis: pduellio: pduello: nam
 sicut bellona dixerunt ueteres (Varrone teste) uellus lana quia a uello uellis di-
 cta est: q̄ non tonderet sed ueleretur camellus. **E** ante m ut stemma tā genus
 q̄ coronam significans. gemma siue ad uitem siue ad lapidē referas preciosum.
E ante n. ut ennosigeus q̄ neptunus & quæ ab anno fiunt: ut biennis biēniū
 triennium & similia. Rauenta raueonas: ennius pennis: penniculus: penna pē

nio siue
 at reddo
 gio, effug
 e ad & d
 e x nō m
 xipiat, ut
 alii docer
 am uel o
 procella, n
 s & compo
 n est. Bell
 lau. bella
 intellect
 uno scrib
 uictum per
 dem fueri
 mellitus d
 item pach
 e: unde m
 os subue
 iten calag
 amon uer
 uipet uol
 ue ipit p
 ni generi
 elia, gocer
 imata non
 perona aut
 is: alius al
 bellū, ager
 um bra um
 lū: scalp
 a: uero ut
 ula rabella
 prima. nellen
 pduello: nat
 uello uellis
 ma tā gen
 s preciosa
 tris biēti
 s: penna p
 niculū, licet pinna pinnicillū potius dici ueteres probent. sienna historiā au
 tor. **E** ante p ut reppuli, repperi. **E** ante l ut sessus, neccessus, neccsum ne
 cesse, neccsitas, neccsarius, gessi prateritum: possessio, sessum a sedeo, gressus
 a gradior, & in so faciētia q̄e ante so habēt, ut lacecco, facecco, arcesso, capecco
 presso. nā uiso unico scribitur. messui a meto: messura, bessus uiri p̄priū, thes/
 salia, thessalus, cressa i. cretenis & similis formæ, græce oia, ut thessa ab eo q̄
 est threx: cessi a cedo cesso: cupressus, thessara siue belli signū, siue instrumētū
 usorū significes, pressus a premo, a cōfiteor cōfessus, & a fateor oia composita
E ante r ut terra, territorium: & quæcūq̄ a terra ueniunt. ferrū ferruminor
 id est glutino, Plinius caleis quoq̄ usum p̄buit ita ferruminatis babylonis muris
 hoc ferrum est glutinum, ferrugo ater color. ferrem & ferri, & superlatiua i ri/
 mus desinentia, ut teterrimus, nigerrimus, deterrimus, ueterrim⁹, creberim⁹,
 & cætera huiusmodi oia, gerræ. i. nugæ, unde gerrones. erro tam nomē ut uer/
 bero palpo, & cachino quæ faciunt terronis, uerberonis, palponis, chachinōis.
 q̄ uerbū. perrexi experrectus, serra ferreū instrumentū: cuius dētes pectinatim
 coeunt: longeq̄ pducunt. unde serrati dentes dicti: q̄ in modū serræ sunt dige/
 ri: terreo terreor uero unde uericulum, uerruca. perrepo & si qua cōponunt a
 per & dictione ab r inchoante. acerra turis arca: uacerrea clatrōrū genus ad pe
 cora includenda. cerrus arbor, arcerra uehiculari species. **E** ante b ut gibb⁹, gib
 berosus, gibbosus. gibber. **E** ante t ut retuli. hymettus mōs attica. **E** ante c
 ut hiccelicus perdica uiri p̄priū nomē, ciccum mēbrana tenuis malox̄ punico/
 rā. **E** ante d ut quidā. **E** ante f ut difficilis, & ubicunq̄ dis prepositio cōposi
 ta fuerit cum uerbo a c incipiente, ut diffindo diffundo. **E** ante l ut taxill⁹, &
 omnia diminutiua a nominibus inflexa, quæ l habēt in ultima syllaba. ut pugil:
 pugillus, pupulla, pupilla, imbecillis, batillus proprium nomen hominis, serpyl
 lum: petrosyllum, sed hæc duo y habent: ut multi putant a syllo quod est rapio
 deriuantes. unde & primitiua putantur, qualus quaxilus in diminutiōe l gemi/
 nat ala axilla, uellum uexillū, mala maxilla, stilla stillo stillicidium. nā stil⁹ primā
 habet breuē. **E** denominata autē & uerbalia in ilis desinētia l simplici scribun
 tur, ut senilis anilis, ouile, sedile, suile, & id genus alia. illido & oia ab in compo
 sita & dictione ab l incipiente. ut illudo, illabro, capillus, cauillor, hilla, intestinū
 ille illa illud illic & similia. item superlatiua in limus desinentia quæ hæc sunt,
 facillimus, difficillimus, gracillimus, humillimus, simillimus, agillimus. p̄sterea
 paxillus & paxillulus, codicilli, anguille & huius forme alia. item ea diminu
 tiua quæ in primitiua n habuerint, ut uinum, uillum, tignū tigillū, scamnū sca
 billum: ita em̄ uideo ueteres locutos potius q̄ scabellū. ut penultima haberet e
 litteram ut t. habentia ante us & assumentia lus. i. in u uerso. ut putus putillus.
 unde putillum pascerculum. i. ualde paruū. aut l ut baculus bacillus. arca arcula
 inde arcilla furca furcula furcilla: & uerba in lo diminutionē quodā mō signifi
 cātia, ut scribillo, sorbillo. argina tenax terra. mānulla pillū iaculū nā pil⁹ primā
 corri. uilla acilla & acillor uerbū. mille adiectiuū plu. numeri, nam singularis ge
 f ii

neris est neutri, & unico l scribitur: sicut & eius plurale milia: oscilla siue suspen-
sa de trabib⁹ uoces iactamina: siue de lupinorū partib⁹ intelligas: unde erumpit
nascitur & germen, aut ab os oris diminutiū nomines, eodē modo scribit^r. Squil-
la, sed melius scylla scribit^r herba: male quidā piscē ut opinor accipiunt. docent
infiniti pene auctoris herbam ita noiari quæ unius sit radicis. Aristoteles in pri-
mis de uegetabilibus & plantis piscis sit hac ne hoc appellatū noīe non recol-
me legisse. uillis uilli p pillo, Achilles. ¶ Ante m ut immitto: & quotiēs in cū
uerbo ab m incipiente cōpositum inueniat^r: ut immundus, immunis, immanis,
immittis. ¶ Ante n ut innitor, & ubi in cōponat^r cū dictione ab n incipiente, hin-
nus, hinnule⁹, innulus, hinnio uerbū, hinnitus participiū. ¶ Ante p ut hypo-
lit⁹, hippodamia, & oīa ab hippos. i. equus facta, ut Philippus, Hippodrom⁹, &
similia, lippius, lippio, lippitudo, agrippa, quippe. ¶ Ante r ut irrit⁹, irritō & oīa
ex in & uerbo ab r incipiente cōposita, cirrha, anticirrha. ¶ Ante s missus, missu-
rus participia, & missus nomē, dissimilis, & cōposita a dis & dictione ab s incipi-
ente, ut dissero, diserus tamē primā habet breuē: ita oīa i simus suplatiua, ut cla-
rissimus, ut cū habet s. item oīa præterita plusquā pfecta, ut meminissē, odissē,
fecissē, amassē, audiussē, legissē, spissus, spisso uerbū: pharissæus, narcissus,
piscissus a pscindo, nā a cædo pcessus facit. quia penultimā natura pducit, ue-
lut discido discisum. discindo autē discisum scribas. ¶ Ante t ut mitto, sagitta
qdā tamē sagitta cum p potius dicendum putant, littera, littus, pittat⁹, un⁹ de
septē sapientibus, qui athenis uno fuere tempore. psitacus auis. ¶ Ante b ut
obba uas uinariū. ¶ Ante c ut occubo, & quæcūq; ex ob & uerbo a c incipi-
ente fiunt: ut occipio occiput, occare quasi occære: ut Varro in re. rust. exponit
occalere, foccus, coccus purpura unde coccinus coccina coccinum. ¶ Ante d
ut quoddā. ¶ Ante f ut officio, & in oībus quæ ex ob & uerbo ab f incipiente
fiunt: offa diminutiū tamē ofella unico l scribit^r corripit. n. primum. ¶ Ante
g ut oggano, & q̄cūq; alia quæ ex ob & uerbo a g littera incipiente fiūt. ¶ Ante
ante l ut collido, & quæ ex cō & uerbo ab l inchoate fiunt, loligo piscis quasi uo-
ligo q̄ quasi subter uolet (ut ait Var.) collum, decollo, olli p illi, collis, tollo, pol-
leo, pollio p priū uiri. nā polio uerbū primā habet breuē, pollex q̄a dict⁹ q̄ inter
cæteros digitos polleat fortitudine, ut ait Lact. pollux. sunt q̄ nollo l scribāt ge-
mino, sed Diomedes unico l scribendum ducit: mollis nomē adiectiū & uerbū
molio: nā molior unico l scribit^r. sicut moles: molis: folis, foliculus: corola quia a
corona imminutum est, nā dimiutua. n. in. l. geminū mutant: apollo, collina, a
colle dicta porta. ¶ Ante m ut ommurmuro, & ubi ob ppositio cōposita sit
cū uerbo ab m incipiente, licet multi b nolint imutari: omitto extrita e medio lsa
b scribim⁹ corripit si qdē primā cōmutto & quæcūq; ex cō & uerbo ab m incipi-
ente deriuant^r: ut cōmunis: cōmoneo: cōmentum: nam ommasum corripitur.
¶ Ante n: ut connitor: quæ ex con fiunt: & uerbo ab n inchoante. ut conuo-
peloponensis, cherōnesus. ita. n. strabo cosmographus scribendum existimat.
¶ Ante p ut oppono, & in cæteris q̄ ab ob & uerbo incipiente a p fiūt uelut op-

43

primo oppidum ab ope danda (ut Varro inquit) sed quia a correpto nascit^r con
 sonantem geminat, ut in cæteris idē obseruat^r. ¶ O ante r ut corruo: & quæcū
 q̄ sunt alia ex cō & uerbo incipiente ab r facta. torreo, torrens nomē & partici
 pium torris. i. titio. porrho aduerbiū: porrigo nomē & uerbū. porrum holus se
 cile grauius olens, & ut alium capitātū. nam porus tam proprium uiri q̄ uer
 bum græcum spiramen tum cuiuslibet rei significans unico r scribitur, extor
 ris exul. ¶ O ante s ut os ossis & cæteri casus, possum, possum⁹, possem, possum
 posse costus uiri pprium, fossa, fossos, defossus & a odio oia: ossa thesalia mōs.
 possessio. ¶ O ante t ut totta uiri proprium, quotidie aduerbium. ¶ V ante b
 ut subito, & quæ ex sub & uerbo a b incipiente fiūt. ¶ V ante c ut succ⁹, suc
 cumbo: & oia ex sub & uerbo ac incipiente cōposita: ut succedo, succido, & id
 genus alia: bucca sub in usum frequentior est: ut buccas dicam⁹ eo ab imminu
 tum buccula tam pro cassidis parte q̄ pro paruo ore quo Apul. in metamorpho
 si utitur. diminutio, nam pro boue buccula unicum habet c. & a græco diminuti
 uum; bus buccula sit. nam a latino bocula diceret^r. ¶ V ante f ut suffero, sufficio
 & cætera quæ cōponunt^r ex sub & uerbo ab f inchoante. ¶ V ante g: ut sugge
 ro, & reliqua ex sub & dictione a g initium habente composita. ¶ V ante l ut ul
 lus, & cætera diminutiua facta a nominibus in ultimo n habētibus: ut etiam ab
 negatiuum nullus ant l habentibus in primitiuo geminum: ut homulus uel ho
 mullulus, uel unum in geminū mutantia: ut pulus pusillus pulus. quia ab eo q̄
 græci polos dicunt nascitur unicum habet l sic ab hoc deriuata, ut pulastra pu
 lus cura pulorum: pulis uermiculus q̄ intra gallinarum pennas nascatur quod
 latitat, q̄ a pulis. nā pullus adiectiuum. i. niger l geminat: trulla, trulleū uasa cul
 minaria, medullium locus medius tullium. n. uerbi supplementum est, medul
 la, tullus: tullius, tibullus catullus: fullo fullonica ars. bulam autem unico l scri
 bi māifestum ex græca scriptura: sicut & cule⁹ a coleos unde culeos. i. uagina ab
 Homero dicit^r, adulor unico l quia adulos. i. seruus dicitur fieri, cucul⁹ nauticū
 tegmen, nullus piscis & animal quadrupes: luculus uiri proprium, ampula &
 ampullor uerbum. ¶ V ante m ut summitto & cætera quæ ex sub & uerbo ab
 m incipiente cōponunt^r: summus summanus tam apud Plautum parasitus quā
 Plauto a sub enim & manibus diis inferis hoc deriuatur. illud uero a sub & ma
 nu deducum uoluit Plaut. ¶ V ante n ut ennus. ¶ V ante p ut supprimo, &
 q̄ a sub & uerbo a p incipiente fiunt. stappa ab eo q̄ græci stypion dicant. ¶ V
 ante r ut surripio, & quæ ex sub & uerbo ab r incipiente cōponant^r oia licet b nō
 immolari quidam putauerint: maturrimus secundum analogiam a matur nam
 & maturissimus etiam dicitur. curro, currus, currulis autem ideo primam mihi
 uidetur corripere, quod a curribus populis deducatur. quicquid scribat Festus
 pompeius. suburra, surrentum oppidum. turris unde turritus. ¶ V ante s, ut
 buffus: licet buxus per x rectius dicatur, cussus unde incussus ab incudo, pcul
 sus sicut alia a quatinō deducta, ussi ab uro præteritum iussi iussum. tassus, tu
 sus autem a onto. l. simplex habet: tondeo enim ut cuius est clarū tōsum facit.

¶ V ante t ut g^{ta}: guttus uas gutto uerbum. ¶ Y ante l ut affillum locus ubi
tutus reddebatur quiuis illuc perfugisset, unde dict⁹ ab a priuata parte, & syllo
rapio. nam asilus pro tabano qui cestrus graece dicitur geminat quidem l sed la/
tinum est uerbum. ideo latinum etiam i habet. scylla scopulus & mulieris pro/
prium. scylax canis. svlla uiri pprium. phillira mulieris ppriu, unde chiron phil/
lirides: phyllis mulieris ppriu. thrasillus pprium uiri. amarillis nymphe. serpil/
lu. ¶ Y ante r ut tyrrhenus, pyrrh⁹, myrrha, myrrhina. ¶ Y ante s ut Vlysses,
abyssus, nyssa, hyssop⁹ herba, lybissa & lybissinus. ¶ Y ante t ut cyttæa urbs.

¶ Hæc fuerunt quæ mihi de scribendi peritia memoriæ præcepta succurrerūt
quæ si minus compe descripta sunt, imbecilius elaborata: & castigata ifirmius
q̄ tuum acre Antoni Simoneta exigebat ingenium: multis mihi curis inuoluto
ignosce: & eo magis quo & tu concisum hoc genus oronis me aggredi uoluisti:
at aderit forsan cū hæc resarciam: & acutius inuenta digesta arcuratius ac quā
tum infirmæ uires patientur nostræ elegantius composita ac fortunæ tuæ tuo
q̄ ingenio congruenti exponamus.

FINIS.

¶ Pyladæ Vocabularium cum eiusdem interpretamento. Et Georgii Vallæ de
Ortographia opusculum quam accuratissime compilatum.

¶ Imp^{ressum} Taurini per Bernardinum de Sylua.
Anno Domini. M. D. XXXIX. Die. XXII
Mensis Ianuarii.

21. 6. 52
18. 12. 015

locus ubi
te, & follo
m l sed la
lieris pro
chiron ph
apha, serpi
cut Viles
citraza orbi

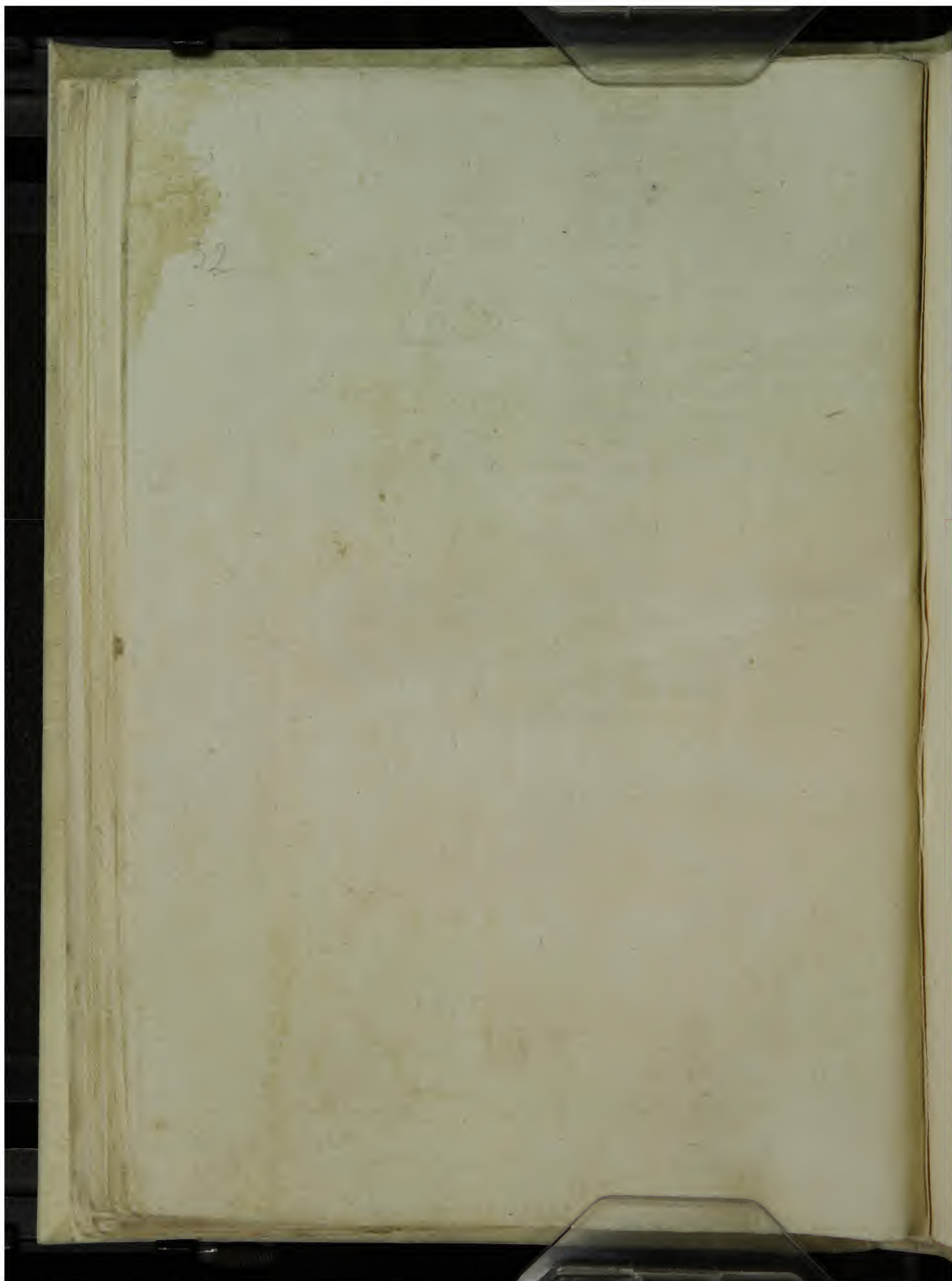
ta succurre
nigata iur
i curisio
egredi uol
curatus ac
ortuaz iur

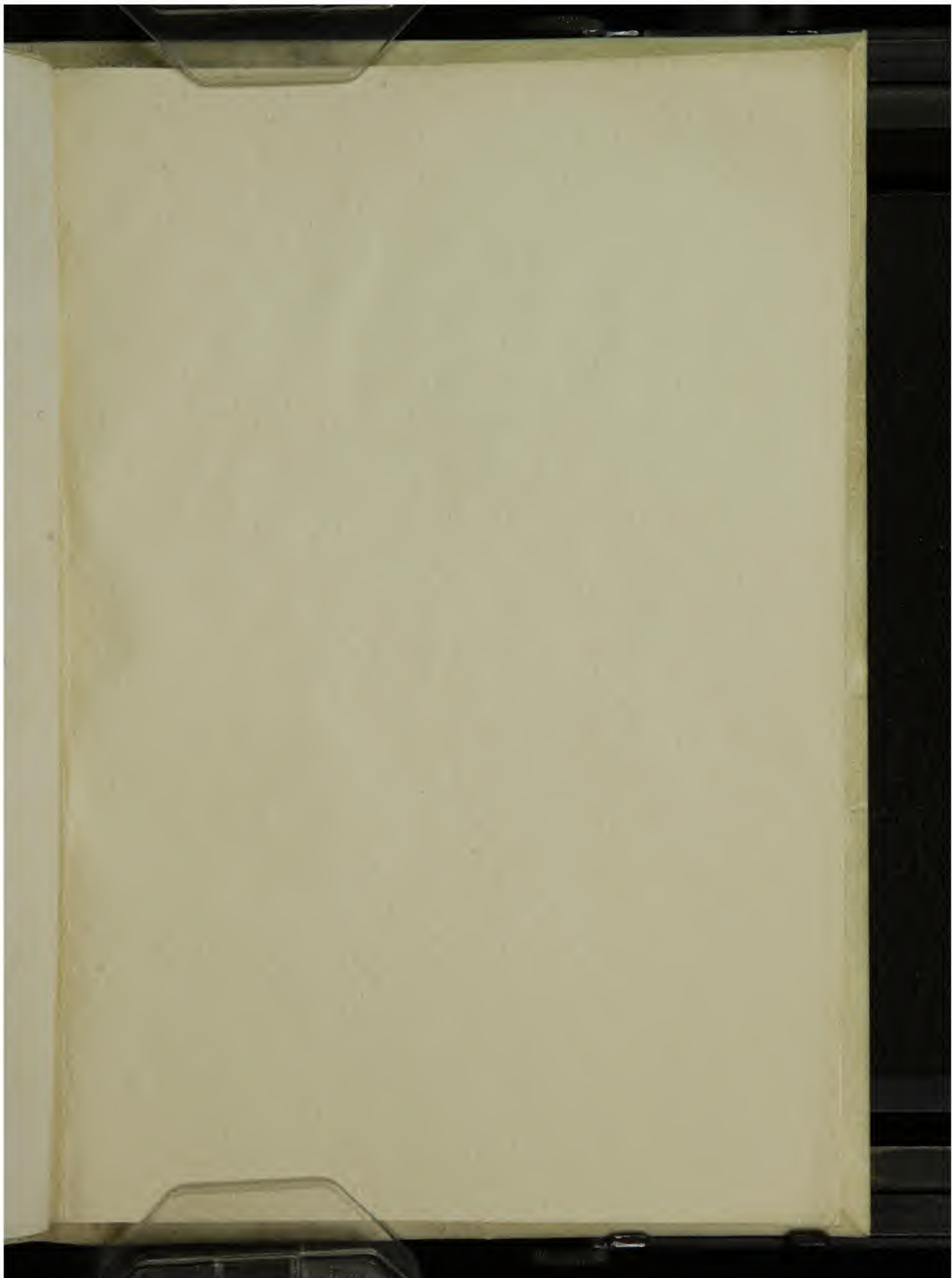
Serpi Viles
lun.

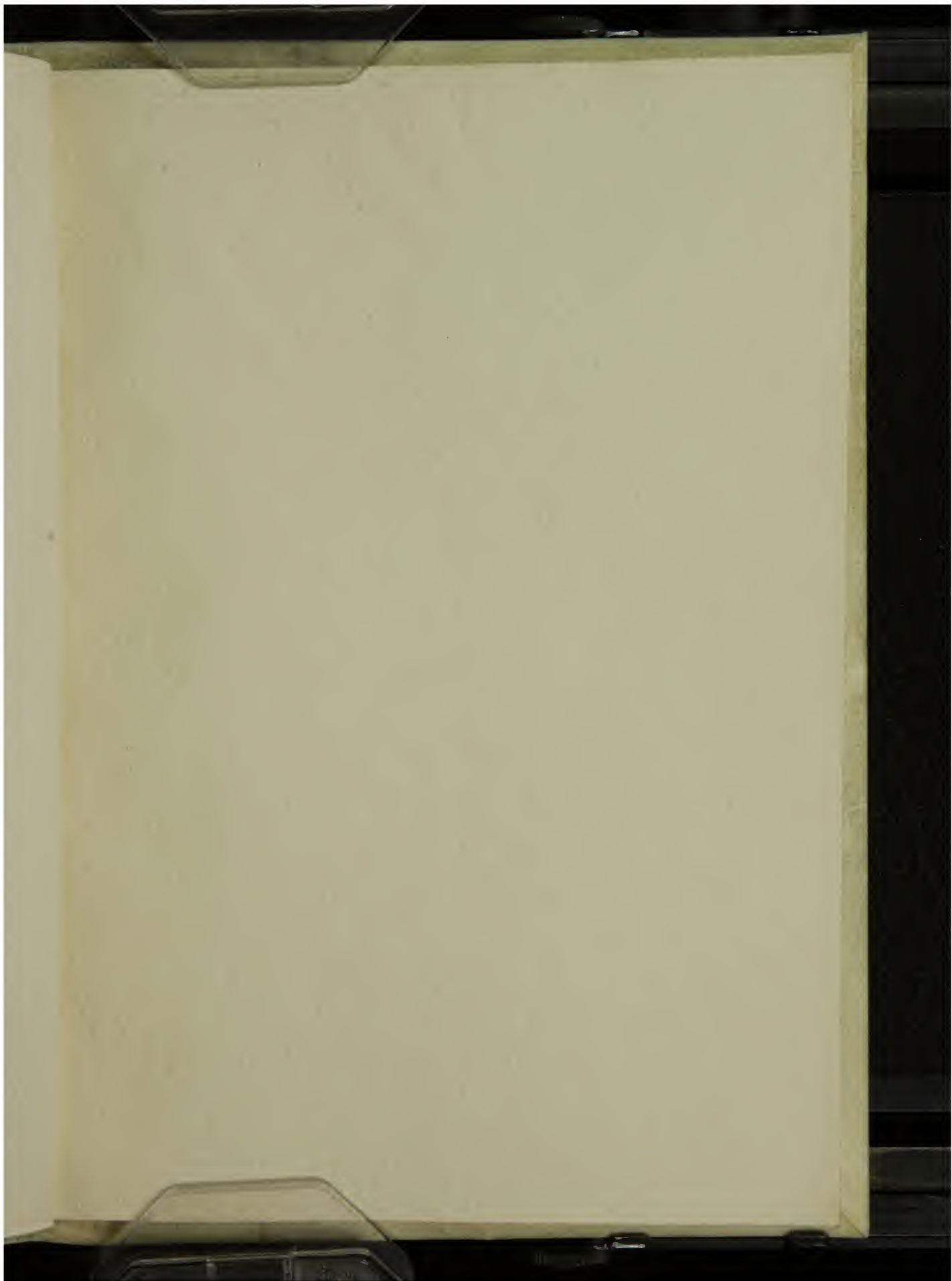
11.

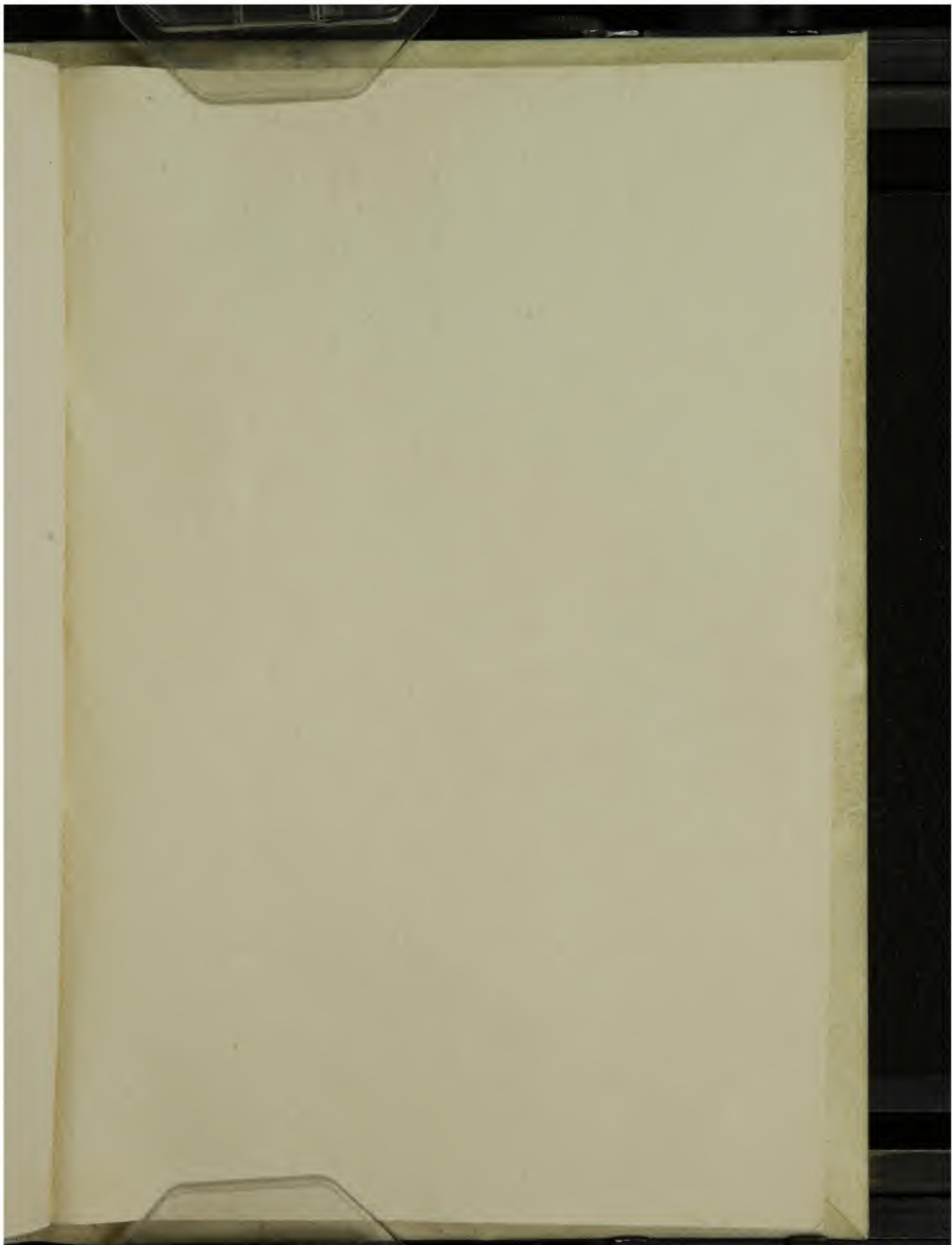
1 t. 52

411

005643630

MC